

Městské divadlo Brno

ZPRÁVA O ČINNOSTI MĚSTSKÉHO DIVADLA BRNO, p. o. ZA ROK 2023

ZPRÁVU PŘEDKLÁDÁ:

MgA. STANISLAV MOŠA
ŘEDITEL MdB, p. o.

MĚSTSKÉ DIVADLO BRNO
Lidická 1863/16, 602 00 Brno

OBSAH:

HODNOCENÍ HLAVNÍ – UMĚLECKÉ ČINNOSTI DIVADLA	3
- hodnocení premiérových inscenací	6
- otevření muzikálové školy při MdB	42
- ceny a nominace v roce 2023	43
- mezinárodní reprezentace	43
- výstavy	44
1 PLNĚNÍ SPOLEČENSKÉHO POSLÁNÍ DIVADLA	45
2 PLNĚNÍ ÚKOLŮ V PERSONÁLNÍ OBLASTI	53
- struktura a počty zaměstnanců	53
- přírůstky a úbytky zaměstnanců	54
- hodnocení vývoje platů	54
- stav na úseku bezpečnosti práce a požární ochrany	55
3 PLNĚNÍ ÚKOLŮ V OBLASTI HOSPODAŘENÍ	56
- vývoj rozpočtu organizace v průběhu roku 2023	56
- výnosy	59
- náklady	62
- výsledek hospodaření	67
- přehled o hospodaření s majetkem	68
- pohledávky a závazky	68
- investice	69
4 HOSPODAŘENÍ S PENĚŽNÍMI FONDY	70
5 POSKYTOVÁNÍ INFORMACÍ	72
6 KONTROLNÍ ČINNOST	72
7 INFORMACE O VÝSLEDKU INVENTARIZACE MAJETKU	75

HODNOCENÍ HLAVNÍ – UMĚLECKÉ ČINNOSTI MĚSTSKÉHO DIVADLA BRNO ZA ROK 2023:

Když procházím Dvoranou našeho divadla, nemohu si neprohlížet fotografie z historie Městského divadla Brno, původně divadla Svobodného, a přitom se nemůžu ubránit dvěma pocitům, které mě pronásledují i poté, co už je nemám na očích. Tím prvním je obrovský obdiv ke kolegům, kteří každodenně sloužili bohyni Thálii, a tím druhým pak jistý druh smutku nad pomíjivostí naší práce. A musím si pak připomínat, že ty nejkrásnější věci, které nás v našich životech potkají, jsou, obdobně jako život sám, pomíjivé. Divadlo je ve všem všudy odrazem našeho bytí. Toužíme po tom, co nás naplňuje, a pokud toho nedosahujeme, jsme naplňováni prázdnotou tak jako kdokoliv, kdo je na něčem závislý.

Vždyť abstinence nesouvisí pouze s nemožností užívat návykové látky. Naprosto stejně například vnímáme i nepřítomnost lásky. Všichni dobře víme, jak intenzivně toužíme po přítomnosti těch, které milujeme, a jak nás trýzní jejich nepřítomnost. Nejsme schopni se na nic soustředit, ovládá nás pocit osamění, někteří býváme neklidní, zamlklí, jiní hysteričtí a jiní zase pro své okolí nevysvětlitelně nevrlí, až agresivní. Přednostně přede vším osnujeme plány, jak to zařídit, abychom byli s naší láskou co nejčastěji nebo s ní alespoň mohli jakkoli komunikovat na dálku. A pak, v okamžicích, kdy se konečně naší lásce ocitáme nablízko, nás začnou zaplavovat úžasné, ničemu jinému podobné pocity euforie. Nezkoumáme to, neanalyzujeme, prostě tomu bezhlavě a s nadšením podléháme.

A stejně to tak máme s divadlem. Schází nám, vyhledáváme jej, podléháme mu, milujeme ho. Jsem přesvědčen, že divadlo je jednou ze základních biologických potřeb člověka stejně jako spánek, jídlo, pití, láska... jedná se o odvěkou potřebu člověka vyprávět svým bližním příběhy a oněch bližních jim naslouchat. Vždyť jak jinak si ve vzájemném dialogu ozřejmovat to vše, čím žijeme, jak přemýšlíme, proč například vůbec existujeme, kam chceme směřovat a kam vskutku směřujeme, čemu se společně smějeme a nad čím společně pláceme? Jak jinak a kde jinde než formou divadla v divadle. V divadle, které k tomu používá veškeré dostupné umělecké prostředky. Proto ho jako jeho tvůrci a aktéři vášnivě realizujeme, proto se do něj jako diváci tak rádi vracíme.

Je přirozené, že to, co máme rádi, to, co milujeme, toužíme opakovat, toužíme, aby to nikdy nevymizelo z našeho života. A zákonitě tak jako všechno v našich životech, jako život sám, nic není věčné a my se po roce 2023 ocitáme v roce novém plně koncentrováni na naši každodenní nádhernou službu bohyni Thálii. V našem divadle nadále společně usilujeme o naplňování hlavního cíle, který máme formulován ve zřizovací listině takto: „...přispívat k hledání společenské a mravní identity člověka, k jeho citovému a myšlenkovému obohacení“.

Divadlo je samo o sobě svou podstatou nesmrtelné. Co je člověk člověkem, vypráví si se svými bližními příběhy, předvádí je a pro co nejpřesnější předání informací používá metafor, symbolů, znaků, gest, zkratek, protože ví, že prosté konstatování je stejně tak málo, jako kdyby postrádal talent a vzdělání, které mu umožní pro jeho diváky a posluchače tančit, zpívat, převtělovat se do někoho jiného tak, že jim to bere dech, a to všechno proto, aby ztvárněním svého sdělení i sdělením samým dosáhl co nejúplnější výpovědi o vnímání světa.

Vždyť divadlo je ve vztahu k našim životům tím nejúžasnějším extraktem sebezpoznavání, koncentruje to nejlepší a nejvýznamnější z lidského myšlení, z uvažování o naší jsoucnosti, o smyslu naší existence, o užitečnosti našeho počínání. Divadlo je místem, kde se odehrává neobyčejné. Je prostorem, kde se střetává normalita našich všedních životů s výjimečností jevištního básnictví, a navíc ve fascinujícím uměleckém zpracování – fádnost zde stojí oproti zážitku... nuda je nahrazována návštěvou divadla a následným okouzlením

z úžasné naplněného času. A při další návštěvě divadla se odehrává totéž – opakovaně! Proč? Protože divadlo je nekončícím svátkem neobvyklostí.

Scházíme se, abychom uvážlivě, strukturovaně, ale i s vášní realizovali divadlo bezpečné, svobodné, kruté i spravedlivé současně, sebevědomé a nesoutěžící, současně, soudné a navýsost profesionální.

A protože existujeme ve smutné době, která je v naší společnosti přeplněna nedůvěrou a skepsí vůči bližním, kdy kolem nás ve velkém nelítostně triumfuje technologická mašinerie přetvářející náš lidský prostor v džungli, ve které si každý sám urputně hájí své teritorium, kde společnost přestává být společenstvím, kdy se média snaží téměř vše skandalizovat a každý, byť sebelépe míněný krok je napadán, je nutné proti tomuto stavu obecně pokřiveného mínění aktivně skrze divadelní umění vystupovat. Musíme dále hlídkovat na někdy nezřetelné hranici mezi promarněním lidských šancí naplňovat naše životy duchovními rozměry a prokletím, kterého bychom se dočkali, pakliže bychom se oddali čirému sobectví, které se realizuje v bažení po tupém a bezobsažném uspokojení lidské bytosti v pusté matérii.

A vedle maximální, všemi oddíly divadla prostoupené snaze o dosažení absolutní profesionality je nezbytné neustále budovat i tzv. vnitřní chemii divadla jako něco, co vede k maximální radosti ze společného výkonu, ze společné práce. A nejedná se o něco imaginárního. Vždyť právě to nakonec fascinuje a zaujímá naše obcenstvo natolik, že mnozí návštěvníci opakovaně zdůrazňují svůj zážitek z návštěvy našeho divadla následovně: „Je úžasné vidět v tomto rozkolaném světě společenství lidí, kteří táhnou za jeden provaz, kteří se, ačkoliv ve velkém množství, podřizují jeden druhému, a přitom jsou naplnění nadšením a přímo hoří štěstím!“

Komplexně budované vědomí laskavé souvislosti se vším, co nás obklopuje, snaha po neutuchající nápravě věcí, které za to stojí, je a má být i propříště hlavním cílem našeho snažení.

Minulý rok byl výrazně poznamenán neúprosně tvrdým navýšením cen všech komodit, které jsou zásadní pro naši uměleckou tvorbu, především v oblasti materiálů, energií i cen práce. Na tuto skutečnost se v rámci průběžného dlouhodobého plánování nedalo aktivně reagovat jinak, než že jsme se na maximálně dosažitelné úrovni snažili udržet zájem svých diváků na našich produkcích, což se nám podařilo, o čemž svědčí další nárůst počtu předplatitelů Sezónního předplatného na období 2023/2024 o více než 500 nových diváků. Od 1. října roku 2023 došlo k zásadnímu navýšení cen vstupenek na všechna naše představení ve výši 10–15 % a v roce 2024 bude v obdobné relaci zdražen základní segment v našem předplatitelském systému – Sezónní předplatné. Podobně dojde i na podzim roku 2024 ke zdražení Ročního předplatného a dalšího systému Předplatného pro pěkné podvečery. Dojde i k navýšení cen za představení, která u nás kupují firmy, a cenotvorba i nasazování jednotlivých inscenací budou dále tak jako v minulosti reagovat na poptávku diváků.

Strategicky je totiž nesmírně významné, aby byly měsíční hrací plány zveřejňovány až v nejzazším termínu (cca 2 měsíce předem) tak, abychom mohli co nejúčelněji kombinovat systémy předplatného s prodejem na tzv. volnou kasu, což nám umožňuje přednostní prodej těch představení, o která je největší zájem. Zároveň nám převis poptávky u nejprodávanějších představení dovoluje úspěšný prodej i těch představení, která spontánní zájem publika z různých důvodů nevykazují. Pakliže přes veškerou propagaci dojde k zásadnímu poklesu zájmu obcenstva u kteréhokoliv z představení, je nutné se s touto inscenací rozloučit. Vzhledem k nabitému repertoáru divadla, který s tím dlouhodobě počítá, se však nejedná o nic jiného než o přirozený koloběh divadelní tvůrčí činnosti. Díky těmto strategiím dosáhlo naše divadlo mimořádného navýšení vlastních příjmů o 30 % proti roku 2022.

Stále však platí, že je naše divadlo divadlem spontánně vyhledávaným především pro jeho v kontextu českého i světového divadelnictví výjimečné dramaturgické, realizační

i interpretační kvality. Tomu odpovídá i velké množství cen a nominací, které naši umělci i divadlo v uplynulém roce získali.

Při zdůvodnění, proč k nám diváci tak rádi přicházejí a vstupenky si zabezpečují dlouhou dobu před konkrétním představením, je třeba zdůraznit i tu okolnost, která souvisí s naším uměleckým přesvědčením. Při realizaci každé jedné inscenace se všechny naše realizační týmy zásadně soustředí na to, aby jejich dílo vedlo plně sebevědomý, svobodný, autentický, osobitý a srozumitelný dialog se svým obecnstvem. Dialog, který je oproštěn od veškeré touhy po moderním výkladu za každou cenu, od experimentování se schválnostmi, od výkladů, které nesouvisejí s podstatou realizovaného textu. Vždyť jakákoliv materializace uměleckého díla je experimentem sama o sobě, a tak nemůže být experiment hlavním cílem, nýbrž logickým prostředkem svobodného tvůrce ve snaze o důsledné naplnění autorsko-uměleckého záměru celého realizačního kolektivu. Z reality posledních let jasně vyplývá, že diváci v zásadě menší míře navštěvují představení, která charakterizuje realizační svévole.

K jednotlivým inscenacím:

V roce 2023 jsme v rámci své hlavní činnosti připravili dva koncerty a celkem devět úspěšných premiér. Pět na Činoherní, tři na Hudební scéně a jednu na Biskupském dvoře. Z toho byly 4 premiéry uvedeny v naší zemi poprvé a 1 pak v premiéře světové:

21. ledna	Roald Dahl, Dennis Kelly, Tim Minchin MATILDA
11. a 12. února	Arthur Miller POHLED Z MOSTU
1. a 2. dubna	Noël Coward HVĚZDA V PASTI
7. dubna	VELIKONOČNÍ KONCERT
22. a 23. dubna	Andrew Lippa, John August VELKÁ RYBA (BIG FISH)
3. června	Wolfgang Amadeus Mozart, František Šterbák, Stanislav Slovák, Jan Šotkovský, Petr Štěpán KROKODÝL ZE SVRATKY ANEB MOZART V BRNĚ <i>(Biskupský dvůr)</i>
29. června	POCTA ŠANSONU
9. a 10. září	William Shakespeare HAMLET ANEB HÁDALA SE DUŠE S TĚLEM
28. a 29. října	Andrew Lippa, Marshall Brickman, Rick Elice THE ADDAMS FAMILY
4. a 5. listopadu	Francis Scott Fitzgerald VELKÝ GATSBY
16. a 31. prosince	Ray Cooney PRACHY!

Roald Dahl, Dennis Kelly, Tim Minchin
MATILDA
 kouzelný rodinný muzikál

Překlad a režie: **Petr Gazdík**
 Hudební nastudování a dirigenti:
Dan Kalousek, Ema Mikešková
 Scéna: **Petr Hloušek**
 Kostýmy: **Eliška Lupačová Ondráčková**
 Choreografie: **Carli Rebecca Jefferson**
 Sbormistr – dospělí: **Dan Kalousek,**
Karel Škarka
 Sbormistr – děti: **Jana Suchomelová**
 Korepetice: **Katarína Duchoňová,**
Tony Marko
 Klavírní výtah: **Karel Škarka**
 Světelná režie: **David Kachlír**
 Zvuková režie: **Vojtěch Hájek**
 Zvuková supervize: **Petr Gazdík**
 Asistent zvukové režie: **Michal Hula**
 Časosběrná dokumentace: **Matěj Vobořil**
 Trikové efekty: **Jan Vaidiš**
 Asistenti režie: **Anna Marie Formánková,**
Milan Němec
 Asistenti choreografie: **Michal Matěj,**
Petra Šimberová
 Jazyková spolupráce: **Kateřina Vižďová**
 Produkce: **Zdeněk Helbich**
 Dramaturgie: **Klára Latzková**
 Česká premiéra: 21. ledna 2023
 na Hudební scéně

Když jsem před dvanácti lety měl to štěstí, že jsem mohl těsně po premiéře zhlédnout muzikál „Matilda“ na londýnském West Endu, zmítaly se mnou dva pocity. Zaprvé to bylo nadšení z po všech stránkách nádherného díla a zadruhé smutné přesvědčení o tom, že jej nikdy nebudeme moci uvést na jevišti našeho divadla. Přesto jsme však v průběhu následujících let, a to na různých úrovních zkoumali, jak to provést, abychom mohli našemu publiku toto unikátní dílo předvést. Chtěli jsme vyhovět všem podmínkám, které si autorská agentura v souvislosti s poskytnutím práv kladla. Tou nejvíce komplikovanou bylo založení a vedení speciální školy pro dětské účinkující. Začali jsme jednat s ředitelem základní umělecké školy na Vídeňské ulici, našim bývalým kolegou Pavlem Sapákem, který byl připraven tuto práci společně s námi koordinovat. Ale pak přišel covid a s ním se mnohé změnilo. Především podmínky autorské agentury již nebyly tak přísné, abychom si neuměli představit, že jsme vše potřebné schopni zvládnout sami.

A hned na počátku mého hodnocení musím spravedlivě vyzdvihnout olbřímí podíl na skutečnosti, že se „Matilda“ nakonec přece jenom na našem jevišti ocitla, a to v báječné kondici, Petra Gazdíka, který tentokrát nebyl „pouze“ režisérem dané inscenace, ale navíc i zásadním organizátorem všeho, co souviselo s veškerými podmínkami nastudování.

Hrát „Matildu“ bez dětí nelze, a proto bylo nezbytné zodpovědně připravit široké dětské obsazení včetně titulní role ve věkové kategorii cca od 7 do 12 let tak, aby výsledek snesl veškerá profesionální kritéria. Pod vedením Petra Gazdíka naši kolegové Alena Antalová,

Lenka Bartolšicová, Jan Brožek, Jiří Daniel, Anna Marie Formánková, Eva Helbichová, Zuzana Holbeinová, Svetlana Janotová, Hana Kratochvilová, Milan Němec, Jana Suchomelová, Petra Šimberová, Karel Škarka a Ivana Vaňková ve funkci lektorů v průběhu téměř jednoho roku dokonale vyškolili ve „vylučovacím“ učebním procesu celkem dvacet sedm dětí připravených na maximální nároky, přičemž rovněž mysleli i na to, že se naše inscenace bude dlouhodobě reprízovat a je tedy nutno zabezpečit i mladší dětské kolegy schopné v budoucnu střídat kolegy, kteří vyrostou, a tak nebudou moci v dalších, jak doufáme, mnoha dalších reprízách pokračovat.

Celá anabáze s přípravou dětí pro tento muzikál potvrdila našemu divadlu schopnosti věnovat se smysluplné práci s dětmi tak, jak se to ukázalo i v mnoha případech v minulosti („Oliver!“, „Mary Poppins“, „Pískání po větru“, „BIG“, „Jane Eyrová“ atd.), tentokrát však na mnohonásobně vyšší úrovni. Disponujeme jak prostory, tak především odpovídajícími schopnými učiteli všech potřebných disciplín, a tak jsme se rozhodli věnovat se této činnosti systematicky i nadále. Se sezónou 2023/2024 jsme za obrovského nasazení Evy Helbichové, která spolu s dalšími kolegy dokázala z programu Národního plánu obnovy získat grant ve výši půl miliónu Kč, otevřeli Muzikálovou školu Městského divadla Brno pro děti od 6 do 14 let. K přijímacím zkouškám se dostavilo 150 (!) dětí, z nichž nakonec bylo vybráno těch nejtalentovanějších čtyřicet pět rozdělených do tří tříd. Speciální třídu pak navíc absolvují ty děti, které úspěšně prošly „přípravkou“ na „Matildu“.

Samotný muzikál vznikl na bázi knihy Roalda Dahla, která se hned po svém vydání stala celosvětovým bestsellerem, který jen po pár letech našel i své báječné filmové zpracování pod taktovkou Dannyho DeVity. V roce 2011 byla muzikálová „Matilda“ uvedena v Cambridge Theatre na West Endu a získala deset nominací na prestižní Cenu Laurence Oliviera a tu nejprestižnější pro nejlepší muzikál také obdržela. Její uvedení na Broadwayi rovněž získalo mnoho nominací, z nichž nakonec pět proměnilo v Ceny Tony.

Scénář napsal Dennis Kelly a hudba a texty písní jsou dílem Tima Minchina. Oba autoři román Roalda Dahla adaptovali pro jeviště s potřebnou lehkostí, humorem i nadsázkou a samozřejmě s odpovídající dávkou jevištní magie. Příběh o konfrontaci potřeby lásky s dysfunkčním a krajně sebestředným světem, zde reprezentovaným Matildinou rodinou, je navíc vystavěn ještě na další, rovněž historické konfrontaci mezi až biologickou touhou po vzdělávání s línou a odpuzující lidskou tupostí. Svět dospělých viděný prizmatem duše malé týrané holčičky vykazuje ty nejodpudivější možné znaky. To, že vše nakonec končí happy endem, neznamená, že bychom z inscenace neodcházeli s nutkavým pocitem, že mnoho věcí na tom našem světě je v nepořádku, a ne naopak.

Znovu zpátky k Petru Gazdíkovi, který je zde jak překladatelem, tak i režisérem v jedné osobě. Jeho překlad plně odpovídá žánru díla, je patřičně lyrický v lyrických pasážích, vtipný v pasážích komických a vesměs ctí veškeré hudební zákonitosti, a to i přes skutečnost, že je náš český jazyk jedním z nejméně jednoduchých jazyků pro překlad hudebního divadla. Jeho režie tak, jak je u Petra obvyklé, je v tom nejlepším slova smyslu pokorná, tedy ctí příběh a je ve všech ohledech věrná jak výkladům autory napsaných situací, tak i jednotlivým charakterům. Všechny herce vede k výtečným výkonům. Výborně realizuje jak magické, tak i komické situace a zbytečně netlačí na sentiment. Významnými pomocníky mu v realizační fázi byli jeho asistenti Anna Marie Formánková a Milan Němec. Znamenitou oporou mu jak v oblasti příprav, tak i následné realizace byla dramaturgie pečlivě a erudovaně Kláry Latzkové. Zvláštní ocenění si za jazykovou spolupráci při realizaci ruských pasáží zaslouží Kateřina Vižďová.

Hudební nastudování připravili a na postu dirigenta se s přehledem střídají Ema Mikešková a Dan Kalousek. Společně s orchestrem našeho divadla na vysoké úrovni realizují klasickou muzikálovou sazbu kombinující jazz s popovou hudbou a náznaky klasiky. Dílo je opatřeno komornějším důmyslným hudebním aranžmá pro 12 hráčů. Velká hudební plocha (hudba hraje prakticky po celou dobu trvání představení) klade na instrumentalisty nejvyšší nároky na rytmickou souhru i intonační přesnost. Hudebnímu nastudování bylo v tomto případě

věnováno mnohem více času, než je obvyklé, z důvodů výše zmíněných, ale stejně tak i kvůli velkému počtu dětských účinkujících. Hudba je zde dokonalou součástí všeho, co se na jevišti odehrává, a zásluha na tom, že si naši diváci maximálně užívají zvukové kvality, je dána výbornou prací režisérů zvuku Vojtěcha Hájka, Michala Huly a zvukové supervize Petra Gazdíka. Rovněž zásadním způsobem se na úspěšném výsledku hudební úrovně inscenace podíleli Jana Suchomelová jako precizní sbormistryně dětí, sbormistři dospělých Dan Kalousek a Karel Škarka a v neposlední řadě oba trpěliví korepetitoři Katarína Duchoňová a Tony Marko.

Petr Hloušek jako scénograf inscenace zvolil zvláštní, v mnohém až kubistický charakter scény, při jejímž sledování nezaznamenáte snad jediný pravý úhel. Výtečně to dotváří onen pocit světa, který nejenom, že je narušený špatnou morálkou a etikou, ale zároveň skrývá mnohá tajemství, o jejichž existenci mnohdy ani netušíme. Inscenace se tak odehrává v labyrintu regálů s knihami a různých oken a vše společně i s kulisami, které charakterizují jednotlivá prostředí příběhu, vytváří dojem, že se vše musí buď brzy zhroutit, či nabýt úplně jinou podobu. Scénograf se skvěle rovněž vypořádal i s efekty přijatými z původní inscenace, jako jsou některá kouzla, a především pak školní stoly a lavice. Výborně tuto scénu doplňují i jeho perfektní projekce a trikové efekty Jana Vaidiše. Kostýmy Elišky Lupačové Ondráčkové dobře odpovídají době, v níž se příběh odehrává, a nebojí se ani zde tolik potřebné vizuální karikatury. Inscenace je pečlivě nasvícena Davidem Kachlířem. Výborně pracuje jak s jednotlivými prostředními, tak i magickými situacemi včetně světelných symbolů, jako například při použití „laserového uvěznění“. Choreografie Carli Rebecy Jefferson se dá charakterizovat jediným slovem: brilantní. Jak jsme u ní zvyklí, nevymýšlí pohybové úkoly pro efekt, nýbrž se vždy a za každou cenu snaží o pohybový výklad vycházející ze situace a emoce jednajících. Její efektní a stejně tak efektivní práci jí pomáhali, a to i v obdobích její vynucené nepřítomnosti, realizovat její znamenití asistenti Petra Šimberová a Michal Matěj. Celá tato komplikovaná a nelehká produkce byla jako vždy na odpovídající úrovni řízena Zdeňkem Helbichem. Zkoušky probíhaly pod dohledem našich inspicientů Luboše Gobyho a Igora Maršálka, kteří s přehledem a zodpovědně nelehkou inscenaci řídí i při jejich reprízách.

Na Off-stage pozicích napomáhají zpěvním partům na vysoké úrovni Dana Jaceková, Alena Juráčková, Elena Juráčková, Zuzana Kasová, Linda Milotová a Sofie Škarková. Nejednoduché pozice Swingů obětavě nastudovali a inscenaci tak zásadním způsobem při jejich

reprízách pomáhají dosahovat odpovídající úrovně kolegyně a kolegové Zuzana Holbeinová, Michaela Hasalová, Ondřej Komínek a Jan Ludva. V rolích Dospělých doslova řadí Eliška Hornáková, Petra Šimberová, Míma Krajčová, Diana Velčická, Nikol Wetterová, Jan Brožek, Petr Drábek, Rastislav Širila a Bohumil Vitula. Ještě více než jindy je třeba ocenit jak charakterovou, tak i timingovou dokonalost jejich výkonů.

Výkony všech dětských představitelů jsou na ještě vyšší úrovni, než tomu někdy bývá u dětských představení, ať už na Broadwayi, či na West Endu, kde se sice rovněž setkáváme s výsostnou profesionalitou, ale už ne vždy s tolik potřebnou osobitostí dětských herců. Až zbytečně často jsme svědky tzv. „strojových“ výkonů, kdy dětské interpreti na jevišti působí jako roboti. To nemůžeme říct o žádném z našich mladinkých kolegů. Všichni se naprosto stoprocentně ve své jevištní existenci transponují do postav, které vytvářejí. Ať už je to Filip Červinka nebo Adam Kalousek a Jakub Straka v roli Erica, nebo Prokop Helbich nebo Tobiáš Latzka a Maxmilián Riedl v roli Nigela, nebo Ela Košíčková nebo Terezie Suchomelová a Elena Szendiuchová v roli Lory, nebo Ema Miklišová nebo Laura Mohylová a Michaela Novotná v roli Hortensie, nebo Anna Rujbrová a Kateřina Veselá v roli Amandy, nebo Viktoria Abrahám nebo Karolína Litterová a Nela Nová v roli Alice. Výborné jsou představitelky Wendy, nejlepší Matildiny kamarádky, Anna Bursíková nebo Karolína Čtveráčková a Eliška Miklišová stejně jako až reaktivně výbušný Bruce, kterého až na pokraji jevištního suicidia přejedením hrají Kryštof Helbich nebo Petr Horký. Roztomilou studii okoralého Doktora, a navíc Rusáka Sergeje v inscenaci vtipně i disciplinovaně předvádějí jak Marco Salvadori, tak i Ondřej Studénka. Postavě Akrobatky propůjčují svou lyrickou vizáž Petra Šimberová a Eliška Hornáková a musím pouze dodat, že to inscenaci sluší. Údělem týraného Eskamotéra s výtečně hraným pocitem viny realizují jak Robert Jícha, tak i Aleš Slanina. Taneční karikaturu jižanského tanečníka Rudolpha kombinovaného s erotickým idolem si s chutí i potřebnou mírou nadsázky zahráli a zatančili neuvěřitelně pohybově uvolněný Michal Matěj či neméně šikovný Patrik Földeši. Roli Paní Phelpsové, k níž se malá Matilda utíká coby ke své duchovní matce, hrají hned tři herečky, z nichž každá akcentuje jinou podobu charakteru této postavy. Alena Antalová je duševně i mentálně dětskému věku Matildy nejbližší. Svou postavu charakterizuje především až dětským nadšením prolínaným téměř biologickou závislostí. Johana Gazdíková si drží větší odstup a Eva Jedličková pak akcentuje hluboké mateřské vnímání. Všechny tři jsou výbornou Matildinou partnerkou v nejednoduchých okamžicích inscenace. Bratra Matildy Michaela Wormwooda, analfabetickou a idiotskou bytost, hrají bez sebezapření si toho užít jak Adam Gazdík, tak i Josef Gazdík. Tupou a omezenou Paní Wormwoodovou alternují Ivana Vaňková se Svetlanou Janotovou. Obě si užívají pro ně rekordně „blbostí nabitě figury“, s jakou se ve své kariéře dosud nepotkaly. Je nádherné vidět je přímo se kochat situacemi, kdy řadí takřka jako utržené ze řetězu, a přitom si dokážou stále uchovat jistý druh, byť zvrhlé nonšalance. I Pana Wormwooda hrají dva kolegové, Lukáš Janota nebo Jiří Ressler. Lukáš Janota propůjčuje tomuto vykutálenému podvodníkovi, sebestřednému blbovi schopnost rychlého a brilantního, i když ve všech ohledech zvráceného úsudku. Nebojí se karikaturních stylizací stejně jako Jiří Ressler, který poskytuje této figuře zvláštní druh animální rozvážnosti. Jak jinak hrát Slečnu Honeyovou než medově. Kristýna Daňhelová i Dagmar Křížová propůjčují této postavě především svou stále ještě dívčí křehkost. I ty nejkrutější rány osudu, i ta nejhorší příkoří, která je potkávají, jsou schopny odrážet díky své až svaté milosti. To ony metamorfují do pozice Matildiny zde absentující matky, aby se jí nakonec skutečně staly. Jedná se o nádherné výkony u obou při maximálním využití jejich profesionálních a osobnostních dispozic, přičemž není v tomto případě nutné upozorňovat na rozdíly v jejich pojetí této postavy, neb se jedná, podobně jako u výkonů výše zmíněných, o drobné osobnostní rozdíly, což vůbec považuji za další plus výkonu režie Petra Gazdíka, který to nejenom ctí, ale umí i využívat ve prospěch inscenace.

Role Ředitelky Trunchbullové je ve všech divadelních inscenacích obsazována mužem a být jen trochu dobrým hercem většího vzrůstu a dostat tuto roli znamená očekávat ta největší divadelní ocenění. Samozřejmě je tu několik podmínek, a to sice být pohybově zdatný, vzpřímeně zvládnout přebrovská ňadra a vyhovět režisérovi ve všech jeho požadavcích. Je skvělé, že ani Jiří Mach či Milan Němec nemají jakoukoliv tendenci se jakkoli pitvořit a díky tomu jejich postava nesklouzává do pater, která jinak ovládá pokleslý humor některých soukromých pražských zájezdových divadel.

Někteří novináři píšící o divadle a úžasných dětských výkonech opakovaně používají klišé: „Vyrovnají se dospělým.“ Ovšem děti není proč podceňovat a automaticky jejich výkony klást pod výkony dospělých. Už v Bibli se píše: „Nechte maličkých přijít ke mně...“ To, že se nejenom představitelky Matildy v naší inscenaci, ale i všechny ostatní děti vyrovnají svým dospělým kolegům, beru jako základní předpoklad toho, že vůbec můžeme obdobný typ inscenací s úspěchem nasazovat. Výkony Anny Bergerové nebo Marie Juráčkové či Karoliny Kabele v roli Matildy Wormwoodové považuju za naprosto senzační! Každá z nich je jiná především v oblasti realizace svého přirozeného mentálního přístupu k jevištní existenci. Nejvíce se to projevuje v míře sebekontroly v kontrastu se spontaneitou, přičemž, jak dobře víme, v herectví nelze jedno od druhého oddělit. Záleží pouze na vzájemném poměru. Jednoznačně „vládnou“ všem situacím a stávají se tak zcela správně základní dominantou celého příběhu. Suverénně hrají, zpívají i tančí, čímž korunují celou tuto inscenaci až na absolutní možnou úroveň její realizační podoby.

Jsme nesmírně rádi a pyšní, že se nám podařilo nejenom získat práva na tento muzikál a uvést jej, ale především na to, v jaké kondici a v jaké podobě jej našim divákům při každé repríze představujeme. A stejně jako diváci, tak i odborná kritika po zhlédnutí tohoto představení mluví o zážitcích, které se rovnají zázrakům. Co více si přát! Až se nás bude jednou prozřetelnost ptát na to, jak jsme využili darů svého života, ty dvě nejpodstatnější otázky budou znít: zdali jsme prožili svůj život v lásce a zdali jsme dostatečně bažili po vědění. A proč je to důležité, o tom nám nádherně vypráví právě naše „Matilda“.

Počet repríz k 31. 12. 2023: 66

Arthur Miller
POHLED Z MOSTU
klasické drama

Režie: **Stanislav Slovák**
 Překlad: **Jan Grossman**
 Inscenační úprava: **Stanislav Slovák,**
Jan Šotkovský
 Scéna: **Jaroslav Milfajt**
 Kostýmy: **Andrea Kučerová**
 Hudba: **Mirko Vuksanović**
 Světelná režie: **David Kachlír**
 Dramaturgie: **Jan Šotkovský**
 Asistent režie: **Jakub Przebinda**
 Produkce: **Zdeněk Helbich**
 Premiéry: **11. a 12. února 2023**
na Činoherní scéně

Po třinácti měsících jejich nepřítomnosti se na fasádu našeho domu, v němž sídlí Činoherní scéna, vrátily dvě neonové masky, z nichž ta jedna představuje komedii a ta druhá tragédii. Od věků člověk realizuje divadlo, dá se říct, že vyhraněně, v těchto polohách a je naší povinností vedle inscenací, u kterých se dá předpokládat velký zájem obecnosti díky jejich komediálnímu charakteru, uvádět i tituly z oblasti žánru tragického, které sice nejsou tak masivně navštěvovány, ale po jejichž zhlédnutí naši diváci prožívají specifické katarze, jichž se logicky u titulů komediálních nedočkají.

Drama Arthura Millera „Pohled z mostu“, které přeložil Jan Grossman, má rozměr skutečné antické tragédie. Útlý příběh proměny jedné lidské bytosti, která není schopna vzdorovat svým vnitřním emocím, svým vnitřním bésům. Zde nejde o konfrontaci jednotlivce a společnosti, zde jde o hluboký individuální souboj člověka sama se sebou. Autorova dramatická kompozice je stejně tak jednoduchá jako účinná. Minimum postav, z nichž má každá své sociální situací omezené jasné cíle, do nichž zručně vpouští chemii vzájemných vazeb tak, že na konci nejsou hrdinové našeho příběhu nadále schopni společně ve svém malém životním prostoru koexistovat bez tragického vyústění. Pro zvýšení účinku diváckého zaujetí používá Arthur Miller navíc postavu vypravěče intenzivně připomínajícího antický chór, přičemž některé postupy jsou zde využity v kontextu Brechtovy struktury psaní jeho děl, kdy nám vypravěč epicky řekne či naznačí, co se stane, a my se pak toho stáváme očitými svědky se záměrným předpokladem, že naše emocionální zaujetí nebude až tak významné.

Prvním a mnohdy nejdůležitějším úkolem režiséra je nalézt takové herecké obsazení, které bytostně odpovídá režisérovi záměru, neboť v takto úzkém a dramaticky nabitým kouslíčku světa nelze hercům nic odpustit. Režisér Stanislav Slovák se taky společně s nimi snaží a společně se jim to i výsostně daří, vystavět jednotlivé charaktery a vazby mezi nimi tak, aby v souladu s vývojem situace nebylo jiného vyhnutí než vše dohrát až do hořkého konce. Největším a nejvýznamnějším pomocníkem mu v kontextu s tím, jak vede herce, byl autor scény Jaroslav Milfajt, jenž vytvořil na scéně prostor, který je zároveň jakýmsi antickým řečništěm-tribunou a zároveň i symbolem lidského vězení, jakousi arénou, v níž se osudy hrdinů tohoto příběhu odehrávají. Nic konkrétního, nic na pohled tíživého, avšak jednoznačně náš život omezujícího a svým způsobem konečného. Střídmosti hry a koncentraci na herecké

výkony v tom nejlepším slova smyslu slouží prosté kostýmy Andrey Kučerové. O nic se nesnaží, nic nepředstírají, a přesto svým minimalistickým vyzněním umocňují vše, co se na jevišti odehrává. Báječná, silná i neokázalá je hudba Mirka Vuksanoviče, která výtečně podporuje mnohé situace a zároveň v mezihrách buduje téměř symfonický charakter hudební skladby přímo související s příběhem. I světla Davida Kachlíře jsou v této inscenaci neokázalá. Jako kdybychom pozorovali dlaň své ruky a z čar na dlani měli možnost vypožorovat náš osud. Zde se se světly nedá kouzlit. Světelná režie tak v inscenaci pokorně slouží k tomu nejpodstatnějšímu, a tím je divákova orientace v herecké akci, v herecké mimice. Dramaturgem inscenace, který je rovněž s režisérem autorem velmi dobré inscenační úpravy, která umožňuje odehrát inscenaci koncentrovaně v jednom celku bez pauzy, je Jan Šotkovský, který zde prokázal, a již opakovaně, svůj cit pro dramatickou situaci a její vyznění. Úspěchu inscenace přispěl svým organizačním talentem a pečlivostí asistent režiséra Jakub Przebinda. Zodpovědně představení nazkoušel a při reprízách řídí Michal Nevěčný.

Hereckým vyzněním je inscenace nesmírně silná, což souvisí, jak už jsem podotkl na začátku, s obsazením v jednotlivých rolích, přičemž je třeba ocenit, že zde není uplatňována ambice po jednoduché příbuznosti hereckého představitele s danou postavou ani jiné vnější „výhody“ související s následujícím vykresleným charakterem. V zásadě se totiž může tento příběh tímto způsobem „stát“ každé lidské bytosti. Zásadním hráčem je v této hře, a jak už jsem naznačil i reprezentantem názorů autorových, postava Alfieriho, advokáta-vypravěče, kterého předvádí Petr Halberstadt jako osobu stojící emocionálně mimo hlavní postavy. Pracuje s patřičným nadhledem, angažovanou perfekcí i stínem smutku nad neodvratností osudu. Daniel Rymeš hraje sice přísného Imigračního úředníka, kterého však charakterizuje jistou laskavostí. Realizuje princip: Zákon je zákon a není jiného zbytí. Nezlobme se na druhé, ale žít musíme podle práva. Louise, přítel hlavní postavy inscenace Eddieho Carbona, obdařuje Jakub Przebinda nesmírně vzácnou lidskou vstřícností i pochopením. Jeho jevištní existence nám jakoby vždy umožňuje uvěřit tomu, že má tok událostí směřujících k tragédii přece jenom šanci na jiné, lepší řešení. Základním dějovým zvratem je v životě malého rodinného uskupení vpád

dvou mladých mužů, bratrů Marca a Rodolfa. Oba skromní, šťastní za příležitost naplnit svůj život slušnou prací, i když v principu je z nich každý jiný. Marco Kristiana Pekara je vážný, seriózní, odpovědný mladý muž, který má jasný cíl a doufá, že ho skrze poctivě vedený život může dosáhnout. Samozřejmě je rovněž bystrý a pokrevně hluboce bratrsky odevzdáný. Martin Mihál v kontextu s předlohou pojímá svého Rodolfa jako nezávazného mladíka toužícího užívat si každé vteřiny svého života. Je to typické dítě štěstěny, které netrpí žádnými obavami a život

je pro něho rozkvetlou loukou lákající k užívání. Není divu, že Eddieho neteř Catherine podlehne jeho mladické životní síle a zamiluje se do něj. Catherine tak, jak ji hraje Barbora Slaninová, je na počátku vlastně ještě dítětem, aby v průběhu několika dnů začala uplatňovat své ženství v plné síle. Při své čistotě nechápe, že svět může být rovněž prostředím, v němž dominuje záludnost, přetvářka, účel a chtíč. Moudrou Eddieho manželku Beatrice hraje Markéta Sedláčková s darem, kterým jsou obdařeny vnímavé ženy, v mnoha situacích moudřejší než všichni psychologové světa. Natolik dobře zná a zároveň miluje svého muže, že v něm může číst jako v otevřené knize a ke své hrůze se dobírá děsivých konců. Inscenaci logicky vévodí herecký výkon Petra Štěpána v hlavní roli Eddieho Carbona. Jeho jevištní existence je permanentním bojem, který se odehrává v jeho nitru. Velmi dobře si je vědom toho, že to, co chce a jaké prostředky k tomu užívá, je špatné, ale nedokáže si v tom jakkoli zabránit, nedokáže si to jakkoli zakázat a každým dalším slovem, úkonem, vyjádřením, veškerým konáním se přibližuje k propasti, v níž musí logicky také skončit. Je úžasné sledovat jeho neutuchající tenze, které tento boj doprovázejí. V jeho průběžné jevištní existenci jsme strháváni jeho výsostnou hereckou spontaneitou, jeho vysokou profesní kultivovaností. A tak, jak je ve správném dramatu zákonité, držíme mu palce, aby se z pekla svého souboje vymanil, zakázal si, co je třeba, aby bylo zakázáno. Nedočkáme se toho a jsme tak svědky neúprosného zničení sebe sama. Všichni herci hrají v kontextu s režisérsko-dramaturgickým konceptem a společně dosahují výjimečného, až koncertantního účinku, který v divácích i v odborné kritice vyvolává to správné nadšení z výjimečného divadelního umění.

Počet repríz k 31. 12. 2023: 25

Noël Coward
HVĚZDA V PASTI
konverzační komedie

Režie: **Mikoláš Tyc**
 Překlad: **Pavel Dominik**
 Inscenační úprava: **Jan Šotkovský, Mikoláš Tyc**
 Scéna: **David Janošek**
 Kostýmy: **Alexandra Grusková**
 Hudba: **Robin Schenk**
 Světelná režie: **David Kachlír**
 Pohybová spolupráce: **Adéla Stodolová**
 Jazyková spolupráce: **Eva Spoustová**
 Dramaturgie: **Jan Šotkovský**
 Asistent režie: **Jakub Przebinda**
 Produkce: **Zdeněk Helbich**
České premiéry: 1. a 2. dubna 2023
na Činoherní scéně

Pro dobrou komedii nemůže být někdy nic lepšího, než že si ji výborný komik napíše sám pro sebe. To je případ konverzační grotesky Noëla Cowarda „Hvězda v pasti“, v níž autor jako představitel hlavní role exceloval v různých inscenacích před vyprodanými hledišti po celých dvacet let. Není náhodou, že velcí herci světových dějin minulého století po ní žárlivě pokukovali a následně v ní sami zářili. Inscenaci jsme uvedli díky šikovnému dramaturgickému pátrání Jana Šotkovského v české premiéře v příjemně zdravém a vtipném překladu Pavla Dominika. Text této komedie pro naše divadlo inscenačně upravili, a především šikovně zkrátali Jan Šotkovský společně s režisérem inscenace Mikolášem Tycem. Je kouzelné sledovat věčné manýry herecké hvězdy a miláčka londýnského publika třicátých let minulého století, který se chystá odjet na velké divadelní turné po Africe. Tato vztahově brutální komedie je neutuchající sérií na sebe navazujících a vzájemně se až na entou násobících rozličných zádrhelů a zápletek. To, že vše nakonec skončí jakž takž rozumně, je dáno pouze autorovou šikovností i jeho celoživotní divadelní erudicí, neboť splést takto až džunglovitě prorostlý sled událostí je bez podobných zkušeností téměř nereálné.

Režisér představení Mikoláš Tyc udržel tento vskutku divoký příběh na uzdě a budiž mu ke cti, že kromě přesného převyprávění dokázal společně s jednotlivými herci vybudovat i zvláště krásné a účinné charaktery jednotlivých postav. V jeho koncepci se vysmíváme všem postavám, které se na jevišti objeví, a v duchu rozvolněné frašky si nezávazně užíváme bystře tekoucího humoru. Významnými pomocníky mu byli v oblasti pohybové spolupráce choreografka Adéla Stodolová a jako jeho pravá i levá ruka asistent režie Jakub Przebinda. Scéna Davida Janoška dobře charakterizuje království hlavního hrdiny, herecké hvězdy Garryho Essendina, jako luxusní funkcionalistickou vilu, v jejímž interiéru se tento příběh odehrává. Výtvarné řešení je nejenom libé z hlediska vlastní architektury, ale především účelné pro všechny komické situace. Patříčný počet dveří, patřičně dlouhé schodiště k hlavnímu vstupu atd. atd. Kostýmy Alexandry Gruskové se vyznačují milou a vkusnou noblesou, odpovídají přesně době i jednotlivým charakterům a celkově vytvářejí dojem nesmírné lehkosti, která danému žánru výborně svědčí. Svícení Davida Kachlíře je realistické bez tendencí k ozvláštňování, tedy pro tuto komedii správně vhodné i účinné. V konverzační komedii byl podstatný i podíl práce jazykové poradkyně Evy Spoustové. Výborná je zde hudba Robina

Schenka, která svým charakterem inscenaci dobře slouží v rámci její struktury a zároveň mile utváří její patřičnou atmosféru. V této souvislosti je zapotřebí i ocenit práci členů našeho orchestru při nahrávce, o jejíž hudební režii se postaral Dan Kalousek a o zvukovou režii Vojtěch Hájek spolu s autorem hudby, který se společně s výtečnou Kristýnou Daňhelovou postaral i o zpěvní party.

Jana Musilová se zručně vyrovnává s rolí stejně tak upjaté jako hysterické Lady Saltburnové. Zpovytanou Joannu Lyplattovou, Henryho manželku, hraje slušivě Andrea Zelová v poloze furioso za každou cenu. Její výstupy jsou podobné nezvladatelným horským říčním peřejím. Roli Morrise Dixona, Garryho manažera, hraje výtečně koncentrovaně a na úrovni Jan Valeš. Producenta Henryho Lyplatta vybavil Jiří Mach sympatickou překotností. Nešťastnou postavu Rolanda Maula, progresivního dramatika, zde ve velké formě realizuje Jan Brožek v podstatě jako veš v kožichu. „Výhodte ho dveřmi, vrátí se oknem.“ Je nádherně hluchý ve vztahu ke všem možným kritickým výpadům vůči své osobě, je nádherně samolibý a sebestředný a je radost užívat si těchto jeho evidentních vad i proto, že je dokáže servírovat s nadsázkou. Jakub Przebinda hraje Freda, Garryho komorníka, tak, jak se hrají angličtí komorníci nejenom od Garryho, což je správná volba. Slečna Eriksonová, Garryho hospodyně, je v podání Lenky Janíkové vícevrstevnatou postavou, která v sobě snoubí rozličné světy, jimž v různých situacích různě a ke své smůle absolutně propadá. Nesmírně překvapivá, milá herecká studie. Daphne Stillingtonová – poslední Garryho sexuální oběť – hraná Alžbětou Janíčkovou, která s úspěchem realizuje hlavní úkol své role nestydět se při jakýchkoliv trapnostech, kterými ji režisér hojně obdarovává. Evelína Studénková hraje Liz Essendinovou, Garryho bývalou ženu, jako racionální, nad všechny maléry světa povznesenou bytost. Za všech okolností je noblesní a sympaticky nad věcí. Monicu Reedovovu, Garryho sekretářku, vybavila Ivana Vaňková submisivní odevzdaností vůči svému šéfovi a snad i nápiníky platonické lásky. Je ve všech situacích na úrovni a tzv. pod kontrolou. Igor Ondříček se s rolí Garryho Essendina potkal ve velmi výhodné chvíli své herecké kariéry. Má za sebou obrovskou škálu velkých hlavních i titulních rolí, poznal, co je to být režisérem i uměleckým šéfem, má tedy do detailů

odpozorováno, jak se různé hvězdy chovají a, díky Bohu, se tomu umí i inteligentně vysmívat. V koktejlu všech možných vlastností, kterými je jeho postava spoluvytvářena, se bravurně orientuje a je velkým zážitkem užívat si všechny jeho herecky bohaté situační stříhy, kterými svou postavu ponejvíce charakterizuje. V jeho podání se jedná o strhující výkon, který nás v celku i v detailech ohromně baví.

Inscenace si s velkým potěšením užívají jak naši diváci, tak i odborná kritika a zajisté se dočká mnoha dalších úspěšných repríz.

Počet repríz k 31. 12. 2023: 26

VELIKONOČNÍ KONCERT

Režie: **Igor Ondříček**

Hudební nastudování a sbormistr:

Dan Kalousek

Dirigent: **Dan Kalousek**

Světelná režie: **David Kachlír**

Zvuková režie: **Filip Barák**

Premiéra: **7. dubna 2023**

na Hudební scéně

První částí tohoto koncertu, která se odehrála před pauzou, bylo „Klaunovo jarní odpoledne“, v níž se kromě skvělého výkonu našeho orchestru a jeho hostů představila dvanáctiletá klavíristka Klára Gibišová, a „Over the Horizon (Concerto for Nine Fingers)“ v podání klavíristy Zdenka Merty a hobojisty Viléma Veverky. Skladby se vyznačují výjimečně zdařilou vnitřní kompozicí a v posluchačích vyvolávají až euforické nadšení.

Druhá část tohoto koncertu „Stabat Mater“ za účasti vzácných hostů, zpěvačky Ivy Bittové, mezzosopránistky Markéty Cukrové, flétnisty Ondřeje Vaníčka a smíšeného pěveckého sboru Ars Brunensis, se stala nádherným zážitkem především díky interpretačním schopnostem všech zúčastněných. Mimořádné ocenění si zaslouží náš orchestr za precizní souhru se sólisty i za to, jak absolutně dokonale předvedl díla jiných žánrů, než která obvykle realizuje.

Za úspěch těchto provedení je třeba poděkovat šéfdirigentovi našeho divadla Danu Kalouskovi, který všechna díla s pro něj obvyklou pečlivostí nastudoval a pak i fenomenálně oddirigoval.

Počet repríz k 31. 12. 2023: 2

Andrew Lipa, John August
VELKÁ RYBA (BIG FISH)
mystický muzikál

Režie a úprava: **Stanislav Moša**
 Překlad: **Zuzana Čtveráčková**
 Hudební nastudování a dirigenti:
Ema Mikešková, Matěj Voda
 Úprava hudebního aranžmá:
Karel Albrecht, Daniel Kyzlink
 Scéna: **Christoph Weyers**
 Kostýmy: **Andrea Kučerová,**
Adéla Kučerová
 Choreografie: **Michal Matěj**
 Vokální nastudování a sbormistr:
Karel Škarka
 Korepetice: **Jaroslava Michalíková,**
Zuzana Kadlčíková
 Scénické projekce: **Petr Hloušek**
 Loutky: **Jaroslav Milfajt**
 Světelná režie: **David Kachlíř**
 Zvuková režie: **Michal Hula**
 Zvuková supervize: **Filip Barák**
 Asistenti režie: **Dušan Vítázek,**
Karel Škarka
 Asistentka choreografie:
Zuzana Holbeinová
 Produkce: **Zdeněk Helbich**
 Dramaturgie: **Miroslav Ondra**
České premiéry: 22. a 23. dubna 2023
na Hudební scéně

Tento muzikál nahradil původně připravovanou světovou premiéru romantického muzikálu „Clarence Square“ autorky Alice Gillham, jehož stav, především pak hudba, nakonec nedosáhl na úroveň, na kterou jsme v našem divadle zvyklí. Naštěstí nám naše partnerská autorská agentura Gallissas z Berlína promptně poskytla práva na mystický muzikál „Velká ryba (Big Fish)“. A hned konstatuji, že jsme měli „šťěstí v neštěstí“. Jsme nesmírně rádi, že se toto silné a kouzelné představení o příbězích, jimiž určujeme svou identitu, o tom, jak je fantazie v lidských životech důležitá a že z okamžiků opravdové lásky můžeme žít navždy, o tom, že magii můžeme objevit i v nejobyčejnějších chvílích našich životů, dostalo na repertoár našeho divadla. Dílo vychází z románu Daniela Wallace „Velká ryba: Román mytických rozměrů“ z roku 1998 a z legendárního filmu Tima Burtona „Velká ryba“ z roku 2003, pro který napsal scénář John August, který je rovněž autorem muzikálového libreta. Poutavou hudbu a vtipné písňové texty vytvořil Andrew Lipa. Příběh je postaven na vzrušující konfrontaci vnímání světa mezi otcem Edwardem Bloomem, který se svým charakterem dá nejlépe přirovnat k laskavé podobě barona Prášila, a jeho hyperracionálním synem Willem. To, že na konci Will přejímá tátovo vnímání světa, jenom potvrzuje důležitost lidské fantazie v našich životech.

Inscenaci hrajeme v překladu Zuzany Čtveráčkové, který, jak už je u ní obvyklé, dosahuje absolutní kvality v adaptaci českého jazyka vůči hudebním zákonitostem, přičemž je zapotřebí

ještě zvlášť ocenit bohaté, a přitom přesné vyjadřování, práci se symboly a výtečné užívání zde tolik důležité obraznosti a také ironie. Navíc je zapotřebí ještě vysoce ocenit skutečnost, že tento překlad vznikl de facto během šesti týdnů, které byly k dispozici od okamžiku rozhodnutí realizovat tento muzikál k přípravě materiálů na první zkoušku. Inscenační a textovou úpravu vytvořil Stanislav Moša. Představení vznikalo ve velmi pečlivé a vzdělané dramaturgii Miroslava Ondry.

Režie Stanislava Moši provází diváka přehledně a srozumitelně celým tímto strukturálně náročným příběhem, v němž se rychle střídají nejenom doby, v nichž se děj odehrává, ale i svět reality s vybájenou fantazií. Vše se zde obratně mísí a prostupuje, přičemž režie nenásilně vyjadřuje poctu jak světu iluzí, cirkusovému prostředí i světu zobrazujícímu životní sny, přičemž to umně vyvažuje civilními scénami, v nichž je zdůrazňována jistá těžkost našeho bytí, které se musí vyrovnat nejenom s radostmi, ale i s nemocmi, stářím či odchodem ze života. Citace z kritiky: „Na tomto pojetí oceňuji právě ono vyvažování fantazie, nejenom výtvarně přitažlivé zejména pro děti a mladší diváky, a onoho posmutnělého bilančního tónu, který zřejmě upoutá i odrostlejší.“ Skvělými pomocníky byli režisérovi i oba jeho asistenti Dušan Vitázek a Karel Škarka.

Scénograf Christoph Weyers vytvořil pro režisérovu koncepci skvělou scénografii vycházející z barokních divadelních výprav. Mnohačetné svislé či vodorovné dřevěné kulisy připomínající alabamské stavby z předminulého století jsou v okamžiku schopny vytvářet nová a nová prostředí, která jsou pouze doplňována nábytkem a výtečnými projekcemi Petra Hlouška. Dalším významným pomocníkem výtvarného řešení této inscenace byl i Jaroslav Milfajt, autor návrhů pro představení velkého počtu různých loutek – od sumce až po tři slony v životní velikosti. Všudypřítomná řeka, která je centrálním místem pro mnoho obrazů v této inscenaci, je umístěna na předscéně. Světelná režie Davida Kachlíře výborně podporuje veškerá rozličná prostředí. Její realizace i provedení evidentně patří k tomu nejnáročnějšímu, co se v oblasti světla na naší Hudební scéně v její téměř dvacetileté historii odehrálo. Kostýmy Andrey a Adély Kučerových báječně odpovídají nárokům, které tento muzikál na jeho tvůrce klade. Děj se totiž odehrává v průběhu téměř čtyřiceti let a obě výtvarnice se velmi dobře vypořádaly s nutností vyřešit rychlé převleky, které se odehrávají přímo na jevišti během několika vteřin, například u starého nemocného muže, který se musí proměnit v teenagera. Přesně dokázaly charakterizovat jednotlivá časová údobí, a tak významně napomáhají divákově orientaci v časově básnicky pojatém příběhu. Zároveň jejich kostýmní kreace báječně dotvářejí magické situace v inscenaci obsažené.

O hudební nastudování se postarala krásně niterně angažovaná Ema Mikešková společně se začínajícím, nesmírně talentovaným Matějem Vodou. Oba inscenaci i bravurně dirigují. Významná úprava hudebního aranžmá je dílem především Daniela Kyzlinka ve spolupráci s Karlem Albrechtem a jako obvykle se vyznačuje maximální kvalitou vycházející z jeho muzikantské zručnosti. Díky této úpravě zní hudba přesvědčivě zejména v rovině symfonické, která je taktéž nedílnou součástí tohoto díla. Orchestr realizuje Lippovu hudbu na vysoké úrovni. Vychutnáváme si zde různá retra americké muziky pocházející přímo z Alabamy včetně tradiční lidové hudby. Diváci si hojně užívají jak country, hillbilly music, bluegrassu, blues, tak i velkých muzikálových čísel. Vždyť je hudba inspirovaná místem rodiště hlavního hrdiny, a tak jsou použity instrumentace, které pracují nad rámec běžně užívaných nástrojů, například s dobrem, mandolínou a banjem. Na některé z těchto nástrojů se museli členové našeho orchestru naučit nově hrát. Hudba klade nároky na stylovost jak pro složku instrumentální (např. specifické frázování, housle ve fiddle stylu apod.), tak pro složku vokální. S tímto úkolem se všichni popasovali na výbornou. Několikrát se hráči orchestru stávají rovněž součástí jevištního děje, především pak ve velké scéně armádní show. Práci sbormistra i přípravu vokálního nastudování precizně odvedl Karel Škarka. A stejně tak je zapotřebí vyzdvihnout péči, s níž se obě korepetitorky Zuzana Kadlčíková a Jaroslava Michalíková postaraly

o náročnou hudební přípravu celé inscenace. Výsledný zvukový efekt představení je na senzační úrovni díky jak zvukové režii Michala Huly, tak perfektní práci zvukového supervizora Filipa Baráka.

Naprosto úžasná je choreografie Michala Matěje. Vždy odpovídající danému hudebnímu stylu, vždy přesně charakterizující cíle jednotlivých čísel, plná fantazie, plná nejenom výborných vtipů, ale i celých anekdotických pasáží. Výbornou asistentkou mu byla Zuzana Holbeinová. Mimořádnost krátkého času pro vznik této inscenace nebyla nijak zaznamenána především díky odpovědné činnosti producenta Zdeňka Helbicha. Inscenaci precizně spolu připravili a řídí inspicienti Iveta Černá a Luboš Goby.

Tento muzikál není náročný pouze tím, jak je napsán, ale především tím, jak musí být zrealizován, a především taky tím, jak široké musí být herecké obsazení, přičemž převážný počet kolegů vystřídá v inscenaci i na čtrnáct různých rolí. To, co se odehrává nejenom na jevišti, ale i v zákulisí při převlecích a přípravách na další výstupy, je zcela nebývalé. Nejprve však poděkování patří Zdeňku Junákovi, který suverénně vytvořil nahrávku Televizního moderátora. Nesmírně důležitou práci na pozici tzv. Swingů vykonali s odpovídající perfekcí Zuzana Holbeinová, Petra Šimberová, Jakub Liška a Jan Ludva.

V úlohách mnohačetné company všichni kolegové s maximálním nasazením plní své úkoly na výborné úrovni, a to má každý z nich nejméně dvanáct, ale i více rolí. Velké uznání zaslouží Patrik Földeši mj. například jako Cowboy, Ondřej Komínek mj. například jako Farmář, Marek Kolář mj. například jako Klaun, Petr Drábek mj. například jako Svatebčan, Richard Pekárek mj. například jako Doktor, Jiří Daniel mj. například jako Frustrovaný rybář, Renáta Mrózková mj. například jako Karlova sekretářka, Soňa Kubišová mj. například jako Hadí žena, Diana Velická mj. například jako Dívka z farmy, Simona Šeligová mj. například jako Dívka s kočičkou, Barbora Slaninová mj. například jako Žena na hrazdě, Nikol Wetterová mj. například jako Oheň, Esther Mertová mj. například jako Studentka. I Robert Jícha v alternaci s Tomášem Sagherem zvládají více rolí, z nichž nejvíce vyniknou mj. jako přátelský Dr. Bennet či vylekaný a bravurně improvizovaně tančící Generál Patterson, přičemž nezapomenutelnou

je i jejich epizoda v roli Vzpěrače. Gabriela Karmazínová v alternaci s Nikol Kratochvílovou zde využívají své baletní umění a inscenaci mj. mnohokrát zdobí v roli Mořské panny. Marek Hurák se v několika rolích střídá s Rastislavem Širilou a té nejvýznamnější z nich, Zackymu Pricemu oba obětují svůj intelektuální potenciál, když na jevišti vytvoří vskutku mimořádně omezeného pitomce. I Martin Mihál alternuje s Kristianem Pekarem více rolí, z nichž dominují především v roli Dona Price, celoživotního konkurenta Edwarda Blooma. Tuto postavu charakterizují neskrývanou omezeností a suverénní namyšleností. Dále pak mj. výtečně odvádějí roli vražedného vetřelce Rudáka Jedáka. Skvělým partákem se při každém představení pro dospělé kolegy stávají Kryštof Helbich nebo Matyáš Mičulka v rolích Mladého Willa nebo Chlapečka. Oba brilantně hrají dětský předobraz chladně racionálního Willa Blooma a oba výtečně pracují s vtipnými pointami. V roli Čarodějky, která je navíc obdařena velkým pěveckým číslem, se na jevišti střídají Marta Matějová s Markétou Sedláčkovou a obě s milou nadsázkou vytvářejí jeden ze zásadních milníků Edwardova života. Postavu Jenny Hill hrají Eliška Hornáková nebo Dagmar Křížová. V první pasáži své role roztomile ironizují naivní blondátou první Edwardovu lásku, aby pak v pasáži druhé skvostně odehrály věkem i životními ranami ztišený charakter zestárlé ženy. Amos Callaway – vlkodlak – tato role se stala obětí Alana Novotného a Jiřího Resslera, kteří ji společně alternují. Po dohodě s režisérem se stali jakýmisi libery, což znamená, že je jim dovoleno v určitých situacích i drobně improvizovat. Alan Novotný zde plně využívá svou lety vypracovanou techniku překotného hraní, do něhož mistrně naroubovává překvapivé komické střihy. Jiří Ressler pak používá pro charakterizaci této postavy jistou sympatickou zádušnost rodící se z bytostné melancholie jeho role. Skutečným zjevením je v tomto muzikálu postava Obra Karla, kterého v alternaci vytvářejí Ondřej Halámek a Dušan Vitázek. Oba museli zvládnout vskutku artistickou průpravu, aby se mohli na jevišti suverénně pohybovat na vysokých chůdách, a to i v tanečních číslech. Kouzelně demonstrují výjimečný, a nejenom matematický intelekt své role a zcela přirozeně se vyrovnávají i s nutností neustálého hlasového projevu v basové poloze. Nevěstu Willa Blooma Josephine hrají Míma Krajčová nebo Eliška Skálová. Chytrou mladou novinářku charakterizují navíc vlídnou empatií a stejně tak i hlubokým emocionálním prožitkem. Sandra Bloom – Edwardova manželka. I o tuto postavu se dělí dvě herečky a obě velice úspěšně. Tereza Navrátilová zvládá veškeré polohy této náročné role jak v její mladinké verzi, tak i ve všech věkových verzích následujících s naprostým přehledem. Je stejně tak kouzelně komická jako i výborná v těžkých chvílích, v nichž se musí vyrovnávat s ranami osudu. Její způsob zpívání je doslova úchvatný. Radka Coufalová si této role užívá s nádhernou chutí. Není jediné pointy, kterou by opomenula herecky okomentovat. Její výkon je v každém okamžiku důsledně přesný, hluboce lidský stejně jako komediantsky škádlivý. Její písně jsou dechberoucí. Marco Salvadori a Daniel Rymeš v alternaci vytvářejí postavu Edwardova syna Willa Blooma. Oba suverénně a s vynikajícím hereckým výrazem zpívají nelehké písňové party a oba výtečně atakují svého otce i prostředí kolem něj, čímž de facto roztácejí kola příběhu této inscenace. Samozřejmě, že se odlišují svou osobitostí a někdy v detailech i přístupem k různým situacím, ovšem v zásadě oba bezpečně naplňují náročné úkoly související s jejich rolí. Edward Bloom – hlavní hrdina večera, s nímž se smějeme, jemuž se díváme, jehož obdivujeme a s nímž taky pláčeme. Pro tuto roli se narodili hned dva herci v našem divadle, a to Aleš Slanina a Lukáš Janota. Oba dnes již senzační herečtí eskamotéři. Oba suverénně zpívající způsobem, který ctí všechny zákonitosti soudobého hudebního divadla. Suverénně zvládají nároky na intonaci, rytmus, charakter hudby, a přitom si dokonale umějí pohrávat s jednotlivými myšlenkovými významy, hereckým obsahem i absolutně ctít mentální stav své postavy vycházející z dané situace. Aleš Slanina inscenaci kraluje od počátku až do samotného závěru v pozici hyperšťastného dítěte. Celý svět je mu malý a jeho radostná pozitivita dokáže obejmout jakýkoliv úkaz, s nímž se setká. Znamenitě rozlišuje vnitřní, ale i fyzickou výbavu dospívajícího kluka, zralého muže či umírajícího starce. Ovšem všechno, co bylo vůči Alešovi řečeno, lze doslova použít i pro výkon

Lukáše Janoty. Jediný rozdíl je dán pouze jejich osobním charakterem, jejich osobním vyzařováním. U obou kolegů se jedná o jeden z nejvypracovanějších a nejefektnějších hereckých výkonů v historii našeho divadla.

Tato inscenace se stala skutečnou oslavou divadla. Herecké výkony, herecké prostředky, vizuální zpracování, nebývalé jevištní události, to vše pod taktovkou „královny fantazie“! A tak ji s dlouhotrvajícím potleskem vestoje oceňují i naši diváci a obdobně o ní píše i divadelní kritika. A i když se „Velká ryba (Big Fish)“ na našem repertoáru objevila vlastně náhodou (byť víme, že její čas by jednou přišel), jsme této náhodě s velkým nadšením vděční.

Počet repríz k 31. 12. 2023: 21

Wolfgang Amadeus Mozart,
František Šterbák, Stanislav Slovák,
Jan Šotkovský, Petr Štěpán
KROKODÝL ZE SVRATKY
ANEB MOZART V BRNĚ
mystifikační balábile s velkým orchestrem

Režie: **Stanislav Slovák**
Hudební koncepce a orchestrální aranžmá:
František Šterbák
Hudební nastudování a dirigent:
Dan Kalousek
Asistentka dirigenta: **Zuzana Kadlčíková**
Scéna: **Jaroslav Milfajť**
Scénické projekce: **Petr Hloušek**
Kostýmy: **Andrea Kučerová,**
Adéla Kučerová
Choreografie: **Hana Kratochvilová**
Sbormistr: **Jana Suchomelová**
Korepetice: **Katarína Duchoňová,**
Zuzana Kadlčíková
Světelná režie: **Daniel Kachlíř**
Zvuková režie: **Vojtěch Hájek**
Dramaturgie: **Klára Latzková,**
Jan Šotkovský
Jazyková spolupráce: **Eva Spoustová**
Asistent režie: **Ondřej Halámek**
Asistentka choreografie: **Alžběta Janíčková**
Produkce: **Zdeněk Helbich**
Světová premiéra: 3. června 2023
na Biskupském dvoře

Již po osmé se prostor naší třetí scény, Biskupského dvora, stal místem pro uvedení původního autorského projektu, tedy opět ve světové premiéře, tentokrát autorů na tomto místě vlastně dvorních, Petra Štěpána, Jana Šotkovského a Stanislava Slováka, mystifikačního balábile s velkým orchestrem s názvem „Krokodýl ze Svratky aneb Mozart v Brně“. Naši milí autoři se opět „ukázali“ jako mistři mystifikace a dokázali spojit nespojitelné. Hlavní osa děje vychází z fiktivních událostí, které provázejí návštěvu jedenáctiletého Mozarta v Brně v roce 1767. Inscenace zhusta paroduje politické poměry, které tehdy v Brně vládly a které se logicky ve vztahu k návštěvě geniálního dítěte vyšplhaly do ještě vyšších sfér absurdity plynoucí z nesmrtelné omezenosti jakýchkoliv politiků, jimž jde vždy až na prvním místě o vlastní blaho a klid. Téměř jako v kramářské písni sledujeme osudy Wolfganga Amadea jak před, tak i po této události, a díky tomu se dostáváme do jakési výstavní hudební galerie díla tohoto autora, kterou k velkému potěšení diváků živě a na vysoké úrovni realizuje šestadvacetihlavý orchestr našeho divadla. To, že se Mozartovo dílo stává autorům i zdrojem pro realizaci hudby jiných šikovných skladatelů, je v koncepci této show více než logické.

Vzhledem k tomu, že jeden z autorů je rovněž dramaturgem inscenace, a to sice Jan Šotkovský, bylo zapotřebí posílit tuto významnou kontrolní pozici o přísnou, avšak zároveň laskavou Kláru Latzkovou. Stanislav Slovák jako režisér dokonale splnil hlavní úlohu na něj tímto dílem kladenou. Udržet logiku příběhu v dostatečné přehlednosti, a tím umožnit divákovi

se i přesně orientovat. Zkušeně staví jednotlivé komické situace, ne nepodobné skečům tak, aby nefungovaly izolovaně. Režisér si inscenaci nejprve výtečně obsadil, aby pak využíval profesních i osobnostních dispozic jednotlivých herců k rozehrávání explozivních situací. Precizním asistentem mu byl Ondřej Halámek. Důležitou spolupráci v exteriérovém prostoru vykonala jazyková poradkyně Eva Spoustová.

Výborným řešením se stalo použití jakési spojovací choreografie tří nadmíru šikovných tanečníků – dvou děvčat, Renáty Mrózkové a Alžběty Janíčkové, a jednoho chlapce, Richarda Pekárka, kteří křehké a milé choreografii Hany Kratochvilové (za pomoci její asistentky Alžběty Janíčkové), a především s užitím Mozartovy hudby, dodávají celku charakter promyšlené prokomponovanosti. A tak díky tomuto režisérovu řešení vnímáme ony jarmareční obrazy jako uvízlé střípky naší brněnské historie. Pokud někdo namítá, že poměrně velká část děje se odehrává ve Vídni, podotýkáme, že Vídeň jsme si již před dávným časem navykli nazývat předměstím Brna.

Významnou práci pro představení ještě před první zkouškou realizoval František Šterbák, který spolupracoval s autory již na hudební koncepci tohoto díla a dále se pak znamenitě postaral o orchestraci zde hrané hudby pro menší orchestr. Využil i díla jiných kolegů než W. A. Mozarta, jako např. Sergeje Prokofjeva, Antonína Dvořáka, Bedřicha Smetany či Leonarda Bernsteina. Orchestr MdB, pro nějž hudba klasicistní tvořící 90 % díla není „denním chlebem“, hraje v duchu poučené interpretace s požadovanou lehkostí, přirozenou muzikalitou a energií. S velkým nadšením dílo hudebně nastudoval a dále dirigoval Dan Kalousek. Po ruce měl i ku pomoci jako svou asistentku Zuzanu Kadlčíkovou, která následně několik představení i sama suverénně oddirigovala. Jana Suchomelová připravila precizně všechna sborová čísla a o nakorepetování představení se odpovědně a pečlivě postaraly Katarína Duchoňová a Zuzana Kadlčíková. Ne každá z hudebních inscenací, kterou jsme prozatím na Biskupském dvoře uvedli, vyžadovala tak velkou práci v oblasti nazvučení. To, že všechno funguje (v otevřeném prostoru!) tak znamenitě, je především zásluhou režiséra zvuku Vojtěcha Hájka.

Scénu Jaroslava Milfajta je zapotřebí s pochvalou označit konstatováním, že neruší. Těch věcí, tedy nábytku, stěn a dveří, je tam tak akorát, aby si diváci mohli co nejvíce užívat našich herců a jejich výkonů, architektury Biskupského dvora a v neposlední řadě i dominanty chrámu sv. Petra a Pavla. Po pauze jsme mohli ocenit tentokrát i více ornamentální projekce z ateliéru Petra Hlouška. Kostýmy Andrey a Adély Kučerových inscenaci v tom nejlepším slova smyslu zdobí, jsou účelné, odpovídají době a pomáhají si nám vzpomenout na typy módy, za jejichž časů byly na obrazech důležitější šaty než podoba jejich nositele. Podmínkám prostoru, okolnostem i charakteru díla plně odpovídá režie světla, o kterou se výtečně postaral Daniel Kachlíř.

Inscenací nás provázejí dva rádoby komentátoři Pan Rozumný a Pan Veselý. Jejich význam je nakonec menší, než by se dalo očekávat, byť jsou jejich glosy vtipné, sarkastické a méně vnímavým divákům pomáhají v orientaci. Igor Ondříček zde šikovně používá jistý způsob veselého nadhledu a Patrik Földeši se vyrovnává s úkolem za všech okolností být infikován dobrou náladou. Řada kolegů, kteří v inscenaci vytvářejí malé, střední, ale i větší role, zodpovědně a s velmi dobrým výsledkem slouží i v rolích sborových, v nichž ne vždy jsou jejich postavy přesně identifikovatelné – jedná se o jakýsi hudební chór doplňující podobně indiferentní obsazení orchestru. Vedle těchto úkolů se pak jednotlivci vesměs dobře zaskví v konkrétních rolích, jako například Jan Valeš, který je výborný jako dobrosrdečně upřímný chasník Janek Skládal v dospělém věku. Disponuje výtečnou hereckou technikou a jednoznačně účinně ji uplatňuje. Stejně tak Patrik Bořecký jako šťastně nešťastný Stranz si nás podmaňuje kouzlem své osobnosti, ojedinělým myšlenkovým temporytmem, takže lze pouze litovat, že v inscenaci nemá větší prostor. Podobně si Jakub Przebinda rozkošně uzurpuje prostor k velmi zábavné kreaci Verkrachta, byť je ve svém snažení jakkoli situačně omezován. I tento výkon je ozdoben jeho unikátní specifičností. Další v řadě výborných hereckých studií je Baronesa

Terezy Navrátilové, kterou herečka realizuje na jedné straně ve ztišené poloze, avšak s nesmírně velkým vnitřním přesahem. Eva Jedličková, již několikátá, která plní i další úkoly v inscenaci, ve své největší roli Komorné krásně uplatňuje své, pro ni tak typické vnitřní nadšení. Úkoly ve

sboru a roli Constanze Mozartové hraje Eliška Hornáková zodpovědně a svou postavu charakterizuje vzácnou křehkostí i mimořádnou intenzitou všeodpouštějící lásky vůči svému manželovi. Ondřej Halámek díky své rozhodnosti je výtečným, jednoduše zacíleným Špeditérem ve službách inscenace i své firmy. Karel Mišurec využívá svých bohatých zkušeností vyrovnat se přesně s figurou, která je obdařena především jednoduchostí tak, aby si postava Františka Antonína hraběte Schrattenbacha zachovala i svou důstojnost. Jeho ženu Marii Josefu Schrattenbachovou obdařila Pavla Vitázková odpovídající důstojností. Všechny své postavy v inscenaci, ať už se jedná o Puchberga, či Kováře, vytváří Jiří Daniel v radostném nasazení svých výjimečných dispozic, které se skládají z bravurní techniky, vzácného mentálního uspořádání, což mu umožňuje být za všech okolností naprosto přesvědčivý. Marta Matějová vytváří postavu laskavé Josefíny Duškové jako vzácnou harmonickou bytost odevzdanou vyšším principům, které umožňují klidnou existenci různým výjimečným a mnohdy geniálním osobnostem. Postava Ředitele divadla hraná Tomášem Sagherem se od počátku a téměř až do samotného konce utápí v nešťastné hysterii a je nutno herci poděkovat za to, že se přes tuto stále se opakující polohu nestala pro diváky protivná. Znamenitým osvěžením jsou v inscenaci všichni tři brněnští konšelé, kteří, ať ve vzájemné souhře, či každý z nich jednotlivě, baví své obecenstvo výtečně herecky deklarovanou, zároveň i s nadsázkou hranou nadutostí malých, a přitom nesmírně důležitých mocipánů. Jonáš Florián, Robert Jícha a Milan Němec, každý z nich se zde přímo kochá být sebemenší akcí a stejně tak i texty, které jim buď byly přiděleny, nebo které oni sami po dohodě s režisérem kreativně a nadmíru vtipně rozvíjejí. Všem patří vysoké ocenění za to, jak se tyto odpudivé postavy nestydí hrát s takovou sebeláskou. Vynikající je v inscenaci Barbora Slaninová jako Wolfgangova sestra Nannerl. Rozkošně protivná, sympaticky divoká, mile dětsky všímavá. V roli starostlivého Wolfgangova otce Leopolda Mozarta dává Dušan Vitázek vyniknout své přirozené jevištní autoritě. Výborně

balancuje v situaci, kdy se musí vyrovnávat s dlouhodobým nedostatkem peněz, výchovou dvou v podstatě malých a zlotřilých dětí a zároveň nutností udržet v tajnosti tajuplný obsah bedny. Jednoznačně svým výkonem napomáhá udržet kontinuální logiku tohoto příběhu na odpovídající úrovni. Inscenaci naprosto, až triumfálně dominuje Lukáš Janota v postavě chorobně excentrického Schikanedera. Jeho výstupy realizované v nevídané kadenci by se daly použít i jako samostatná vystoupení bez kontextu se samotnou inscenací, což vlastně i odpovídá skutečnosti. Jedná se o téměř neuvěřitelný komicko-karikaturně hudební výkon, který zaslouží výjimečný obdiv a poklonu. Amadea na vrcholu jeho kariéry hraje Libor Matouš se zdravou uvážlivostí i nadšením, které odpovídá „šťastným“ dnům tohoto génia. Analogicky k poloze pak postavu Mozarta, která se musí vyrovnávat s bídou, nemožností získat práci i zákeřnou nemocí, hraje Marco Salvadori v nutné stylizaci pod kuratelou všech zmíněných indispozic. I toto představení, jako mnohá další v hodnoceném období, se neobešlo bez účasti dětských kolegů a nutno dodat, že i tentokrát předvádějí všichni tři chlapci obdivuhodné výkony. V roli Janka Skládala coby dítěte se střídají Matyáš Mičulka s Prokopem Helbichem. Oba disponují úžasnou suverenitou, perfektní jevištní orientací, díky níž dokážou průběžně reagovat na živý tok inscenace, který ne vždy je stejný. Postavu jedenáctiletého Wolfganga Amadea Mozarta hraje Kryštof Helbich v alternaci s Matyášem Mičulkou. Nejprve je nutno zopakovat, co bylo řečeno u hodnocení výkonu předešlého, a následně ještě doplnit o fakt, že jsou oba mladí kolegové vybaveni schopností přesné charakteristiky hrané postavy, což znamená, že si při setkání obou dětských postav z různých sociálních prostředí užíváme i této dimenze.

Představení je přímo zaplaveno výtečnými a nadšenými hereckými výkony, které jsou ozdobeny jednotlivými osobnostmi vybavenými dokonalými profesními dovednostmi. Které jiné divadlo na světě si může dovolit mít v obsazení tolik vzácných, zcela specifických hereckých typů, které jsou zároveň na vynikající úrovni schopny výborně zazpívat nelehké sborové mozartovské kompozice. Na Biskupském dvoře tak vzniklo nesmírně vzácné dílo, které v teplých podvečerech nejenomže své obecnstvo dokonale baví, ale které je baví především svou chytrostí, díky níž si můžeme užívat kouzelných mystifikací, které jsou více než zručně zkonstruovány s mimořádnou hravostí autorskou a hereckou, jak to nakonec odpovídá i samotné geniální hudbě velkého Amadea. V průběhu krátkého uvádění této novinky na Biskupském dvoře jsme zažili od nejprve ne zcela zaplněného hlediště nakonec hlediště až nebezpečně přeplněné. Zájem o toto představení, jak se dá spravedlivě předpokládat, bude vzhledem k senzačním reakcím obecnstva i hodnocením odborné kritiky i nadále narůstat, a proto není vedle myšlenky dalšího reprízování na Biskupském dvoře nereálná možnost přenosu této inscenace na některou z domácích scén našeho divadla.

Počet repríz k 31. 12. 2023: 10

POCTA ŠANSONU

koncert Zory Jandové & hostů

Scénář a koncepce: **Zora Jandová, Zdenek Merta**

Režie: **Stanislav Slovák**

Dirigent a hudební nastudování:

Daniel Kyzlink

Scéna: **Jaroslav Milfajt**

Hudební materiály a orchestrace:

Daniel Kyzlink, Zdenek Merta

Světelná režie: **Jiří Vacek**

Zvuková režie: **Filip Barák, Vilém Friml**

Produkce: **Monika Králová**

Premiéra: 29. června 2023

na Činoherní scéně

Bylo jen logické, že se sérií koncertů „Zdenek Merta u klavíru“ dostaneme i ke koncertu, který bude věnován šansonu. Navíc, jak je pro tento cyklus typické, v něm vždy dominuje jedna výjimečná pěvecká či hudební osobnost, a tak se naplnilo i další očekávání, kterým bylo to, že vzhledem k šansonovému charakteru večera tím hostem musí být Zora Jandová, jedna z nejvýznamnějších představitelk tohoto žánru v České republice. A je naším velkým potěšením, že se tato očekávání naplnila úspěšnou realizací i reálně navíc za účasti kamer České televize, které z tohoto koncertu pořídily záznam.

Obdobně se v rámci koncertu na jevišti představili s krásným ohlasem i sólisté našeho divadla Svetlana Janotová, Esther Mertová, Markéta Sedláčková a Stanislav Slovák a stejně tak obecenstvo s velkými ovacemi přivítalo dalšího výjimečného hosta tohoto večera, kterým byl Ondřej Ruml.

Na rozdíl od jiných večerů cyklu „Zdenek Merta u klavíru“ jsme použili rozšířený orchestr, který dirigoval Daniel Kyzlink, který společně se Zdenkem Mertou pro tento koncert připravil i nová aranžmá u některých z použitých písní. Obecenstvo „nechtělo pustit“ účinkující domů a jednoznačně se dá předpokládat, že budeme v budoucnu toto veleúspěšné představení i dále reprízovat.

Počet repríz k 31. 12. 2023: 1

William Shakespeare
**HAMLET ANEB HÁDALA
 SE DUŠE S TĚLEM**
nesmrtelná tragédie o hledání odpovědi

Překlad: **Jiří Josek**
 Úprava a režie: **Stanislav Moša**
 Scéna: **Christoph Weyers**
 Kostýmy: **Andrea Kučerová,**
Adéla Kučerová
 Hudba: **Mirko Vuksanović**
 Pohybová spolupráce: **Zuzana Holbeinová**
 Světelný design: **David Kachlír**
 Asistent režie: **Jan Mazák**
 Odborná spolupráce: **Daniela Halámková**
 Produkce: **Zdeněk Helbich**
 Dramaturgie: **Jan Šotkovský**
 Premiéry: **9. a 10. září 2023**
 na Činoherní scéně

Svou nejproslulejší tragédii napsal William Shakespeare někdy mezi lety 1601–1602 a od té doby tento příběh znovu a znovu vybízí inscenátory po celém světě k opakovanému uchopení a pokusu o nalezení odpovědi alespoň na některé z mnoha otázek, které jsou v něm vetknuty. Lze ve jménu vyšších cílů porušit základní morální pravidla? A může jedinec vzít spravedlnost do vlastních rukou a obhájit své zločiny před vlastním svědomím? Je možné si uprostřed morálního bahna zachovat čistý štít? A jaké místo zastává v nejisté a pochybné lidské existenci láska? Hamlet se tak stal nejznámějším, byť fiktivním dánským hrdinou a nesmrtelně se vepsal do dějin literatury, divadla a přemýšlení o světě. Slavný alžbětinský dramatik popisuje v „Hamletovi“ stejně pečlivě vnitřní svět svých postav jako i vnější dějové okolnosti, které je obklopují. Hamlet předstírající šílenství pátrá po pravdě o smrti svého otce a díky tomu se dozvídá mnohé o společnosti, z níž pochází, ale také především o sobě samém. Zločin je však třeba odčinit i za cenu špíny, do níž takový pokus o nápravu hlavního hrdinu uvrhne.

Bylo jen otázkou času, kdy se režisér Stanislav Moša po úspěšných inscenacích jiných Shakespearových dramát („Benátský kupec“, „Král Lear“, „Antonius a Kleopatra“) rozhodne uvést i tuto jeho nejhranější tragédii, a to opět v nesmírně poetickém, avšak srozumitelném a divadelně působivém překladu Jiřího Joska. Pod podtitulem „Hádala se duše s tělem“ se tentokrát rozhodl divadelní mág, režisér a ředitel divadla Stanislav Moša pro výrazné interpretační gesto: proslule rozpornou postavu Hamleta, snad nejsložitější charakter světového dramatu, svěřil hned dvěma hercům, kteří na jevišti existují vedle sebe jako jakási dvojediná bytost, přičemž však ve všech situacích ctí velkého alžbětince. Rozpolcená titulní postava je tak mnohem plastičtější, její pocity i akce jsou bohatější než při sólovém Hamletovi. Mnohé scény jsou komičtější, i když jde o vážný obsah. Podtitul inscenace „Hádala se duše s tělem“ jasně napovídá, že v centru pozornosti bude vyhocené dilema. Režie staví na vzájemné herecké interakci, která dodává inscenaci dynamiku, jež výrazně rozhýbává celé představení. Ve chvílích, kdy se ostatní aktéři obracejí k dánskému princovi jako k postavě, Hamleta většinou zastupuje Martin Mihál a Michal Isteník se stahuje mírně do pozadí. Nikdy však zcela nemizí ze scény. Prakticky vždy jsou přítomni oba. Rozdělení rolí mezi ně ovšem nikdy není prvoplánové. Vše zde má své odůvodnění a smysl. Velmi zásadně do sebe zapadají, potvrzují interpretaci Shakespeara, ale v žádném případě se nevnučují, nevtírají se ani se nepodbízejí.

Všechny scény bez příkras a patosu jasně klíčí Shakespearův záměr. Z dané inscenace máte pocit, že Hamletovi začínáte rozumět hned napoprvé. Představení je po všech stránkách vyzrálé, v tom nejlepším slova smyslu moderní a bezesporu aktuální. Významně se na úspěchu inscenace podílel její vzácně fundovaný dramaturg Jan Šotkovský.

Pro mohutnou intenzitu diváckého vnímání inscenace je dále určující precizně promyšlené výtvarné zpracování. Christoph Weyers scénu ohraničil vysokými štíhlými čtyřbokými hranoly, které se podle situace různě zbarvují podle scénáře světelného designu Davida Kachlíře. Ve vyhocených situacích jasnou červení, jindy modrou, bílou. Pozorný divák slyší ke konci hry, že jsou to solné sloupky. K dynamice představení přispívají někdy až nečekané pauzy v úplně tmě končící výrazným rozsvícením sloupů. Také mimořádně čistá scéna Christopa Weyerse upoutá naši pozornost. Tvoří ji pouze sloupky obdélníkového tvaru, které mění barvu a umožňují jednotlivé scény symbolicky definovat s pomocí výkladu barevného řešení (modrá, bílá, červená, fialová, růžová ad.). Hranoly jsou statické nebo dynamizující. Až vzniká pocit, že se na jevišti objevuje digitální svět Matrixu. Zároveň se hra obejde prakticky bez rekvizit. Ty jsou na jeviště dopravovány či spíše diskrétně podávány, a to případ od případu. Střídmost scény a minimum rekvizit umocňuje maximální soustředění se na sdělování myšlenek a hereckou akci. Nápadité pojetí se tak nepřetahuje o pozornost s textem hry, ale naopak ještě víc mu umožňuje vyniknout. Světelný design Davida Kachlíře umožňuje téměř básnický reagovat na proměny všech situací. Andrea a Adéla Kučerovy oblékly všechny postavy do černých kostýmů, mnohé z nich jsou z kůže, a jen herce předvádějící Hamletem zinscenované představení oblékly do jiných barev. V jejich podání dominuje elegance a účinná strohost.

Hudba Mirka Vuksanoviče výtečně dotváří jednotlivé atmosféry, bravurně dokresluje dění na scéně. Dominuje úderný rockový charakter, ale objevují se zde dle potřeby i jiné styly v bohatých a originálních instrumentacích. Významnou práci odvádí přesná zvuková režisérka Gabriela Bayerová. Ve třech scénách na pohybovém vyjádření spolupracovala Zuzana Holbeinová.

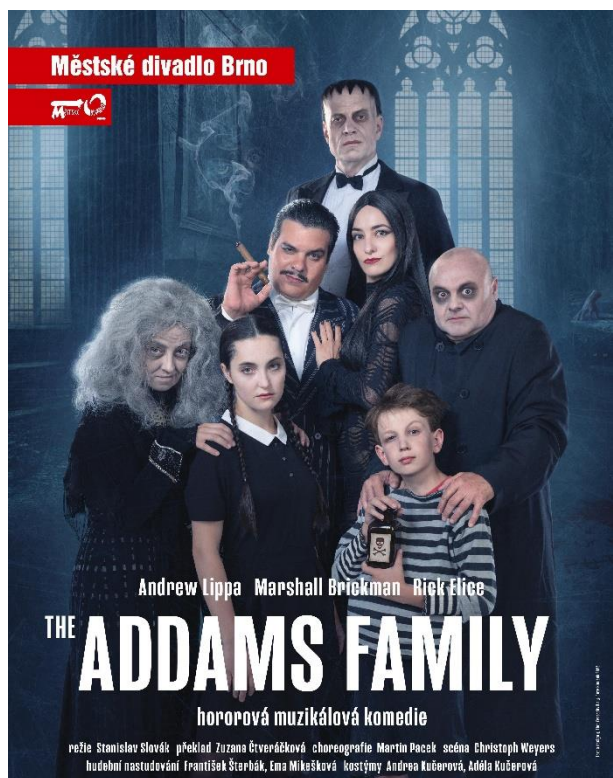
S „Hamletem“ se se ctí může vypořádat jen velké divadlo disponující vynikajícím činoherním ansámblem. A tím naše divadlo disponuje. Všichni herci na sebe vzájemně slyší, každý na jevišti, ať je v jakékoliv roli, je výraznou hereckou osobností. Projeví se to i v těch nejmenších rolích včetně tzv. Stínů, jímž Marek Kolář, Marek Hurák, Patrik Földeši i Jiří Daniel propůjčují potřebnou serióznost. Veškeré své výstupy odvádějí s maximálním soustředěním a odevzdaností, která charakterizuje i veškeré další výkony v této inscenaci. Jiří Daniel navíc vícekrát zvládl přesvědčivě odehrát roli norského prince Fortinbrase. V roli Kněze akcentuje Oldřich Smysl upjatost vycházející z nespokojenosti z nastalé situace. Rozšafného Hrobníka hraje Jiří Ressler s důrazem na jeho lidový původ a obdobné prostředky volí i Jakub Uličník v roli Vesničana. Kapitánovi ve Fortinbrasově vojsku propůjčil Ondřej Halámek svůj intelektuální nadhled i sympatickou sounáležitost s tragickými okolnostmi. Výteční jsou všichni představitelé herecké skupiny. Po všech stránkách precizní Jan Valeš, uhrančivá Diana Velčická a především pak kolegové střídající se v roli Prvního herce, báječný Ladislav Kolář zhodnocující zde své nádherné zkušenosti, vnitřní moudrost a přirozenou autoritu i Igor Ondříček hrající pod záviděníhodnou kontrolou. Podloudného dvorského elegána Osrica vybavil Jan Mazák přesně funkční odpornou potutelností. Fortinbrase, prince norského, hraje přesně Marco Salvadori jako racionálního a své odpovědnosti si vědomého, a tedy sebevědomého mladého panovníka. Guildensterna a Rosencrantze, bývalé Hamletovy spolužáky, hrají Rastislav Širila a Jan Brožek, jako by byli dvojčaty. Jsou stejně proradní, stejně afektovaní, stejně marní. V jejich provedení se jedná o zdařilé parodie podlézavých týpků, kteří jsou schopni pro přízeň mocných učinit prakticky cokoli. Daniel Ryměš díky své mravní osobnostní výbavě výborně ztvárňuje postavu Horacia jako absolutně odevzdaného přítele, který je jak povzbuzující i kritický a který je ochoten i obětí nejvyšší. Při výstupech Petra Halberstadta v roli Ducha mrtvého krále diváci téměř nedýchají. Podmanivý hlas násobí hercův vytríbený dramatický projev, jímž získává jeho výzva k naplnění vyššího mravního principu absolutní rozměr. Laertes tak, jak ho podává Kristian Pekar, je pravým opakem Hamletovy nerozhodnosti. Vzdělaný, obratný, milující a lásku obhajující, vznětlivý. To vše navíc hráno s maximální kultivovaností. Viktor Skála se snaží být distingovaný, vlídný a moudrý, ale díky své unikátní mentalitě to vše obohacuje o sympatickou bezpátevní překotnost ústící do nešikovnosti, která jeho postavu dovede společně s předepsanou úslužností ke smutně hořkému konci. Vzácný a v mnoha okamžicích i neobvyklý výkon s kouzelnými a odzbrojujícími komickými prvky. Alena Antalová hraje královnu Gertrudu jako oběť svého chťiče, jako souboj mezi láskou mateřskou a láskou vůči svému milenci v podobě nového muže. Úžasně využívá svého daru absolutního ztotožnění se s realizovanou postavou a výsledek jejího hraní je dechberoucí. Další, ovšem tentokrát nevinnou obětí tohoto dramatu je Poloniova dcera Ofelie, kterou hraje Eliška Skálová v první části své jevištní existence jako sice starostlivou, ale zároveň plně milující mladou a šťastnou dívku, aby se pak veskrze propadla do šílené bytosti odtržené už navěky od reality. Její neobvyklé schopnosti technické spojené s její vzácnou osobitostí jí dovolují dosahovat naprosto jedinečných valérů, které jsou ve výsledku jak dojemné, tak i uhrančivé. Petr Štěpán exceluje v roli Claudia, Hamletova strýce. Náročné i dlouhé pasáže zvládá obdivuhodně. Vládne naprosto dokonalými technickými schopnostmi i intelektuálním nadhledem s úžasnou přesvědčivostí, čímž udržuje obecnost v neustálé pozornosti. Monolog, v němž promlouvá sám k sobě hnán výčitkami z vraždy Hamletova otce, je vrcholným příkladem mistrovského herectví. Základní koncepce inscenace, tedy že Hamleta hrají dva herci, staví na zcela konkrétních osobnostech jak Martina Mihála, tak Michala Isteníka. Dohromady tvoří dva složili Hamleta, jaký tu ještě nebyl. Po celou dobu představení jsou na sebe absolutně navázáni tak, že skutečně působí jako jedna bytost, dvojčediná bytost. Martin Mihál disponuje vzácně kultivovaným projevem a zároveň specifickým vnitřním vyzářováním, které k němu neustále připoutává divákovu pozornost. Je nositelem vnější podoby Hamletovy i jeho racionální části. Jeho alter ego, duši i emocionální část pak ztvárňuje

Michal Isteník, jenž je od přírody a Boha obdařen jedinečnými hereckými schopnostmi, mezi nimiž dominuje umění sarkastické zkratky, přesného nalézání originálních komických point, zemité, komediálně nepodbíživé mimiky a v neposlední řadě hluboce přesvědčivého dramatického ponoru. Vzájemně se obdivuhodně doplňují, existují v neustálém napětí a jejich souhra ve výsledku dosahuje špičkově koncertantní podoby. Dělbá jejich replik, výstupů a gest působí natolik přirozeně, vše je výtečně načasováno tak, že toto režijní řešení i jeho hereckou realizaci diváci přijímají s obdivem, a tak tento ojedinělý výkon vnímají jako vůbec nejlepší a možná vlastně jediné možné řešení toho, jak postavu Hamleta realizovat.

Inscenace „Hamleta“ se hned po svém uvedení stala vskutku historickým milníkem našeho divadla. Originální koncepce mnohonásobně umocnila už tak geniální text. Představení je ve všech aspektech mimořádné a špičkové herecké výkony ji korunuji tak, že známý text diváci přijímají, jako by byl pro ně zcela nový. Každé z představení charakterizuje absolutní divácká pozornost, která se nakonec proměňuje v nekončící nadšený potlesk vestoje a kritická obec ji obecně (a spravedlivě) vyhlásila za událost.

Počet repríz k 31. 12. 2023: 19

Andrew Lipa, Marshall Brickman,
Rick Elice

THE ADDAMS FAMILY

hororová muzikálová komedie

Režie: **Stanislav Slovák**

Překlad: **Zuzana Čtveráčková**

Dirigenti a hudební nastudování:

František Šterbák, Ema Javorová

Notové materiály: **František Šterbák**

Scéna: **Christoph Weyers**

Scénické projekce: **Petr Hloušek**

Kostýmy: **Andrea Kučerová,**

Adéla Kučerová

Masky: **Jaroslav Milfajt**

Choreografie: **Martin Pacek**

Sbormistři: **František Šterbák,**

Ema Javorová

Korepetice: **Zuzana Kadlčíková,**

Katarína Duchoňová

Světelná režie: **David Kachlíř**

Zvuková režie: **Michal Hula**

Pyrotechnické efekty: **Iveta Černá**

Dramaturgie: **Miroslav Ondra**

Asistent režie: **Jakub Przebinda**

Asistentky choreografie: **Alžběta Janíčková,**

Hana Kubinová

Produkce: **Zdeněk Helbich**

Premiéry: **28. a 29. října 2023**

na Hudební scéně

Poměrně dlouho jsme usilovali o získání práv na tuto unikátní muzikálovou hororovou komedii a jsme rádi, že jsme se nakonec dočkali jejího uvedení, ale především v jaké kompletní kondici jsme ji představili našim divákům. Komplikace při získávání práv se především týkaly českého překladu Adama Nováka, který jsme uvádět nechtěli, a pak taky Hudební divadlo Karlín, i když už svou inscenaci hrálo velmi sporadicky, odmítalo se práv pro Českou republiku vzdát. Z těchto důvodů jsme nakonec vstoupili do jednání s německou agenturou Gallissas, která pro nás našťastí jak práva, tak i možnost nového překladu zprostředkovala.

Členové podivné rodiny Addamsovy se poprvé objevili v roce 1938 v komiksu Charlese Addamse a jejich příběhy se v průběhu let staly celosvětovým fenoménem. Televizní hrané i animované seriály, filmy a jistě zdaleka ne nakonec muzikálové zpracování z dílny broadwayských matadorů Marshalla Brickmana a Ricka Elice, kteří napsali libreto a hudbu. Písňové texty stvořil Andrew Lipa, autor hudby k muzikálu „Velká ryba (Big Fish)“. Jejich dílo mohli nejprve spatřit diváci v Chicagu v roce 2009 a oficiální broadwayské premiéry se dočkalo 8. dubna 2010.

Hlavní kouzlo tohoto muzikálu spočívá v jeho úchvatné neobvyklosti. V tajemném ponurém domě kdesi za městem blízko hřbitova žije poněkud svérázná rodina Addamsů, jejíž členové si libují ve strašidelném, až morbidním humoru. Jejich nejoblíbenější barva je černá a za nejkrásnější věc na celém životě považují smrt. Inscenace zažívá od své premiéry přímo bouřlivě nadšený ohlas. Právě před premiérou jsme zdražili vstupenky na všechna představení

o dvacet procent a vůbec jsme nezaznamenali, že by se to jakkoli projevilo na zájmu o tento nový muzikál na repertoáru našeho divadla. Za mnohé může všemi vysoce oceňovaný překlad dnes již ostrílené Zuzany Čtveráčkové, který je zásadně zpěvnější než ten pražský a principiálně zachovává původní reálie autorů. Například dcera Addamsových u nás zůstává Wednesday a není „pražskou Středou“, protože už prostá záměna tříslabičného slova za dvouslabičné nutně v textech tahá za uši. Vládne zde jak humor situační, tak i verbální. I proto bylo nutné některé typické americké reálie nahradit jinými, aby je český divák pochopil. I v tomto ohledu se dá překlad označit za mimořádně vydařený. Salvy smíchu v obecnstvu to dokládají. Dramaturgii inscenace bravurně svými zkušenostmi vybavil Miroslav Ondra.

Stanislav Slovák režíroval tento kus s nadhledem, vybraným smyslem pro logické převyprávění příběhu a velkým talentem pro situační i charakterový humor. Zachovává reálie i celý vizuální punc příběhu a taky jsou mu samozřejmě ku pomoci filmové předlohy jednotlivých postav, ale on jejich zásadní rysy ve spolupráci s interprety adaptoval v nově voňavých podobách odpovídajících jednotlivým hereckým osobnostem našeho divadla. Buduje nádhernou komediální i hororovou atmosféru, dává obrovský prostor jednotlivým postavám a na druhé straně pak přísně udržuje hromadné scény v nutné disciplíně. Vše v neutuchajícím rytmu, vše v roztomile sympatické nadsázce a vše za absolutního nasazení všech zúčastněných. Skvělým spolupracovníkem se mu tentokrát stal choreograf Martin Pacek. Jeho práce je koncepčně přísně rozprostřena v inscenaci od samotného počátku až do konce a je vtipná a originální jak ve scénách hromadných, tak i sólových. Je radost si jeho pohybových kreací užívat.

Výtvarník scény Christoph Weyers vytvořil scénu schopnou rychlých a překvapivých proměn, v níž dominuje černá barva doplněná o rudě planoucí oči všudypřítomných sošek d'áblů a démonů. Její jednotlivé stavební prvky v mnoha různých představách na jevišti téměř „tančí“. Masky vytvořil Jaroslav Milfajt. Magické projekce jsou dílem Petra Hlouška a výtvarnou podobu inscenace suverénně završuje vskutku hororová světelná režie Davida Kachlíře. Kostýmy Andrey a Adély Kučerových vycházejí logicky z ikonických podob

hororové rodiny. Jsou dokonale přesné a perfektně aplikovány na jednotlivé představitele. Jejich originálním báječným řešením je sbor mrtvolně bílých duchů.

Hudba je nesmírně hravá a kouzelně doplňuje režijní záměr vše předvádět v humorné nadsázce. Standardně kvalitní hudební nastudování je dílem Františka Šterbáka a Emy Javorové. Oba perfektně a s nadšením hrající orchestr, skvělé sólisty i sbory s přehledem dirigují. Všechny zpívající výborně připravily korepetitorky Zuzana Kadlčíková a Katarína Duchoňová. Zvuk inscenace je jako obvykle v našem divadle realizován na maximálně dosažitelné úrovni, což je zásluha režiséra zvuku Michala Huly.

Znovu se zde projevila mocná síla našeho divadla, již je mimo jiné i to, že všichni členové uměleckých souborů vždy a za všech okolností, tedy v rolích velkých či malých, odevzdávají plně soustředěné a s naprostou odpovědností na nejvyšší možné úrovni své výkony ve prospěch kolektivu, ve prospěch svých diváků. To je i případ všech, kteří vytvářejí různá strašidla Předků Addamsových. Přesní v choreografiích, dokonalí ve zpěvu a nádherní při vykreslení jednotlivých bizarních charakterů. Jsou to Lenka Bartolšicová, Martina Severová, Erika Kubálková, Monika Světnicová, Gabriela Karmazínová, Pavla Princová, Eliška Hornáková, Nikol Kratochvílová, Adriana Hrdličková, Nikol Wetterová, Míma Krajčová, Tereza Navrátilová, Renáta Mrózková, Simona Šeligová, Alžběta Janíčková, Barbora Slaninová, Jakub Przebinda, Bohumil Vitula, Ondřej Halámek, Robert Rozsochatecký, Jonáš Florián, Patrik Földeši, Adam Kaňák, Rastislav Širila, Rastislav Gajdoš, Jiří Ressler, Petr Drábek, Jakub Liška, Ondřej Komínek, Richard Pekárek, Miloslav Čížek a Karel Mišurec. Od počátku jsme předpokládali, že se bude tato inscenace hojně reprízovat, a tak jsou všechny větší i hlavní role obsazeny hned několika interprety. Výborně se s postavou mladinkého Lucase Beinekea popasovali všichni její tři představitelé Adam Gazdík, Josef Gazdík a Šimon Fikar. Záviděníhodný přehled, pěvecké schopnosti a herecká suverenita jim umožnili, aby byli za všech okolností autentičtí. Přímo senzační je výkon obou hereček v roli distingované Alice Beineke. Jak Lucie Bergerová, tak i Lenka Janíková doslova svým výstupem, v němž odhalí své nitro, převálcují (v tom nejlepší smyslu) herecky a pěvecky jeviště. Jejího manžela, skeptického Mala Beinekea hrají přesvědčivě i s patřičným drajvem Robert Jícha a Marek Kolář. Komorník Lurch tak, jak je realizován Ladislavem Kolářem nebo Igorem Ondříčkem, je skutečným zážitkem v každém okamžiku, kdy se ocitá na jevišti. Brilantní herecky i pěvecky dokonalí kolegové decentností svých vtipů naprosto „odbourávají“ naše obecnstvo.

Ani tato inscenace nepostrádá dětské představitele na náročných pozicích. Kryštof Helbich a Petr Horký se dělí s Matyášem Mičulkou o roli Pugsleyho Addamse. Jsou po všech stránkách výteční. Jejich výkon je specifickou ozdobou inscenace. Marta Matějová spolu s Evelínou Studénkovou předvádějí v postavě Babičky Addamsové výsostně stylizovaný výkon ohromující mimo jiné i úžasnou fyzickou energií. Onu roli milého mouly Strýčka Festera naplnili oba její představitelé Tomáš Sagher i Oldřich Smysl až naddimenzovanou laskavostí. Výrazně zpomalený temporytmus jejich psychofyzického jednání je naprosto přesný. Wednesday Addamsová, postava, která uvede tento příběh do pohybu, postava, jež v současnosti láká k návštěvě divadla nejvíce diváků, je hrána dvěma mladinkými kolegyněmi Esther Mertovou a ještě studentkou JAMU Klárou Ondrůškovou přesně tak, jak tento vychýlený a přitom obecně milovaný charakter všichni známe. Perfektní ztotožnění se s onou zvláštní mentalitou, skvělá mimika, báječný zpěv! Všichni obdivovatelé „The Addams Family“ a hlavně pak Wednesday jsou nadšeni. Je kouzelné pozorovat na desítky děvčátek ve věku od 4 do 17 let, které každé naše představení navštěvují dokonale kostýmované, nalíčené a s upravenými vlasy tak, aby se nejvíce přiblížily svému zbožňovanému kultu. Matka Wednesday Morticia Addamsová našla skvělé ztvárnění hned u tří hereček našeho divadla, které jsou nádherně nadány vysokou pohybovou a pěveckou kulturou. Svetlana Janotová, Tereza Navrátilová i Andrea Zelová se každá po svém dokonale, a to s maximálním vnitřním uspokojením vžily do bytosti oplývající nekonečně sebevědomou suverenitou, nepředstíranou

a nezatajovanou vášní i absolutním odporem k jakékoliv podobě citů, které jsou jinak všemi adorovány. Hlavní postavou je v této historce otec rodiny Gomez Addams. I tuto roli vytvořili tři herci. Alan Novotný, Jiří Daniel a Adam Kaňák. Opět každý z nich dle své osobní letory vytvořili postavu muže nanejvýš ušlechtilého, čestného a libujícího si v zásadě ušlechtilém, aristokratickém postoji k životu, muže, jenž neumí lhát. Všichni kolegové jsou obdařeni komediálním talentem, takže je permanentní radostí sledovat jejich sólové i dialogické výstupy. Málokdo si uvědomuje, jak moc závisí úspěch této inscenace na výkonech právě jen několika málo herců, kteří však v našem případě dokážou naplnit všechny scény svým komediálním uměním natolik, že se diváci královsky baví a mnozí z nich přicházejí na představení opakovaně.

Inscenace muzikálové adaptace příběhů legendární rodiny se nám nadmíru vydařila a diváci i kritika jsou touto vtipnou, ironickou a lehce hororovou podívanou pro celou rodinu naprosto uchváteni. Každou reprízu provázejí četné smíchové reakce obecnstva, které svůj dlouhotrvající potlesk pravidelně provádí vestoje. Očividně se dá očekávat, že tento muzikál na našem repertoáru spravedlivě setrvá dlouhá léta.

Počet repríz k 31. 12. 2023: 31

Francis Scott Fitzgerald

VELKÝ GATSBY

dramatizace slavného románu jazzového věku

Dramatizace: **Simon Levy**

Režie: **Petr Gazdík**

Překlad: **Petr Gazdík**

Úprava textu: **Jiří Záviš**

Hudba: **Lukáš Janota**

Hudební aranžmá, hudební režie:

Daniel Kyzlink

Scéna: **Petr Hloušek**

Scénické projekce: **Petr Hloušek**

Kostýmy: **Eliška Lupačová Ondráčková**

Choreografie: **Michal Matěj**

Světelná režie: **David Kachlír**

Dramaturgie: **Jiří Záviš**

Dramaturgická spolupráce: **Klára Latzková**

Asistentka režie: **Anna Marie Formánková**

Produkce: **Zdeněk Helbich**

České premiéry: 4. a 5. listopadu 2023

na Činoherní scéně

Svůj nejznámější román „Velký Gatsby“ („The Great Gatsby“) napsal představitel tzv. ztracené generace v roce 1925. Již tedy bezmála sto let opulentní večírky záhadného pana Gatsbyho uchvacují generace nových čtenářů, ale také filmových a divadelních diváků. Román „Velký Gatsby“ popisuje obyvatele Long Islandu dvacátých let i s jejich bohémským způsobem života. Z pohledu středostavovského mladíka Nicka Carrawaye předvádí povrchnost mladé generace zbohatlíků, kouzlo peněz a omamný pocit bohatství. O panu Gatsbym nikdo neví téměř nic a o tom, jak přišel k majetku, se šíří fantastické zvěsti. Postupně se vysvětluje, proč je Gatsby na ostrově a co je vůbec zač, a začíná se odhalovat příběh plný vášně, lásky i zklamání a vše směřuje k tragickému konci. „Vždycky, když dostaneš chuť někoho kritizovat, vzpomeň si, že všichni lidé na tomhle světě neměli takové výhody jako ty.“ Věta, kterou začíná román i jevištní adaptace, ukazuje směr, jakým se Nick Carraway vydává do světa, v němž i přesto, že peníze jsou „až na prvním místě“, vítězí nakonec láska. Dramatizace Simona Levyho byla poprvé uvedena v americké Minnesotě v roce 2006 a jde o první adaptaci, na kterou Fitzgeraldova pozůstalostní agentura poskytla výhradní práva a byla následně uváděna po celé Americe i po celém světě. Předností Levyho přepisu je to, že plně respektuje slavnou předlohu. Spoléhá se na sílu původního textu a snaží se nám ho v co největší míře zprostředkovat. Pro naše uvedení text upravil jeho dramaturg Jiří Záviš, kterému v roli asistentky pomáhala šéfdramaturgyně Klára Latzková.

Petr Gazdík se jako režisér této inscenace postaral i její o velmi dobrý překlad. Jeho režijní koncept je vícevrstevnatý a v každé jedné scénické úrovni pomáhá vytvářet zajímavý a komplexní obraz zvláštní společnosti, o níž se zde vypráví. Pro své inscenování například používá obrazy, které mají ilustrativní charakter oné doby. Jsou to obrazy, v nichž se v křehké choreografii Michala Matěje tančí a zpívá. Průběžně se tyto scény vracejí a něžně dokumentují svět, v němž se naši hrdinové pohybují. Další rovina je epická, kdy se o zákrutech příběhu a osudu osob dozvídáme z úst vypravěče Nicka Carrawaye. Zásadní pasáže inscenace se pak týkají samotných hrdinů a jejich vzájemných vztahů. Vše se zde přehledně proměňuje,

doplňuje a vyvíjí. Napomáhá tomu i kinetická scéna vystavěná na točně Činoherní scény, která opisuje její tvar a díky své promyšlené konstrukci dokáže při proměnách symbolicky přesně charakterizovat jednotlivá prostředí, jichž se v příběhu vyskytuje velké množství. Scéna využívá více úrovní a dává tak příležitost k pohybu, což je důležité třeba při tanečních vstupech, které dávají inscenaci potřebný „jazzový“ rozměr. Je dílem kreativitou nabitého scénografa Petra Hlouška, který je i autorem doprovodných projekcí. O pestré nasvícení i o podtržení intimity jednotlivých scén se zde postaral režisér světél David Kachlíř. Očekávanou součástí inscenace byla její kostýmní podoba. Její autorkou se stala Eliška Lupačová Ondráčková. Pro veškeré bohaté kostýmní tvary nachází inspiraci v době, kdy se příběh odehrává, a je nutno konstatovat, že očekávání diváků bylo plně uspokojeno. Významnou součástí struktury inscenace je výtečná hudba Lukáše Janoty skvěle dotvářející charakter jednotlivých scén i celého díla. Účinné hudební aranžmá vytvořil výjimečně nadaný muzikant Daniel Kyzlink, který stojí i za hudební režii nahrávky.

Významnou součástí inscenace je Newyorská společnost, kterou zodpovědně a na odpovídající úrovni hrají Eva Jedličková, Mária Lalková, Ivana Vaňková zde i nádherně zpívající, Patrik Bořecký, Michal Matěj a Jan Valeš.

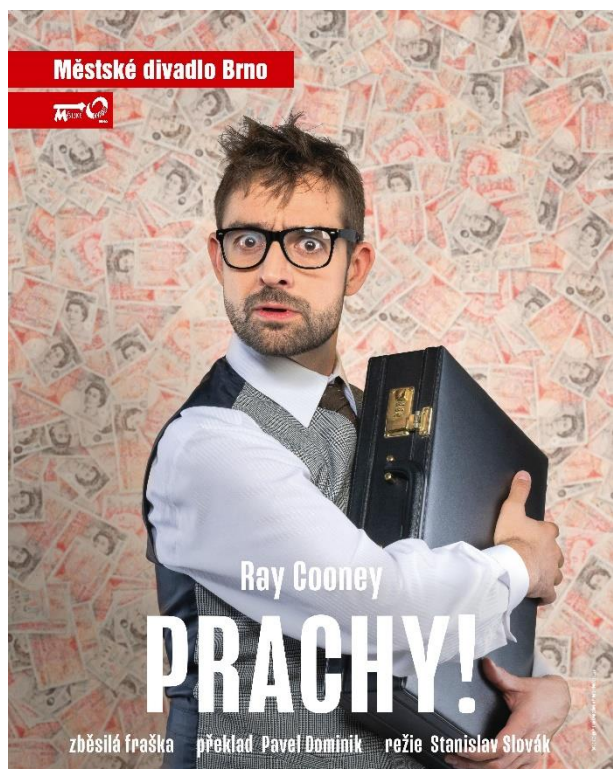
V mnoha menších rolích inscenaci odevzdaně a soustředěně slouží v roli Lucille McKeeové Johana Gazdíkova, jako Chester McKee Jakub Uličník, coby Meyer Wolfshiem Milan Němec, v roli Paní Michaelisové Eva Jedličková, jako Policista Jan Valeš a roli Henryho Gatzeho hraje Patrik Bořecký. Nesourodý manželský pár vytváří přesvědčivě v postavě jednoduchého automechanika George Wilsona zajímavý a přesný Ondřej Studénka. Jeho povrchní ženou Myrtle Wilsonovou je Zuzana Holbeinová. Bezohlednému a do sebe zahlednému machovi Tomu Buchananovi propůjčil Dušan Vítázek svou vzácnou mužnost, otevřenost i přímou. Jordan Bakerová v podání Diany Velčické je vytříbenou ozdobou jakékoliv společnosti. Zdobí ji přesvědčivé herectví, zvláštní druh nonšalantnosti i vytříbená technika. Příběh je vyprávěn Nickem Carrawayem, kterého hraje Jan Brožek. Za všech okolností přesvědčivý, sympatický, čímž si udržuje plnou pozornost publika ve všech vypravěčských i hraných pasážích. Kristýna Daňhelová propůjčuje postavě Daisy Buchananové

svou kouzelnou ztřeštěnost, odzbrojující upřímnost a díky tomu nám podává zásadní informaci o svém charakteru, kterým je citová neukotvenost, i když s tímto povahovým aspektem mimovolně bojuje. Toužící po lásce ji mentálně není schopna absolutně naplnit. Obdivuhodný výkon v titulní roli podává Lukáš Janota. Za všech okolností na sebe strhává pozornost diváků svým klidným a přesvědčivým herectvím, svou vyzrálou hereckou osobností. Přesně tak, jak to má v postavě Gatsbyho být. Je radost užívat si jeho nadvlády nad jevištěm světa.

Představení o záludnostech boje o charakter, o tom, jak vůbec naplnit své životy, jak nezemřít nudou, jak nalézt a udržet si lásku a jak je kolikrát tato snaha díky sebelásce marná... to jsou témata, která předkládáme svému obecenstvu v koncentrované činoherní podobě a bez vnějších efektů a která s námi diváci maximálně intenzivně sdílejí. I proto jsou všechny reprízy odměňovány nadšeným potleskem vestoje.

Počet repríz k 31. 12. 2023: 14

Ray Cooney
PRACHY!
 zběsilá fraška

Režie: **Stanislav Slovák**
 Překlad: **Pavel Dominik**
 Inscenační úprava: **Stanislav Slovák,**
Jan Šotkovský
 Scéna: **Jaroslav Milfajt**
 Kostýmy: **Andrea Kučerová**
 Hudba: **Daniel Kyzlink**
 Světelná režie: **David Kachlír**
 Dramaturgie: **Jan Šotkovský**
 Asistent režie: **Ondřej Halámek**
 Produkce: **Zdeněk Helbich**
 Premiéry: 16. a 31. prosince 2023
 na Činoherní scéně

Naše tradiční silvestrovské komedie si zaslouží, aby v nich humor bezmezně vítězil, abychom byli obšťastňováni chytrostí těch, kteří nás dokážou rozesmát. A ti, kteří dělají divadlo dobře, vědí, že to vůbec není lehká profese a mezi rozesmát chytře a rozesmát za každou cenu je obrovský rozdíl. Chytrá komedie vždy staví na originálním a neobvyklém nápadu. Stejně jako se to událo při psaní této frašky. Jedná se o dílo Raye Cooneyho, klasika anglické frašky, a jeho mimořádný komediální talent bývá vždy zárukou zběsilého situačního toboganu plného skvělé zábavy. Předcházející komedii Ray Cooneyho „Dvojitá rezervace“ jsme na Činoherní scéně uvedli před deseti lety rovněž v režii Stanislava Slováka. Repríz se odehrálo pětadesát a vznikl i televizní záznam pro Českou televizi. Jak tenkrát, tak i nyní byl dramaturgem inscenace v po všech stránkách šikovném překladu Pavla Dominika pečlivý a bystrý Jan Šotkovský.

Inscenace v režii Stanislava Slováka, který je zároveň úpravcem textu spolu s Janem Šotkovským, je mistrovskou ukázkou jeho schopnosti vytěžit z každé situace, z každého charakteru maximum dobré zábavy, která postupně narůstá, až eskaluje do vyložené násobících se vtipů ničících divákovu bránci. Bez dlouhé expozice vše skvěle a se záviděníhodným přehledem řídí, díky jednoduše, avšak účelně vybudovaným situacím a propracovanosti jednotlivých charakterů, spád tempa děje.

Je zřejmé, že pro divákovu koncentraci na účinkující není třeba hledat komplikovaná řešení v dalších složkách než hereckých. Scénograf Jaroslav Milfajt postavil jednodekorační scénu představující obývací pokoj manželů Perkinsových v londýnském Fulhamu. Světla slouží koncentraci na akci a mimiku, což režisér světel David Kachlír dobře ví a ctí to. Kostýmy Andrey Kučerové pomáhají výtečně definovat jednotlivé charaktery postav. Jsou stejně tak elegantní jako i slušivé a skvěle dotvářejí osobnostní rysy herců i hereček. Hudba Daniela Kyzlinka dobře a vkusně inscenaci rámuje.

I ta sebelepší komedie nemůže dosáhnout kýženého výsledku bez toho, že by ji realizovali výteční herci, kteří jsou spolu historicky dobře sehraáni a z nichž každý sám je individualitou schopnou samostatně i v souhře dominovat stejně jako i sloužit. A naštěstí takovými osobnostmi naše divadlo oplývá. Byť v krátké, ovšem nesmírně významné roli Kmotra se představí Ondřej Halámek jako urputný, a ne příliš inteligentní mafián. Nadšeným spoluhráčem se v průběhu

děje stane prostý taxikář Bill v sympatickém podání Patrika Földešiho. Richard Pekárek jako policista Slater propůjčuje inscenaci nepřeháněnou policejní omezenost a ve všech situacích si přes veškeré přehmaty dokáže zachovat zdání důstojnosti. Výkon Jana Mazáka v nelehké roli úplatného policisty Davenporta je obdivuhodný. V zamotaném příběhu je stejně tak aktérem jako i divákem. Hraje s kouzelnou nadsázkou a své jevištní existence si plnými doušky k potěše diváků užívá. Petr Štěpán jako Vic Johnson hraje opět se záviděníhodnou bravurou a nestydí se ve prospěch své role ponížit i inteligenční kvocient své postavy. A právě tato skutečnost mu umožňuje pohrávat si s jednotlivými situacemi s rozkošným přehledem. Jeho ženu Betty Johnsonovou hraje Lenka Janíková jako chytrou a obratnou bezskrupulózní ženu. Ovládá schopnost bystrého vnitřního, avšak zveřejnitelného komentáře, čímž rozšiřuje sféru své výpovědi. Jako rozená komička je dokonale schopná příkladně nepřekračovat hranice mezi humorem kontrolovaným a humorem tzv. bezbřehým. I Andrea Zelová má přehršle zkušeností s komickými postavami a i ona se jejich zpodobnění s potěšením oddává. Roli Jean Perkinsové, ženy hlavního hrdiny, si dokonale užívá. Neobává se tučných kontur, ať už v reakcích, či v naslouchání, a přitom zůstává neustále okouzující, a to i s přibývajícými promilemi alkoholu ve své krvi. Od počátku je Aleš Slanina obklíčen naprosto neočekávanými okolnostmi, kterým musí čelit. A čelí jim s nakažlivým nadšením kombinovaným se smrtelnými obavami z tragického konce. Jako herec je vybaven mimořádnou situační i charakterovou obratností, brilantní technikou, jež mu umožňuje vše perfektně formulovat a pointovat. Je potěšením s ním v této komedii trpět i se radovat a zároveň se nad obojím královsky bavit.

Umět v pokoře nadchnout obecenstvo chytrým humorem tak, aby si v časech ne zrovna laskavých umělo s rozkoší odpočinout, je vzácná schopnost a my jsme pyšní, že se to právě u této naší inscenace navýsost dobře daří. Obecenstvo to kvituje s nadšením a bouřlivé smíchové reakce po konci představení proměňuje v nekonečný aplaus vestoje. Obdobné nadšení projevuje i odborná kritika. Je to prostě výborná komedie za všechny prachy!

Počet repríz k 31. 12. 2023: 7

OTEVŘENÍ MUZIKÁLOVÉ ŠKOLY PŘI MdB

Na Moravě neexistuje forma vzdělávání tohoto rozměru, komplexnosti a jedinečnosti pro děti ve věku od 6 do 14 let, a právě děti v tomto věkovém rozsahu pro naše inscenace často hledáme. Nově otevřenou Muzikálovou školou při MdB tak navazujeme na dlouholetou systematickou práci s dětskými herci v našich činoherních i muzikálových inscenacích a též na úspěšnou muzikálovou přípravku dětí pro muzikál „Matilda“.

Chceme děti komplexně a systematicky připravovat pro náročná divadelní muzikálová představení i pro následné umělecké vzdělávání na konzervatořích a školách s uměleckou profilací. Chceme skrze hudební divadlo u dětí rozvíjet hudebně-dramatické nadání, afektivní a kognitivní schopnosti, dovednosti, vědomosti a kreativní myšlení. Děti získají skrze nejosobnější kontakt s hudebním divadlem důležité kompetence pro další osobní a osobnostní rozvoj a poznání sebe sama a prohloubí sebedůvěru zrozenou v radosti z úspěšné tvůrčí činnosti. Vše za předpokladu individuálního, vnímavého a citlivého přístupu ke každému z nich.

Výuku zajistí zkušení lektoři z řad uměleckého souboru Městského divadla Brno. Jsou to osobnosti hudebního divadla s mnohaletou jevištní praxí, kteří kladou důraz na pozitivní vnitřní motivaci dětí ve výuce – Alena Antalová, Lenka Bartolšicová, Jan Brožek, Jiří Daniel, Kristýna Daňhelová, Petr Gazdík, Eva Helbichová, Zuzana Holbeinová, Svetlana Janotová, Hana Kratochvilová, Michal Matěj, Marta Matějová, Viktória Matušovová, Milan Němec, Ivana Vaňková a další.

Týdenní rozvrh lekcí, rozdělení dětí dle věku a následné propojení skupin v přípravě závěrečného představení

Po úspěšně vykonaném konkurzu (který proběhl 17.–18. června 2023 a jehož se zúčastnilo na 240 zájemců) vybrané děti pracují ve třech skupinách rozdělených podle věku (v každé skupině je maximálně 15 dětí). Od února 2024 bychom rádi s dětmi začali zkoušet závěrečné představení „Pískání po větru“ a koncertní vystoupení „Muzikálová smršť“, kde uplatní a rozvinou to, co se za uplynulých pět měsíců naučily. Druhá polovina školního roku se tedy ponese ve znamení cíleného propojování herectví, tance a zpěvu nikoliv na dílčích úkolech, jak tomu bude první půlrok, ale již v rámci uceleného muzikálového představení a muzikálového koncertu.

Návštěva inscenací s lektorskými úvody, následná diskuse a uplatňování poznatků v praxi, setkání s jinými druhy umění

Děti, které budou navštěvovat naši Muzikálovou školu, se nejen budou vzdělávat ve všech disciplínách hudebního divadla, ale mají jedinečnou možnost studijně navštěvovat naše inscenace, ke kterým dostanou odpovídající lektorský úvod. Budou mít možnost pak o inscenaci diskutovat s herci, dramaturgy, choreografy apod.

Ceny a nominace v roce 2023

Užší nominace na Cenu Thálie 2023:

Libor Matouš za roli Roba Jeremyho Colea v inscenaci „Medicus“

Milan Němec za roli Ředitelky Trunchbullové v inscenaci „Matilda“

Širší nominace na Cenu Thálie 2023:

Kristýna Daňhelová za roli Elišky v inscenaci „Devět křížů“

Esther Mertová za roli Mary Cullenové v inscenaci „Medicus“

Karolina Kabele za roli Matildy Wormwoodové v inscenaci „Matilda“

Lukáš Janota za roli Edwarda Blooma v inscenaci „Velká ryba (Big Fish)“

Výroční anketa portálu i-divadlo.cz za sezónu 2022/2023 – divácké hlasování:

Nejlepší inscenace: 1. místo – „Devět křížů“ (režie Petr Gazdík)

Nejlepší ženský herecký výkon: 1. místo – Kristýna Daňhelová („Devět křížů“)

Nejoblíbenější divadlo: 2. místo – Městské divadlo Brno

Výroční anketa portálu i-divadlo.cz za sezónu 2022/2023 – redakční volba:

Nejlepší inscenace (muzikál): „Devět křížů“ (režie Petr Gazdík)

Nejlepší ženský herecký výkon (muzikál): Kristýna Daňhelová („Devět křížů“)

Nejlepší mužský herecký výkon (muzikál): Milan Němec („Matilda“)

Jiný umělecký počín (choreografie): Carli Rebecca Jefferson („Matilda“)

Ceny magazínu Musical-opereta za rok 2022:

Nejoblíbenější muzikálová inscenace v ČR:

1. místo – „Devět křížů“ (režie Petr Gazdík)

Nejoblíbenější muzikálová herečka v ČR:

1. místo – Kristýna Daňhelová („Devět křížů“); absolutní vítězka ankety

Nejoblíbenější muzikálový herec v ČR:

2. místo – Ondřej Studénka („Devět křížů“)

Cena Františka Filipovského za dabing 2023:

Zdeněk Junák za Nejlepší mužský herecký výkon v dabingu v roli dědečka Tuitjese ve filmu „Kvík“

Na Biskupském dvoře jsme v červnu a červenci 2023 odehráli následující inscenace:

„Krokodýl ze Svratky aneb Mozart v Brně“

„Cyrano z Bergeracu“

„Eliška/Rejčka“

„O statečném kováři“

„Lakomec“

„Noc na Karlštejně“

„Světáci“

Mezinárodní reprezentace:

Ingolstadt, Německo: koprodukce muzikálu „Heidi“ (3.–6. 1. 2023)

Mnichov, Německo: koprodukce muzikálu „Medicus“ (19.–29. 10. 2023)

Na Charitativním koncertu pro Sociální nadační fond vystoupili naši sólisté (10. 5. 2023)

Ukázkami z naší inscenace „Eliška/Rejčka“ byl na hradě Špilberku zahájen výstavní projekt Muzea města Brna s názvem „Eliška Rejčka: Dar středověku“ (31. 5. 2023)

Stali jsme se spolupořadatelem festivalu „Divadelní svět Brno 2023“ (18.–23. 5. 2023), v jehož rámci byly odehrány naše inscenace „Velká ryba (Big Fish)“ a „Pohled z mostu“

Uspořádali jsme vlastní festival „Dokořán pro hudební divadlo 2023“ (9.–13. 6. 2023), jenž byl zakončen naší inscenací „Devět křížů“, před jejímž začátkem byly vyhlášeny Ceny magazínu Musical-opereta za rok 2022

Zahájili jsme výuku v Muzikálové škole při MdB pro děti od 6 do 14 let (11. 9. 2023)

Česká televize na programu ČT art odvysílala záznam naší inscenace „Světáci“ (25. 9. 2023) a koncertu „Pocta šansonu“ (22. 12. 2023)

V rámci tradiční akce „Brněnské Vánoce“ na náměstí Svobody se uskutečnil koncert našich sólistů (29. 11. 2023)

Pokračovali jsme v realizaci talk show „MdB Klub“ i hudebních večerů „Zdenek Merta u klavíru“

V roce 2023 jsme vydali CD s nahrávkou muzikálů:

„Sněhurka a já“

„NE/NORMÁLNÍ“

„Matilda“

Výstavy:

Galerie Jefa Kratochvila:

25. 1.	Emil Hoffmann – „Never More“ / obrazy
28. 2.	Yakub Diviš – „Narušitelova zenová zahrada“ / obrazy
28. 3.	Zdeněk Náplava / obrazy
2. 5.	Jana Rozková / obrazy
6. 6.	ZUŠ Slunná Brno – „Na vlně“ / obrazy
1. 9.	Rostislav Košťál / fotografie
24. 10.	Miroslav Šnajdr ml. / obrazy
5. 12.	SŠPU Hodonín – „Vidět malbou“ / obrazy

Foyer Hudební scény:

15. 11.	Jiří Netík – „Dřevo a bronz“ / sochy

SLOVO ZÁVĚREM

Jsm rádi, že můžeme znovu a s pýchou konstatovat, že je pro mimořádné dramaturgické, produkční i interpretační kvality naše divadlo i nadále vnímáno jako jedna z nejvýznamnějších domácích i světových scén, se kterými se může srovnávat vskutku jen málo divadel na světě. Hrajeme divadlo... dobré divadlo... hrajeme jej rádi a bez komplexů. Znovu se těšíme z nádherné přízně našich diváků i ze vzájemné úcty a přátelství. Co více si přát?

1 PLNĚNÍ SPOLEČENSKÉHO POSLÁNÍ DIVADLA

Plnění společenského poslání divadla je podrobně popsáno v části Hlavní činnost divadla za rok 2023. Tato část hodnotí pomocí ekonomických ukazatelů aktivitu souborů Městského divadla Brno na domácích scénách, na zájezdech v České republice a v zahraničí, stejně jako hostování cizích souborů.

1.1 Rozbor návštěvnosti na domácí scéně

V této části jsou specifikovány jednotlivé aktivity zabezpečované divadlem na vlastní scéně (včetně hostujících souborů) a srovnatelným způsobem (% návštěvnosti, cena vstupného) hodnocen zájem diváků o výsledky hlavní činnosti divadla.

1.1.1 Vlastní produkce

DOMÁCÍ SCÉNA

Vlastní produkce

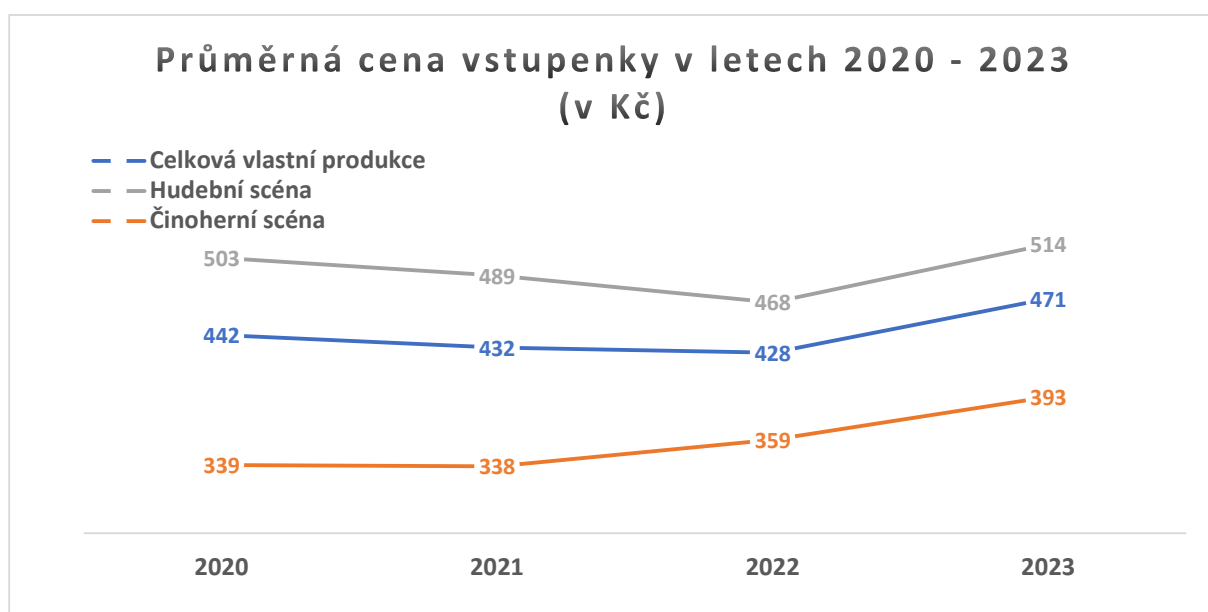
	Měrná jednotka	Skutečnost			
		2020	2021	2022	2023
Kapacita sálů	místo	468	461	477	492
Počet představení		205	255	422	471
Návštěvnost celkem	osoba	90 002	101 913	184 083	218 533
Návštěvnost 1 představení	osoba	439	400	436	464
Návštěvnost	%	93,8	86,6	91,4	94,4
Tržby za vstupné celkem	Kč	39 754 830	44 066 153	78 781 346	102 868 592
Tržby za vstupné na 1 představení	Kč	193 926	172 808	186 686	218 405
Průměrná cena vstupenky	Kč	442	432	428	471

Dle souborů

	Měrná jednotka	Soubor		
		činoherní	muzikál	zpěvohra
Kapacita sálů	Místo	355	608	599
Počet představení		212	141	118
Návštěvnost celkem	osoba	71 328	81 326	65 879
Návštěvnost 1 představení	osoba	336	577	558
Návštěvnost	%	94,9	94,8	93,2
Tržby za vstupné celkem	Kč	27 924 607	42 467 069	32 476 916
Tržby za vstupné na 1 představení	Kč	131 720	301 185	275 228
Průměrná cena vstupenky	Kč	392	522	493

Dle hracího prostoru

	Měrná jednotka	Scéna	
		činoherní	hudební
Kapacita sálů	místo	340	652
Počet představení		242	229
Návštěvnost celkem	osoba	78 273	140 260
Návštěvnost 1 představení	osoba	323	612
Návštěvnost	%	95,1	94
Tržby za vstupné celkem	Kč	30 738 704	72 129 888
Tržby za vstupné na 1 představení	Kč	127 019	314 978
Průměrná cena vstupenky	Kč	393	514

V roce 2023 divadlo realizovalo 471 představení, kterých se zúčastnilo celkem 218 533 návštěvníků, byly dosaženy tržby v hodnotě 102 868 592 Kč. V meziročním srovnání se jedná o výrazný nárůst návštěvnosti divadla.

1.1.2 Hostující soubory

DOMÁCÍ SCÉNA

Hostující soubory + festival Divadelní svět + festival Dokořán

	Měrná jednotka	Skutečnost				Index 2023/22
		2020	2021	2022	2023	
Kapacita sálů	místo	651	317	470	434	0,92
Počet představení		1	6	20	22	1,1
Návštěvnost celkem	osoba	651	1 477	7 373	7 485	1,02
Návštěvnost 1 předst.	osoba	651	246	369	340	0,92
Návštěvnost	%	100	77,6	78,4	78,4	1
Tržby za vstupné celkem	Kč	331 332,00	789 444,50	2 467 347,00	2 479 555,00	1,01
Tržby za vstupné na 1 představení	Kč	331 332	131 574	123 367	112 707	0,91
Prům. cena vstupenky	Kč	509	535	334	331	0,99

V roce 2023 v MdB hostovaly následující soubory:

Divadlo na Vinohradech – Praha, Javory.

V rámci festivalu Divadelní svět 2023 v MdB vystupovaly následující soubory:

Dekkadencers, Městská divadla pražská, SND Bratislava, Městské divadlo Brno, Divadlo Minor.

Tyto soubory odehrály celkem 8 představení, počet diváků 2 000, návštěvnost 62,6 %.

V rámci festivalu Dokořán pro hudební divadlo 2023 v MdB vystupovaly následující soubory:

Divadlo Komedijska Zagreb, Divadlo J. K. Tyla Plzeň, Městské divadlo Brno, NoD – Praha, Divadlo Alfa – Plzeň, Divadlo v Dlouhé – Praha, Východočeské divadlo Pardubice, Geisslers Hofcomoedianten – Praha, Stadttheater Ingolstadt.

Tyto soubory odehrály celkem 10 představení, počet diváků 3 217, návštěvnost 80,2 %.

SUMÁŘ DOMÁCÍ SCÉNA

	Měrná jednotka	Skutečnost				Index 2023/22
		2020	2021	2022	2023	
Počet představení		206	261	442	493	1,12
Návštěvnost celkem	osoba	90 653	103 390	191 456	226 018	1,18
Návštěvnost 1 předst.	osoba	440	396	433	458	1,06
Návštěvnost	%	93,8	86,5	90,8	93,8	1,03
Tržby celkem	Kč	40 086 162,00	44 855 597,50	81 248 693,00	105 348 147	1,30
Prům. cena vstupenky	Kč	442	434	424	466	1,10

PROCENTUÁLNÍ VYJÁDRĚNÍ PODÍLU NÁVŠTĚVNOSTI BRNĚNSKÝCH A MIMOBŘNĚNSKÝCH DIVÁKŮ

	Brno	Okolí
Diváci	59	41

1.2 Biskupský dvůr

VLASTNÍ PRODUKCE

	Měrná jednotka	Skutečnost				Index 2023/22
		2020	2021	2022	2023	
Kapacita hlediště	místo	587	520	635	640	1,01
Počet představení		29	37	36	29	0,81
Návštěvnost celkem	osoba	16 378	13 830	16 524	14 882	0,90
Návštěvnost 1 předst.	osoba	565	374	459	513	1,12
Návštěvnost	%	96,2	71,9	72,2	80,2	1,11
Tržby za vstupné celkem	Kč	6 821 495,00	7 457 169,00	6 929 282,00	7 452 944,00	1,08
Tržby za vstupné na 1 představení	Kč	235 224	201 545	191 480	256 998	1,34
Prům. cena vstupenky	Kč	416	539	419	501	1,20

Představení odehraná na Biskupském dvoře:

Titul	Počet repríz
Krokodýl ze Svatky aneb Mozart v Brně	10
Eliška/Rejčka	4
Lakomec	3
Noc na Karlštejně	3
Světáci	3
O statečném kováři	3
Cyrano z Bergeracu	3

1.3 Zájezdová představení

1.3.1 Zájezdy tuzemské

ZÁJEZDY TUZEMSKÉ

	Měrná jednotka	Skutečnost				Index 2023/22
		2020	2021	2022	2023	
Počet představení		5	5	6	10	1,67
Návštěvnost celkem	osoba	2 381	2 655	2 860	4 087	1,43
Návštěvnost 1 předst.	osoba	476	531	477	409	0,86
Tržby celkem	Kč	410 000	540 000	515 000	860 000	1,67
Tržby za 1 předst.	Kč	82 000	108 000	85 833	86 000	1,00

Na zájezdové činnosti se podílejí všechny soubory divadla. Bylo uvedeno 7 inscenací (10 představení).

Vrabčák a anděl	3	Karviná, Lanškroun, Nové město na Moravě
Noc na Karlštejně	2	Blansko
První rande	1	Kolín
Ti druzí	1	Litomyšl
VIVA "LALALA" REPUBLICA	1	Hradec Králové
Hrabal a muž u okna	1	Divadlo v Dlouhé, Praha
Osmyčky	1	Žďár nad Sázavou

1.3.2 Zájezdy zahraniční

ZÁJEZDY ZAHRANIČNÍ

	Měrná jednotka	Skutečnost				Index 2023/22
		2020	2021	2022	2023	
Počet představení		28	0	1	20	20
Návštěvnost celkem	osoba	29 529	0	212	17 700	83,49
Návštěvnost 1 předst.	osoba	1 055	0	212	885	4,18
Tržby celkem	Kč	7 781 207	0	149 725	5 966 886	39,90
Tržby za 1 představení	Kč	277 900	0	149 725	298 344	1,99

Na zahraničních zájezdech divadlo odehrálo 20 představení (4 inscenace)

Titul	stát	počet představení
Medicus	Německo	14
Heidi	Německo	4
NE/NORMÁLNÍ	Slovensko	1
Noc na Karlštejně	Slovensko	1

1.4 Celkové hodnocení

SUMÁŘ

	Měrná jednotka	Skutečnost				Index 2023/22
		2020	2021	2022	2023	
Počet představení		268	305	485	552	1,14
Návštěvnost celkem	osoba	138 941	120 674	211 052	262 687	1,25
Návštěvnost 1 představení	osoba	518	396	435	476	1,09
Tržby celkem	Kč	55 098 864,00	53 268 121,50	88 842 700,00	119 627 977,00	1,35
Tržby za 1 představení	Kč	205 593,00	174 560,00	183 180,00	216 717,00	1,18
Průměrná cena vstupenky	Kč	397	441	421	455	1,08
Náklady celkem	Kč	373 039 792,00	344 751 663,00	378 095 652,46	451 205 425,78	1,19
Náklady na 1 představení	Kč	1 391 940	1 130 333	779 579	817 401	1,05

V roce 2023 byly staženy z repertoáru divadla inscenace:

Jméno

Ráj

Sněhurka a sedm trpaslíků

Santiniho jazyk

Žebrácká opera

Napoleon aneb Alchymie štěstí

TITANIC

Poslední loď

RENT

Zamilovaný Shakespeare

Horečka sobotní noci

Jane Eyrová

Přehled premiér uvedených v roce 2023 a výrobní nákladovost na tyto inscenace

název inscenace	premiéra	dekorace	kostýmy dámské	kostýmy pánské	doplňky kostýmní	vlásenky	rekvizity	zbraně	Celkem
Matilda <i>režie: P.Gazdík</i>	21.01.2023	2 301 274,00	696 671,00	533 374,00	440 909,52	24 912,00	89 471,00		4 086 611,52
Pohled z mostu <i>režie: S.Slovák</i>	11.02.2023	330 010,00	4 980,00	25 281,00	18 121,00				378 392,00
Hvězda v pasti <i>režie: M.Tyc</i>	01.04.2023	741 531,00	161 363,00	195 473,00	75 484,00				1 173 851,00
Velká ryba <i>režie: S. Moša</i>	22.04.2023	1 731 085,00	581 484,00	455 561,00	267 518,00	88 611,00	34 890,00		3 159 149,00
Krokodýl ze Svratky <i>režie: S.Slovák</i>	03.06.2023	583 095,00	40 132,00	171 792,00	28 193,00	34 142,00			857 354,00
Hamlet aneb ... <i>režie: S.Moša</i>	09.09.2023	493 409,00	130 499,00	428 361,00	66 333,00	12 127,00	1 674,00		1 132 403,00
The Addams Family <i>režie: S.Slovák</i>	28.10.2023	1 950 206,00	151 471,00	105 314,00	121 135,00	50 940,00	24 890,00		2 403 956,00
Velký Gatsby <i>režie: P. Gazdík</i>	04.11.2023	615 869,00	295 132,00	424 036,00	162 249,00	35 736,00	3 149,00		1 536 171,00
Prachy! <i>režie: S. Slovák</i>	16.12.2023	390 630,00	10 055,00	14 468,00	10 934,00				426 087,00
Celkem		9 137 109,00	2 071 787,00	2 353 660,00	1 190 876,52	246 468,00	154 074,00	-	15 153 974,52

PŘEHLED UVÁDĚNÝCH INSCENACÍ DLE JEDNOTLIVÝCH SOUBORŮ A ÚSPĚŠNOSTI

Vztaženo k celkovému počtu repríz

Titul	Diváci celkem	Počet repríz	Premiéra
muzikál:			
Jesus Christ Superstar	145 271	273	22. 11. 2005
Mary Poppins	160 536	239	20. 11. 2010
Mamma Mia!	93 325	150	19. 10. 2019
Pretty Woman	52 157	85	10. 12. 2020
Matilda	39 604	66	21. 1. 2023
Devět křížů	37 312	58	24. 9. 2022
Jane Eyrová	17 985	37	23. 10. 2021
NE/NORMÁLNÍ	9 229	30	12. 2. 2022
MdB Klub	207	18	7. 11. 2020
VIVA "LALALA" REPUBLIKA	7 410	13	27. 10. 2018
Křídla 2020-2022	376	1	15. 1. 2022
zpěvohra:			
Kráska a zvíře – <i>zahraniční</i>	199 850	196	23. 7. 2010
Sugar! (Někdo to rád horké)	46 119	127	5. 2. 2011
Donaha!	48 197	124	17. 5. 2013
Sněhurka a sedm trpaslíků	61 308	101	6. 12. 2008
Noc na Karlštejně	63 170	98	22. 6. 2014
Vrabčák a anděl	33 489	87	7. 11. 2015
Horečka sobotní noci	43 519	69	20. 1. 2018
TITANIC	43 007	67	16. 1. 2016
Monty Python's Spamalot	31 357	56	28. 4. 2018
Světáci	20 033	52	30. 12. 2020
Poslední loď	21 832	38	16. 2. 2019
My Fair Lady (ze Zelňáku)	23 803	38	14. 5. 2022
Medicus	21 363	37	22. 10. 2022
RENT	11 905	34	3. 11. 2018
Grand Hotel	15 732	33	5. 9. 2020
The Addams Family	20 418	31	28.10.2023
Sněhurka a já	17 589	29	29. 1. 2022
Velká ryba (Big Fish)	10 621	21	22. 4. 2023
Ráj	10 365	21	8. 2. 2020
Zdenek Merta u klavíru	5 192	16	23. 10. 2017
Medicus – <i>zahraniční</i>	14 000	14	19. 10. 2023
Vánoční koncert	7 757	12	22. 12. 2020
Heidi – <i>zahraniční</i>	2 680	4	3. 1. 2023
Velikonoční koncert	886	2	7. 4. 2023
Pocta šansonu	280	1	29. 6. 2023

Titul	Diváci celkem	Počet repríz	Premiéra
čínohra:			
Splašené nůžky	47 146	137	12. 9. 2015
Lakomec	40 768	84	24. 3. 2018
Jméno	27 654	82	14. 3. 2015
Osmyčky	27 587	75	15. 9. 2018
Skleněný pokoj	23 897	65	7. 2. 2015
První rande	21 891	61	9. 10. 2021
Zamilovaný Shakespeare	20 486	60	12. 11. 2016
Anna Karenina	16 078	49	23. 2. 2019
Ti druzí	14 804	41	8. 10. 2022
O statečném kováři	19 301	40	8. 6. 2020
Žebrácká opera	12 716	40	14. 9. 2019
Noc pastýřů	11 027	40	19. 9. 2020
Pro nic za nic	12 373	39	7. 12. 2019
Sám na dva šéfy	13 253	39	17. 12. 2022
Bella Figura	11 018	37	27. 11. 2020
Cyrano z Bergeracu	11 159	33	26. 2. 2022
Santiniho jazyk	10 276	33	26. 10. 2019
Antonius a Kleopatra	8 244	30	29. 8. 2020
Hrabal a muž u okna	6 908	28	6. 11. 2021
Mary Page Marlowová	6 638	27	10. 9. 2022
Hvězda v pasti	8 104	26	1. 4. 2023
Pohled z mostu	6 905	25	11. 2. 2023
Hamlet aneb Hádala se duše s tělem	6 651	19	9. 9. 2023
Eliška/Rejčka	6 144	15	28. 5. 2022
Velký Gatsby	4 819	14	4. 11. 2023
Napoleon aneb Alchymie štěstí	4 057	14	29. 5. 2021
Krokodýl ze Svratky aneb Mozart v Brně	5 246	10	3. 6. 2023
Prachy!	2 595	7	16. 12. 2023

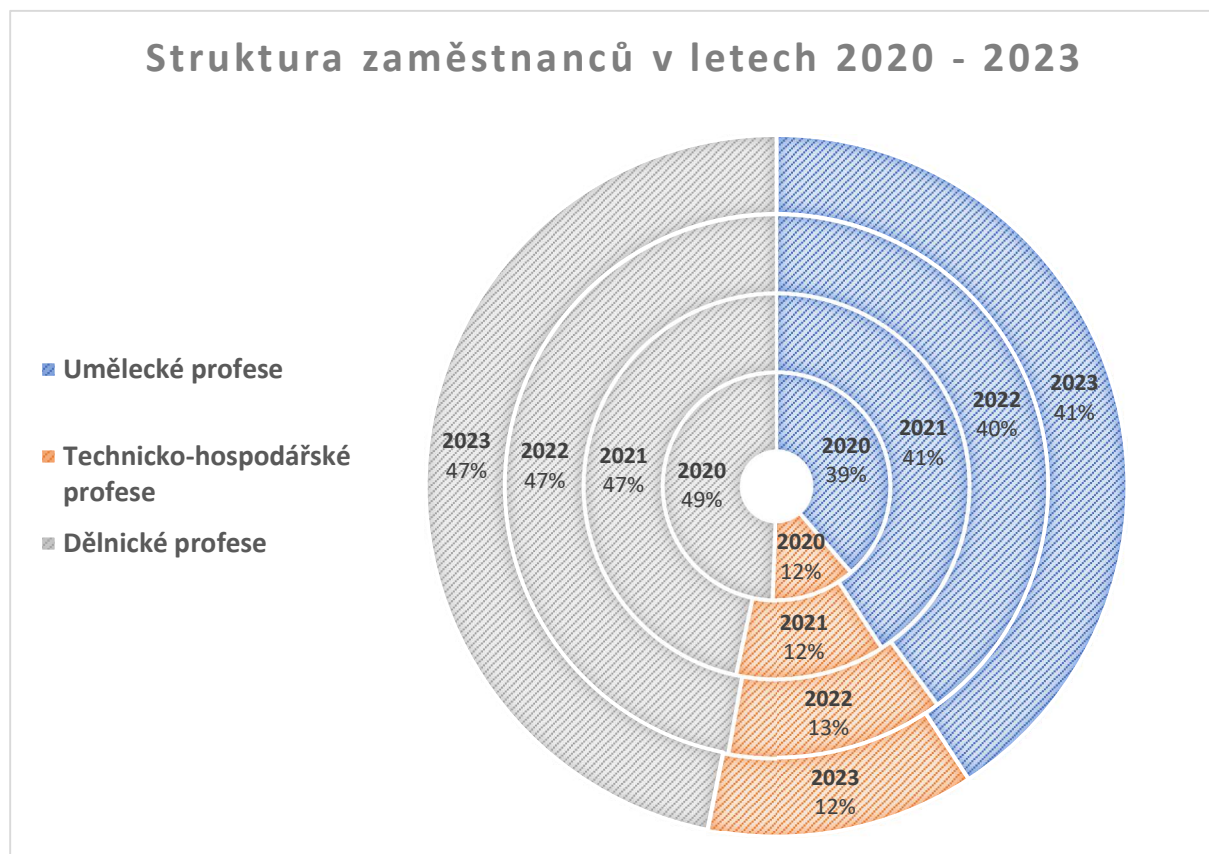
2 PLNĚNÍ ÚKOLŮ V PERSONÁLNÍ OBLASTI

2.1 Struktura a počty zaměstnanců – přepočtený stav

Vývojová řada

Kategorie	Průměrný přepočtený stav za období 1.–12. 2023				Skutečný stav k 31. 12. 2023
	2020	2021	2022	2023	
Umělci	158	162	160	168	175
THP	49	50	52	51	48
D	202	185	189	193	198
Celkem	410	398	401	412	421

Tabulka vyhodnocuje přepočtený stav na konci sledovaného období a současně porovnává skutečný stav k danému datu.

2.2 Přírůstky a úbytky zaměstnanců – fyzický počet

Kategorie	Stav k 31. 12. 2022	Přijato	Odešlo	Stav k 31. 12. 2023
umělci	172	13	10	175
THP	51	0	3	48
D	198	26	26	198
Celkem	421	39	39	421

Pohyby pracovníků jsou vyhodnoceny dle jednotlivých kategorií a jsou hodnoceny ve skutečném stavu pracovníků. Pohyby jsou dány provozními potřebami divadla a dále věkovou strukturou pracovníků (odchod do důchodu).

2.3 Hodnocení vývoje platů

Kategorie	Průměrný plat		Meziroční změna	Index 2023/2022
	2022	2023		
umělci	40 306	42 818	2 512	1,06
THP	42 008	46 653	4 645	1,11
D	30 704	32 984	2 280	1,07
Celkem	36 015	38 699	2 684	1,08

Vývoj platů sleduje meziroční srovnání let 2022 a 2023.

Kategorie	Průměrná platová třída za rok 2023
umělci	12
THP	10
D	6
celkem	9

2.4 Stav na úseku bezpečnosti a práce a požární ochrany

2.4.1 Bezpečnost práce a ochrana zdraví

Dodržování bezpečnosti a ochrany zdraví při práci provádí organizace v souladu s obecně právními předpisy a vnitřními předpisy organizace.

Organizace vede knihu bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, která slouží k záznamům o všech důležitých skutečnostech (např. o provedených preventivních prohlídkách v organizaci, provedených revizích a kontrolách, školeních zaměstnanců, odborných školeních atd.).

Organizace provádí školení zaměstnanců a vedoucích zaměstnanců o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci dle „Tematického plánu a časového rozvrhu školení o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci“.

Za rok 2023 byl evidován 1 pracovní úraz s pracovní neschopností.

Organizace při plnění zákonné povinnosti dbá na plnění stanovených termínů, lhůt a rozsahu kontrol, zkoušek, revizí, termínů údržby, oprav a rekonstrukce technického vybavení pracoviště, včetně pracovních a výrobních prostředků a zařízení.

Odborně způsobilá osoba k zajišťování úkolů v prevenci rizik v oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví při práci pravidelně kontrolovala prostory a pracoviště organizace z hlediska dodržování předpisů o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci. Zjištěné skutečnosti jsou uvedeny v knize bezpečnosti a ochrany zdraví při práci.

2.4.2 Požární ochrana

Dodržování požární ochrany zajišťuje organizace v souladu s obecně platnými právními předpisy a vnitřními předpisy organizace, včetně označení pracovišť a ostatních míst příslušnými bezpečnostními značkami, příkazy, zákazy a pokyny ve vztahu k požární ochraně, včetně míst, na kterých se nachází věcné prostředky požární ochrany a požárně bezpečnostní zařízení.

Organizace vede požární knihu, která slouží k záznamům o všech důležitých skutečnostech týkajících se požární ochrany (např. o provedených preventivních požárních prohlídkách, školení zaměstnanců, odborné přípravě preventivních požárních hlídek, preventistů požární ochrany atd.).

Organizace provádí:

- školení zaměstnanců a vedoucích zaměstnanců o požární ochraně dle „Tematického plánu a časového rozvrhu školení o požární ochraně“;
- školení zaměstnanců zařazených do preventivních požárních hlídek dle „Tematického plánu a časového rozvrhu školení odborné přípravy zaměstnanců zařazených do preventivních požárních hlídek“;
- školení osob pověřených zabezpečováním požární ochrany v době sníženého provozu a mimopracovní době dle „Tematického plánu a časového rozvrhu školení osob pověřených zabezpečováním požární ochrany v době sníženého provozu a mimopracovní době“;
- školení preventistů požární ochrany dle „Tematického plánu a časového rozvrhu školení o odborné přípravě preventistů požární ochrany“;
- školení asistenční požární hlídky dle „Tematického plánu a časového rozvrhu školení o odborné přípravě asistenční požární hlídky“.

Organizace průběžně provádí údržbu, revizi, kontrolu a opravu technických a technologických zařízení způsobem a ve lhůtách stanovených podmínkami požární bezpečnosti nebo výrobcem zařízení.

Odborně způsobilá osoba nebo preventista požární ochrany pravidelně kontrolovali prostory a pracoviště organizace z hlediska dodržování předpisů o požární ochraně, zjištěné skutečnosti jsou uvedeny v požární knize.

	plánu obnovy. ➤ Snížení ostatních výnosů o 800 tis. Kč – úprava na základě stávajícího vývoje ostatních výnosů. ➤ <i>Transfer na pořízení dlouhodobého majetku od zřizovatele – snížení o 351 tis. Kč – investiční transfer na osvětlení parkoviště MdB, v rámci akce ORG 1975 Vybudování parkoviště MdB vč. součástí a příslušenství – přesun realizace investiční akce do roku 2024.</i>	
--	--	--

Upravený rozpočet k 31. 12. 2023 (celkové výnosy): 456 314 tis. Kč

Upravený rozpočet k 31. 12. 2023 (celkové náklady): 451 708 tis. Kč

Upravený rozpočet k 31. 12. 2023 (výsledek hospodaření): 4 606 tis. Kč

Upravený rozpočet k 31. 12. 2023 (investiční transfery): 5 030 tis. Kč

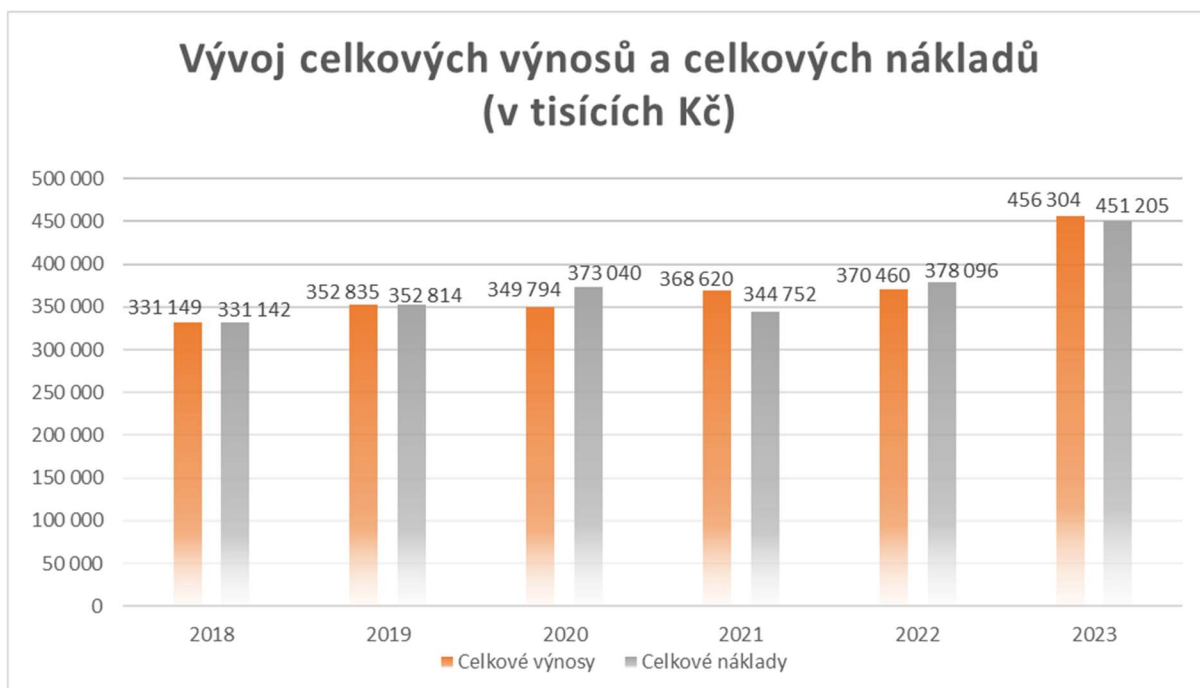
Náklady organizace byly upravovány dle aktuálního vývoje současně s úpravami výnosů. Plánovaný kladný výsledek hospodaření souvisel s předpokladem úhrady ztráty způsobené nárůstem cen energií v roce 2022.

Skutečnost k 31. 12. 2023 - celkové výnosy: 456 304 tis. Kč

- celkové náklady: 451 205 tis. Kč

- výsledek hospodaření: + 5 099 tis. Kč

Skutečnost k 31. 12. 2023 (investiční transfery od zřizovatele): 5 012 tis. Kč

PLNĚNÍ ROZPOČTU PŘÍSPĚVKOVÉ ORGANIZACE K 31. 12. 2023

Příspěvková organizace: Městské divadlo Brno

Správce rozpočtových prostředků: Odbor kultury MMB

v tis. Kč

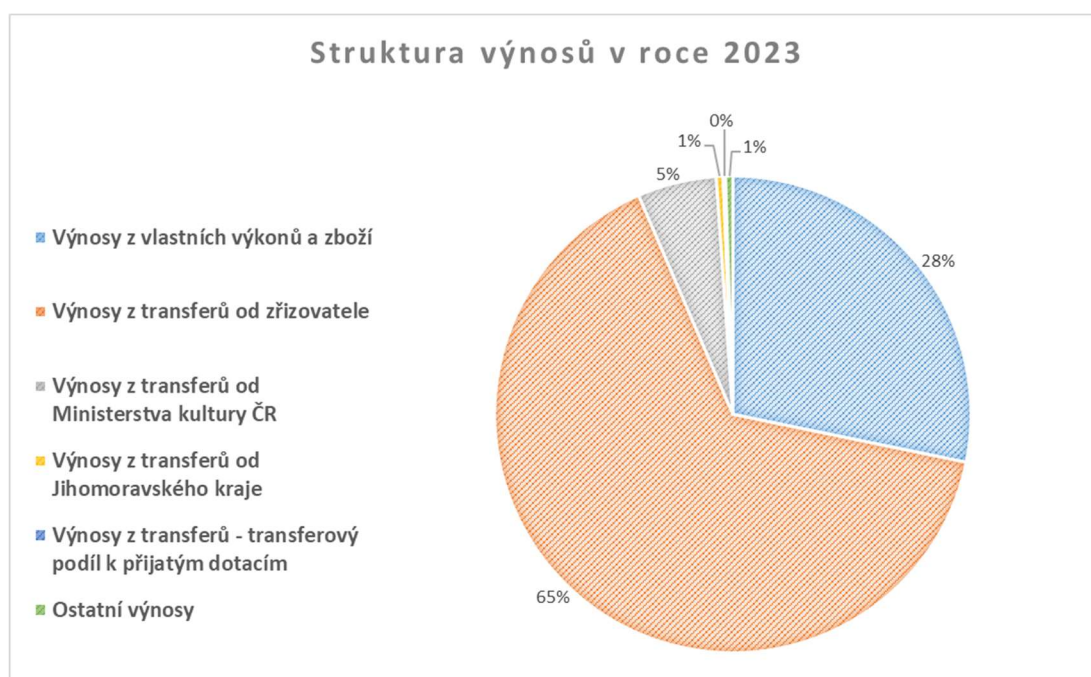
	Schválený rozpočet 2023 (R9/012.)	Upravený rozpočet k 31. 12. 2023	Skutečnost k 31. 12. 2023	Skutečnost/SR (v %)	Skutečnost/UR (v %)
Výnosy celkem	405 791	456 314	456 304	112,4	100,0
Výnosy z vlastních výkonů a zboží	98 000	128 000	128 768	131,4	100,6
Výnosy z transferů	304 291	325 614	325 276	106,9	99,9
<i>z toho:</i> Výnosy z transferů od zřizovatele	267 053	298 077	298 005	111,6	100,0
Výnosy z transferů od městských částí					
Výnosy z transferů ze státního rozpočtu a státních fondů	36 521	24 700	24 434	66,9	98,9
Výnosy z transferů od jiných ÚSC a ostatních subjektů		2 120	2 120		100,0
Výnosy z transferů - transferový podíl k přijatým dotacím	717	717	717	100,0	100,0
Ostatní výnosy	3 500	2 700	2 260	64,6	83,7
Náklady celkem	405 791	451 708	451 205	111,2	99,9
Spotřeba materiálu	13 000	21 100	21 076	162,1	99,9
Spotřeba energie	15 000	16 300	16 268	108,5	99,8
Služby	92 000	103 450	103 350	112,3	99,9
<i>z toho:</i> Opravy a udržování	16 000	16 000	15 988	99,9	99,9
Mzdové náklady	180 000	199 600	199 514	110,8	100,0
<i>z toho:</i> Náklady na platy	177 000	192 000	191 571	108,2	99,8
Sociální pojištění a sociální náklady	66 176	74 500	74 358	112,4	99,8
Odpisy dlouhodobého majetku	25 840	28 000	27 973	108,3	99,9
Daň z příjmů					
Ostatní náklady	13 775	8 758	8 666	62,9	98,9
Výsledek hospodaření po zdanění		4 606	5 099		110,7
<i>v tom:</i> Výsledek hospodaření hlavní činnosti	-2 000	3 106	3 653	-182,7	117,6
Výsledek hospodaření doplňkové činnosti	2 000	1 500	1 446	72,3	96,4
Podíl výnosů za vlastní výkony a za zboží na celkových nákladech v %	24,2	28,3	28,5	118,2	100,7
Podíl výnosů za vlastní výkony a za zboží na celkových nákladech (snížených o výši uloženého odvodu z fondu investic) v %	25,3	29,7	29,9	118,1	100,7
Podíl výnosů za vlastní výkony a za zboží na celkových nákladech (snížených o výši zaúčtovaných odpisů) v %	25,8	30,2	30,4	118,0	100,7
Výše uloženého odvodu z fondu investic dle § 28 zákona 250/2000 Sb.	19 123	21 143	21 143	110,6	100,0
Transfer na pořízení dlouhodobého majetku od zřizovatele	5 030	5 030	5 012	99,6	99,6
Transfer na pořízení dlouhodobého majetku ze státního rozpočtu a státních fondů					
Počet pracovníků (průměrný přepočtený stav) za období nebo rok	400,0	410,0	412,0	103,0	100,5
Průměrný plat (v Kč)	36 875	39 024	38 748	105,1	99,3

3.2 Výnosy

v tis. Kč

Číslo a název účtu	Skutečnost 2022	Skutečnost 2023	Index 2023/2022
601 Výnosy z prodeje vlastních výrobků	762	0	0,00
602 Tržby za vstupné	81 509	105 607	1,30
602 Tržby ze zájezdové činnosti + Biskupský dvůr	7 594	14 659	1,93
602 Tržby ostatní	3 082	2 758	0,90
602 Tržby – Muzikálová škola	0	376	
602 Celkové výnosy z prodeje služeb	92 185	123 400	1,34
603 Výnosy z pronájmu	4 250	4 235	1,00
604 Výnosy z prodaného zboží	882	1 133	1,29
60 Výnosy z vlastních výkonů a zboží	98 079	128 768	1,31
641 Smluvní pokuty a úroky z prodlení	0	0	
642 Jiné pokuty a penále	0	0	
643 Výnosy z vyřazených pohledávek	0	12	
644 Výnosy z prodeje materiálů	143	328	2,29
645 Výnosy z prodeje DNM	0	0	
646 Výnosy z prodeje DHM	0	15	0,00
648 Čerpání fondů	1 657	106	0,06
649 Ostatní výnosy z činnosti	3 066	1 704	0,56
64 Ostatní výnosy celkem	4 866	2 165	0,45
662 Úroky	46	1	0,02
663 Kurzové zisky	16	86	5,44
664 Výnosy z přecenění reálnou hodnotou	0	9	
66 Finanční výnosy	62	96	1,55
Vlastní výnosy celkem	103 007	131 029	1,27
67 Výnosy z transferů	267 453	325 275	1,22
Výnosy celkem	370 460	456 304	1,23

V rámci finančního účetnictví je k členění výnosů na podrobnější kategorie používáno zejména analytické rozlišení syntetických účtů v souladu s právními předpisy v oblasti účetnictví.

Celkové výnosy organizace dosáhly k 31. 12. 2023 výše 456 304 tis. Kč, což představuje 100,0 % upraveného rozpočtu.

Výnosy z vlastních výkonů a zboží dosáhly výše 128 768 tis. Kč, což představuje 100,6 % upraveného rozpočtu, výše této položky byla v průběhu roku upravena na základě vývoje jejího plnění.

Výnosy z transferů dosáhly výše 325 276 tis. Kč, tj. 99,9 % upraveného rozpočtu, z toho:

- výnosy z transferů od zřizovatele dosáhly výše 298 005 tis. Kč, tj. 100,0 % upraveného rozpočtu. Neinvestiční příspěvek od zřizovatele obsahoval účelový neinvestiční příspěvek na výměnu dřevěných podlah jeviště Hudební scény ve výši 10 500 tis. Kč – čerpán ve výši 10 458 889,10 Kč (nedočerpaná část ve výši 41 110,90 Kč vrácena na účet zřizovatele dne 27. 12. 2023), účelový neinvestiční příspěvek na zvýšené náklady na energie ve výši 1 300 tis. Kč – čerpán ve výši 1 268 425,98 Kč (nedočerpaná část ve výši 31 574,02 Kč vrácena na účet zřizovatele dne 23. 1. 2024) a zvýšené náklady na platy včetně odvodů související s klíčovými uměleckými a technickými profesemi ve výši 23 000 tis. Kč – čerpán v celé výši;
- transfery od městských částí organizace v průběhu roku 2023, stejně jako v předchozích letech, neobdržela;
- výnosy z transferů ze státního rozpočtu a státních fondů dosáhly výše 24 434 tis. Kč, tj. 98,9 % upraveného rozpočtu. Transfery ze státního rozpočtu se v plné výši týkaly dotací z rozpočtu Ministerstva kultury ČR, a to z Programu státní podpory profesionálních divadel a profesionálních symfonických orchestrů a pěveckých sborů ve výši 24 200 tis. Kč a Národního plánu obnovy na projekt Muzikálová škola pro děti při Městském divadle Brno ve výši 234 tis. Kč. Termín realizace projektu financovaného z dotace z Národního plánu obnovy je stanoven od 1. 9. 2023 do 30. 6. 2024, celková poskytnutá dotace činí 500 tis. Kč, zbytek dotace ve výši 266 tis. Kč bude čerpán v prvním pololetí roku 2024;
- výnosy z transferů od jiných ÚSC a ostatních subjektů dosáhly výše 2 120 tis. Kč, tj. 100,0 % upraveného rozpočtu. Výnosy z transferů od jiných subjektů a ÚSC se v plné výši týkaly dotací z rozpočtu Jihomoravského kraje na inscenační projekty Hamlet, princ dánský ve výši 1 000 tis. Kč, Pohled z mostu ve výši 1 000 tis. Kč a dále na festival Dokořán pro hudební divadlo 2023 ve výši 120 tis. Kč;
- výnosy z transferů – transferový podíl k přijatým dotacím, zůstává stále na hodnotě 717 tis. Kč ročně a k 31. 12. 2023 odpovídal schválenému rozpočtu. Položka nebyla v průběhu roku upravována.

Ostatní výnosy dosáhly výše 2 260 tis. Kč, tj. 83,7 % upraveného rozpočtu. Položka ostatních výnosů je vzhledem k různorodému obsahu hůře predikovatelná, proto se mírně odlišuje od upraveného rozpočtu. Ostatní výnosy zahrnují např. čerpání peněžních fondů organizace, finanční výnosy, výnosy z prodeje materiálu a ostatní výnosy, které nepatří do kategorií transferů nebo výnosů z vlastních výkonů a zboží.

Organizace od zřizovatele obdržela účelový příspěvek na vykrytí ztráty hospodaření organizace za rok 2022 způsobené nárůstem cen energií ve výši 4 606 tis. Kč. Část zlepšeného výsledku hospodaření za rok 2023 v této výši (stejně jako zbytek zlepšeného výsledku hospodaření) bude v souladu s uvedeným účelem převedena do rezervního fondu organizace a v roce 2024 použita k úhradě uvedené části ztráty z roku 2022. Organizace dále obdržela tři účelové neinvestiční příspěvky, viz tabulka níže. Vyúčtování příspěvků bylo předloženo zřizovateli v průběhu měsíce ledna roku 2024.

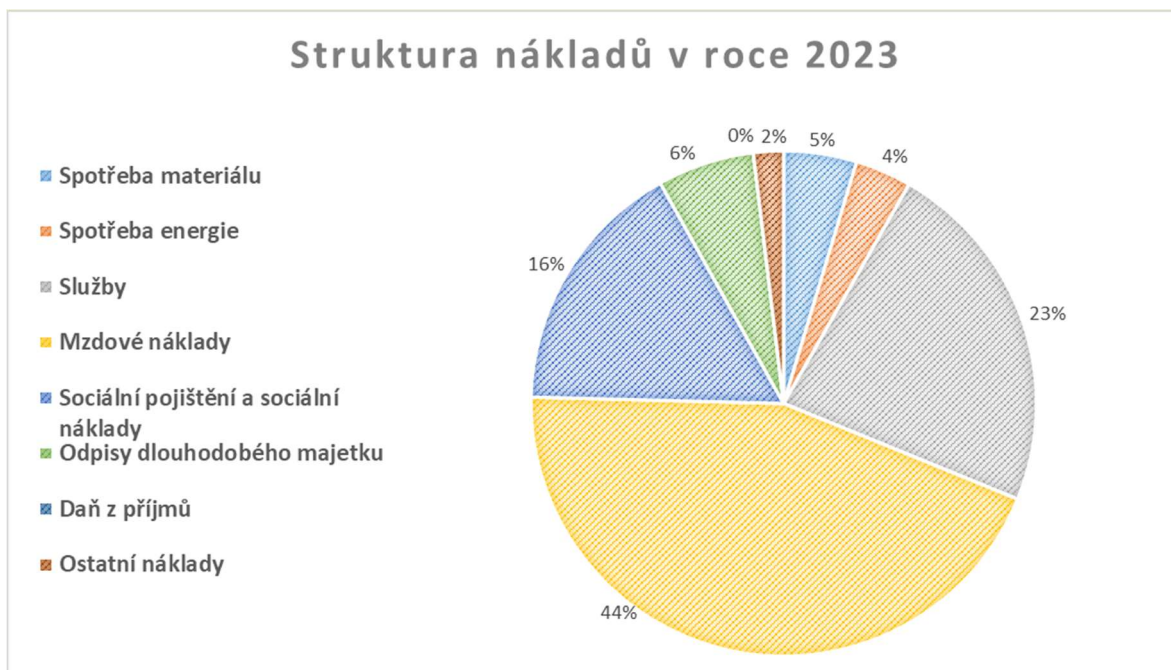
Účel neinvestičního příspěvku	Schválená výše	Čerpaná výše
Výměna dřevěných podlah jeviště Hudební scény <i>Nevyčerpaná část ve výši 41 110,90 Kč byla vrácena zřizovateli dne 27. 12. 2023.</i>	10 500 000,00 Kč	10 458 889,10 Kč
Pokrytí zvýšených nákladů na energie 2023 <i>Nevyčerpaná část ve výši 31 574,02 Kč byla vrácena zřizovateli dne 23. 1. 2024.</i>	1 300 000,00 Kč	1 268 425,98 Kč
Zvýšené náklady na platy, vč. odvodů související s klíčovými uměleckými a technickými profesemi	23 000 000,00 Kč	23 000 000,00 Kč

3.3 Náklady

v tis. Kč

Číslo a název účtu	Skutečnost 2022	Skutečnost 2023	Index 2023/2022
501 Spotřeba materiálu	14 986	21 076	1,41
502 Spotřeba energie	13 642	16 268	1,19
503 Spotřeba jiných neskladovatelných dodávek	7 979	0	0,00
504 Prodané zboží	1 104	1 290	1,17
506 Aktivace dlouhodobého majetku	- 4 348	- 5 519	1,27
507 Aktivace oběžného majetku	0	0	
50 Spotřebované nákupy celkem	33 363	33 115	0,99
511 Opravy a udržování	7 732	15 988	2,07
512 Cestovné	1 149	4 394	3,82
513 Náklady na reprezentaci	0	35	
518 Ostatní služby	62 975	82 933	1,32
51 Služby celkem	71 856	103 350	1,44
521 Celkem mzdové náklady	181 189	199 514	1,10
524 Zákonné sociální pojištění	60 368	66 895	1,11
525 Jiné sociální pojištění	1 001	1 106	1,11
527 Zákonné sociální náklady	6 109	6 357	1,04
52 Osobní náklady celkem	248 667	273 872	1,10
531 Daň silniční	16	31	1,94
538 Jiné daně a poplatky	179	729	4,07
53 Celkem daně a poplatky	195	760	3,90
541 Smluvní pokuty a úroky z prodlení	0	0	
542 Jiné pokuty a penále	1	2	2,00
543 Dary a jiná bezúplatná předání	0	0	
544 Prodaný materiál	0	0	
547 Manka a škody	18	5	0,28
548 Tvorba fondů	0	4	
549 Ostatní náklady z činnosti	249	637	2,56
54 Celkem ostatní náklady	268	648	2,41
551 Odpisy nehmotného a hmotného majetku	24 413	27 973	1,15
553 Prodaný dlouhodobý hmotný majetek	0	9	
555 Tvorba a zúčtování rezerv	-6 500	0	0,00
556 Tvorba a zúčtování opravných položek	-6	0	0,00
557 Náklady z odepsaných pohledávek	0	0	
558 Náklady z DDM	4 561	9 907	2,17
55 Celkem odpisy, rezervy a opravné položky	22 468	37 889	1,69
562 Úroky	0	0	
563 Kurzové ztráty	373	407	1,09
569 Ostatní finanční náklady	906	1 164	1,29
56 Finanční náklady	1 279	1 571	1,23
591 Daň z příjmů	0	0	
595 Dodatečné odvody daně z příjmů	0	0	
59 Daň z příjmů celkem	0	0	
Náklady celkem	378 096	451 205	1,19

V rámci finančního účetnictví je k členění nákladů na podrobnější kategorie používáno zejména analytické rozlišení syntetických účtů v souladu s právními předpisy v oblasti účetnictví.

Celkové náklady organizace dosáhly k 31. 12. 2023 výše 451 205 tis. Kč, což představuje 99,9 % upraveného rozpočtu.

Náklady na spotřebu materiálu dosáhly výše 21 076 tis. Kč, což představuje 99,9 % upraveného rozpočtu. Výše schváleného rozpočtu byla v průběhu roku výrazněji navýšena, upravený rozpočet položky nebyl překročen.

Náklady na spotřebu energie dosáhly výše 16 268 tis. Kč, tj. 99,8 % upraveného rozpočtu. Výše téměř odpovídala upravenému rozpočtu.

Náklady na služby dosáhly výše 103 350 tis. Kč, tj. 99,9 % upraveného rozpočtu. Výše schváleného rozpočtu 92 000 tis. Kč byla výrazněji navýšena z důvodů skutečného vývoje nákladů na služby, mimo jiné na licenční poplatky a autorské odměny, které jsou navázány na výši hrubých tržeb, která v roce 2023 dosáhla rekordní úrovně.

Náklady na opravy a udržování dosáhly výše 15 988 tis. Kč, tj. 99,9 % upraveného rozpočtu. Výše této položky byla ovlivněna zejména opravou dřevěných podlah jeviště Hudební scény ve výši 10 459 tis. Kč, která byla hrazena z účelového neinvestičního příspěvku od zřizovatele.

Mzdové náklady dosáhly výše 199 514 tis. Kč, tj. 100,0 % upraveného rozpočtu, z toho náklady na platy 191 571 tis. Kč, tj. 99,8 % upraveného rozpočtu. V průběhu roku bylo provedeno navýšení rozpočtu mzdových nákladů a nákladů na platy, a to z důvodu skutečného vývoje obou položek.

Náklady na sociální pojištění a sociální náklady dosáhly výše 74 358 tis. Kč, tj. 99,8 % upraveného rozpočtu. Vývoj této položky úzce souvisí s vývojem mzdových nákladů a nákladů na platy. Položka byla upravena dle vývoje v průběhu roku.

Náklady na odpisy dlouhodobého majetku dosáhly výše 27 973 tis. Kč, tj. 99,9 % upraveného rozpočtu. Rozpočet položky byl v průběhu roku navýšen na hodnotu 28 000 tis. Kč. Oproti schválenému rozpočtu byla skutečná výše položky vyšší o 2 133 tis. Kč.

Ostatní náklady v roce 2023 dosáhly výše 8 666 tis. Kč, tj. 98,9 % upraveného rozpočtu. V rámci činnosti divadla se dařilo výši ostatních nákladů udržovat na poměrně nízké úrovni.

Níže jsou v samostatných podkapitolách uvedeny významnější položky nákladů (v členění dle analytického rozlišení příslušných syntetických účtů).

3.3.1 Spotřeba materiálu (účet 501)

Největší objem finančních prostředků byl zaúčtován na následující analytická rozlišení (seřazeno dle finančního objemu):

501 012	Nové výpravy	10 870 tis. Kč
501 002	Propagace	1 919 tis. Kč
501 005	Kancelářské potřeby, tiskopisy	1 033 tis. Kč
501 041	Zvukaři	865 tis. Kč
501 007	Čistící a hygienické potřeby	789 tis. Kč
501 045	Vlášenkárna	642 tis. Kč
501 030	Správa budov	623 tis. Kč
501 001	Spotřeba materiálu – hospodářská činnost	622 tis. Kč
501 048	Orchestr	618 tis. Kč
501 043	Jevištní technika	447 tis. Kč

3.3.2 Spotřeba energie (účet 502)

Náklady na jednotlivé druhy energií a vodné jsou uvedeny níže. Jednotlivé položky jsou analyticky rozlišeny na náklady v hlavní a doplňkové činnosti.

502 001, 502 002	Elektřina – hlavní činnost	4 795 tis. Kč
502 011	Elektřina – doplňková činnost	583 tis. Kč
502 003, 502 004	Teplo – hlavní činnost	9 106 tis. Kč
502 012	Teplo – doplňková činnost	454 tis. Kč
502 013	Zemní plyn – doplňková činnost	764 tis. Kč
502 005, 502 006	Voda – hlavní činnost	376 tis. Kč
502 014	Voda – doplňková činnost	190 tis. Kč

3.3.3 Odpisy dlouhodobého majetku (účet 551)

Výše odpisů se vyvíjela přibližně v souladu s odpisovým plánem. Celková výše odpisů za rok 2023 činila 27 973 tis. Kč. Organizaci byl zřizovatelem v souladu s § 28 zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů, uložen odvod z fondu investic do rozpočtu zřizovatele ve výši 21 143 tis. Kč. Meziroční navýšení je způsobeno pořízením dlouhodobého majetku v letech 2022 a 2023.

3.3.4 Opravy a udržování (účet 511)

V roce 2023 čerpalo divadlo prostředky na opravy a udržování ve výši 15 988 tis. Kč. Rozpis na jednotlivé analytické účty je následující:

511 001	Provoz	15 004 tis. Kč
511 002	Autodoprava	353 tis. Kč
511 003	Výpravy	39 tis. Kč
511 004	Opravy – hospodářská činnost	592 tis. Kč

Mezi významnější opravy provedené v průběhu roku 2023 patřila výměna podlahy jeviště Hudební scény ve výši 10 459 tis. Kč a oprava plošiny – výměna šroubu ve výši 289 tis. Kč. Další náklady se týkaly průběžné údržby a menších oprav, např. budov, informačních technologií, jevištních technologií atd. Výrazný meziroční nárůst je způsoben zejména finanční náročností výměny podlahy jeviště Hudební scény.

3.3.5 Cestovné (účet 512)

Analytické rozlišení syntetického účtu 512 je následující:

512 002 Osobní auta	30 tis. Kč
512 003 Ostatní	107 tis. Kč
512 004 Cestovné do zahraničí	2 335 tis. Kč
512 011 Zájezdy v ČR	238 tis. Kč
512 012 Zájezdy v zahraničí	1 684 tis. Kč

Výrazný meziroční nárůst nákladů na zahraniční cestovné a zájezdy souvisí s obnovením zahraničních aktivit divadla (např. turné Medicus v Deutsches Theater München).

3.3.6 Ostatní služby (účet 518)

Jedná se o náklady na služby nezachycené na ostatních syntetických účtech účtové skupiny 51. Účet je analyticky rozlišen dle druhů nákladů na hlavní a doplňkovou (hospodářskou) činnost. Níže jsou uvedeny analytické účty, které patřily z pohledu finančního objemu mezi nejvýznamnější. Meziroční nárůst úzce souvisí s množstvím odehraných představení a výnosy ze vstupného, které v roce 2023 dosáhly rekordní úrovně.

518 001 Tantiémy	26 949 tis. Kč
518 021 Autorské honoráře z faktur	14 627 tis. Kč
518 014 Honoráře za umělecká díla a výkony	14 446 tis. Kč
518 041 Drobné služby	7 270 tis. Kč
518 022 Propagace	4 971 tis. Kč
518 033 Nájemné, půjčovné	3 808 tis. Kč
518 023 Hostování divadel	3 333 tis. Kč
518 024 Nahrávky, nájem hudebního materiálu	1 298 tis. Kč
518 052 Propagace – hospodářská činnost	1 254 tis. Kč

3.3.7 Smluvní pokuty a úroky z prodlení (účet 541) a jiné pokuty a penále (účet 542)

Celková výše nákladů na účtech 541 a 542 je z pohledu celkových nákladů divadla zanedbatelná a meziroční změny jsou ve finančním vyjádření nepatrné.

Na účtu 541 byly v roce 2023 zaúčtovány náklady v celkové výši 422,27 Kč. Jedná se o úrok z prodlení za údajně neuhrazené dálniční mýtné v Itálii z roku 2016. I přes spornou povahu uvedeného nároku bylo vzhledem k nízké částce a dodatečným nákladům a nejistému výsledku v případě zpochybnění nároku přistoupeno k uhrazení vyměřené částky.

Na účet 542 byly v roce 2023 zaúčtovány dvě pokuty ve výši 1 000 Kč a 800 Kč za dopravní přestupky. Pokuta ve výši 1 000 Kč byla zaměstnancem divadla uhrazena na pokladně divadla dne 21. 11. 2023. Pokuta ve výši 800 Kč byla zaměstnancem divadla uhrazena na pokladně divadla dne 4. 1. 2024.

3.3.8 Manka a škody (účet 547)

Na účet manka a škody byla v roce 2023 zaúčtována oprava poškozeného vozidla Ford Connect Tourneo, které mělo divadlo pronajato od společnosti CARent, a. s. a bylo vráceno pronajímateli s odřeným zadním nárazníkem. Tento případ byl projednán náhradovou komisí dne 20. 9. 2023.

3.3.9 Ostatní náklady (účet 549)

Náklady na účtu 549 patří v rámci struktury nákladů k méně významným položkám. Výše ostatních nákladů vzhledem k povaze tohoto účtu může meziročně kolísat. K vyšší hodnotě v roce 2023 přispělo např. vyšší pojistné, opravy zaúčtování zaplacených záloh apod.

3.3.10 Náklady z drobného dlouhodobého majetku (účet 558)

Analytické rozlišení syntetického účtu 558 je následující:

558 001	Náklady z DDHM	2 383 tis. Kč
558 002	Náklady z DDM – hospodářská činnost	176 tis. Kč
558 003	Náklady inscenací	7 291 tis. Kč
558 004	Náklady z DDNM	56 tis. Kč
558 005	Náklady na cizí představení	2 tis. Kč

Největší meziroční nárůst se týkal drobného dlouhodobého majetku pořizovaného do inscenací. Výše uvedených nákladů je ovlivněna scénografickou náročností inscenací, které mají ve sledovaném období premiéru.

3.4 Výsledek hospodaření

Hlavní činnost	Skutečnost (v tis. Kč)					Index 2023/2022
	2019	2020	2021	2022	2023	
Výnosy	340 808	338 827	361 488	361 196	448 809	1,24
Náklady	343 531	363 872	337 633	365 841	445 156	1,22
Zisk (+) / ztráta (-)	- 2 723	- 25 045	+ 23 855	- 4 645	+ 3 653	- 0,79

Doplňková činnost	Skutečnost (v tis. Kč)					Index 2023/2022
	2019	2020	2021	2022	2023	
Výnosy	12 028	10 967	7 132	9 263	7 495	0,81
Náklady	9 284	9 168	7 119	12 254	6 049	0,49
Zisk (+) / ztráta (-)	+ 2 744	+ 1 799	+ 13	- 2 991	+ 1 446	- 0,48

Celkem	Skutečnost (v tis. Kč)					Index 2023/2022
	2019	2020	2021	2022	2023	
Vlastní výnosy	113 495	69 351	63 056	103 006	131 028	1,27
Neinvestiční transfery	239 340	280 443	305 564	267 454	325 276	1,22
Výnosy celkem	352 835	349 794	368 620	370 460	456 304	1,23
Náklady celkem	352 814	373 040	344 752	378 096	451 205	1,19
Zisk (+) / ztráta (-)	+ 21	- 23 246	+ 23 868	- 7 636	+ 5 099	- 0,67

V roce 2023 organizace dosáhla kladného výsledku hospodaření ve výši 5 099 tis. Kč, který se skládal z kladného výsledku hospodaření z hlavní činnosti ve výši 3 653 tis. Kč a kladného výsledku hospodaření z doplňkové činnosti ve výši 1 446 tis. Kč. Převážné části kladného výsledku hospodaření bylo dosaženo díky účelovému příspěvku na vykrytí ztráty hospodaření organizace za rok 2022 způsobené nárůstem cen energií ve výši 4 606 tis. Kč. Část zlepšeného výsledku hospodaření za rok 2023 v této výši bude v souladu s uvedeným účelem převedena do rezervního fondu organizace a v roce 2024 použita k úhradě uvedené části ztráty z roku 2022. Zbýlá část kladného výsledku hospodaření bude taktéž v celé výši převedena do rezervního fondu a bude taktéž použita na úhrady další části ztráty z roku 2022.

Podíl výnosů za vlastní výkony a za zboží na celkových nákladech se meziročně zvýšil, a to z 25,9 % v roce 2022 na 28,5 % v roce 2023. V případě zohlednění odvodu z fondu investic došlo k nárůstu z 27,3 % v roce 2022 na 29,9 % v roce 2023. V případě zohlednění odpisů došlo taktéž k nárůstu, a to z 27,7 % v roce 2022 na hodnotu 30,4 % v roce 2023.

3.5 Přehled o hospodaření s majetkem

3.5.1 Zásoby

v tis. Kč

Číslo a název účtu	Stav zásob k 1. 1. 2023	Změna výše zásob	Stav zásob k 31. 12. 2023
112 Materiál na skladě	321	+ 33	354
132 Zboží na skladě	3 326	+ 224	3 550

- *Materiál na skladě (účet 112)* v celkové hodnotě 354 tis. Kč.
Zásoby jsou uloženy v hlavním skladu divadla. Veškeré zásoby jsou evidovány na skladových kartách. Materiál na skladě má hodnotu 9,08 % z celkových zásob. Při porovnání s výší celkových nákladů činí hodnota materiálu na skladě 0,08 % celkových nákladů.
- *Zboží na skladě (účet 132)* v celkové hodnotě 3 550 tis. Kč.
Jedná se o publikace dokumentující vývoj divadla v jednotlivých sezónách, programy k inscenacím, CD, kalendáře, případně další propagační materiály určené k prodeji. Hodnota zboží na skladě má hodnotu 90,92 % z celkových zásob. Při porovnání s výší celkových nákladů činí hodnota zboží na skladě 0,79 % celkových nákladů.

3.5.2 Finanční majetek

Stav prostředků na bankovních účtech

Analytický účet	Název analytického účtu	Stav k 31. 12. 2023 (v Kč)
241 001	Běžný účet UniCredit Bank	2 042 235,08
241 002	Běžný účet Komerční banka	6 890 175,68
241 003	Běžný účet EUR Komerční banka	1 786 650,51
243 001	FKSP – UniCredit Bank	1 089 964,71
Celkem		11 809 025,98

Pokladní hotovost

Analytický účet	Název účtu pokladny	Stav k 31. 12. 2023 (v měně pokladny)	Stav k 31. 12. 2023 (v Kč)
261 001	Pokladna – Kč	215 335,00 Kč	215 335,00
261 002	Pokladna – EURO	352,99 eur	13 178,18
Celkem			228 513,18

Stav cenin byl k 31. 12. 2023 nulový.

3.6 Pohledávky a závazky

Celková hodnota pohledávek za odběrateli netto k 31. 12. 2023 činila 1 686 202,33 Kč. Ve srovnání s rokem 2022 se pohledávky organizace meziročně zvýšily o 270 324,05 Kč.

Ke stejnému datu měla organizace závazky vůči dodavatelům ve výši 9 168 481,25 Kč. Ve srovnání s rokem 2022 se závazky organizace meziročně snížily o 8 694 904,29 Kč.

Konkrétní pohledávky a závazky jsou uvedeny v samostatných přehledech.

3.7 Investice

3.7.1 Stavební transfery – investiční transfery od zřizovatele v roce 2023

V roce 2023 byl organizaci schválen jeden transfer na stavební investice ve výši 351 tis. Kč, a to na osvětlení parkoviště MdB, v rámci akce ORG 1975 Vybudování parkoviště MdB vč. součástí a příslušenství. Vzhledem k posunutí realizace investiční akce do roku 2024 nebyl investiční transfer v roce 2023 čerpán a byl přesunut do rozpočtu organizace na rok 2024.

3.7.2 Nestavební investice – investiční transfery od zřizovatele v roce 2023

V roce 2023 byly organizaci zřizovatelem schváleny nestavební investiční transfery v celkové výši 5 030 tis. Kč. Přehled jednotlivých transferů a jejich čerpání v roce 2023 je uveden v následující tabulce. Realizace všech níže uvedených investic byla dokončena v průběhu roku 2023.

Účel	Schválená výše	Čerpaná výše
Dechové nástroje	2 230 000,00 Kč	2 230 000,00 Kč
Klávesové nástroje	700 000,00 Kč	700 000,00 Kč
Bicí a perkusní nástroje	1 100 000,00 Kč	1 100 000,00 Kč
LED profilová svítidla	1 000 000,00 Kč	982 406,44 Kč
Celkem	5 030 000,00 Kč	5 012 406,44 Kč

Investiční transfery od zřizovatele na nestavební investice byly v roce 2023 čerpány z 99,65 %.

3.7.3 Investice realizované v roce 2023 z vlastních investičních zdrojů

Z vlastních investičních zdrojů organizace realizovala investice v celkové výši 4 256 tis. Kč. Nejvýznamnějšími z těchto investic byly:

- projekční technika – 1 100 tis. Kč;
- ekonomický informační systém Helios iNuvio – 990 tis. Kč;
- užitkový automobil – 472 tis. Kč;
- hydraulické písty do inscenace Matilda – 284 tis. Kč
- doplnění regulace vzduchotechniky – 227 tis. Kč;
- lasery do inscenace Matilda (2 ks) – 194 tis. Kč.

4 HOSPODAŘENÍ S PENĚŽNÍMI FONDY

Organizace v souladu se zákonem č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů tvoří peněžní fondy, jedná se o rezervní fond, fond investic, fond odměn a fond kulturních a sociálních potřeb. Jejich stav na počátku roku 2023, vývoj v průběhu roku 2023 a stav k 31. 12. 2023 je uveden v následující tabulce (částky jsou uváděny v tisících Kč).

Číslo a název účtu (peněžního fondu)	Stav k 1. 1. 2023	Tvorba	Použití	Stav k 31. 12. 2023
411 Fond odměn	0	0	0	0
412 Fond kulturních a sociálních potřeb	1 829	3 830	3 714	1 945
413 Rezervní fond tvořený ze zlepšeného VH	0	0	0	0
414 Rezervní fond z ostatních titulů	0	0	0	0
416 Fond investic	7	32 273	30 411	1 869

Fond odměn – počáteční stav fondu k 1. 1. 2023 činil 0 tis. Kč. Fond odměn nebyl během roku 2023 tvořen ani čerpán. Stav fondu k 31. 12. 2023 činil 0 tis. Kč.

Fond kulturních a sociálních potřeb – počáteční stav fondu k 1. 1. 2023 činil 1 829 tis. Kč. Fond kulturních a sociálních potřeb byl tvořen základním přidělem na vrub nákladů ve výši 3 830 tis. Kč a čerpán na zabezpečování potřeb zaměstnanců a jiných fyzických nebo právnických osob ve výši 3 714 tis. Kč. Stav fondu k 31. 12. 2023 činil 1 945 tis. Kč.

Rezervní fond – počáteční stav fondu k 1. 1. 2023 činil 0 tis. Kč. Rezervní fond tvořený ze zlepšeného výsledku hospodaření nebyl v průběhu roku tvořen ani čerpán. Rezervní fond z ostatních titulů nebyl v průběhu roku tvořen ani čerpán. Stav rezervního fondu k 31. 12. 2023 činil 0 tis. Kč.

Fond investic – počáteční stav fondu investic k 1. 1. 2023 činil 7 tis. Kč. Fond byl tvořen ve výši 32 273 tis. Kč, z toho přidělem z odpisů dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku ve výši 27 257 tis. Kč a investičním příspěvkem od zřizovatele ve výši 5 012 tis. Kč (podrobný přehled viz komentář k plnění rozpočtu). Čerpání fondu ve výši 30 411 tis. Kč se skládalo z financování investičních výdajů – z příspěvku zřizovatele ve výši 5 012 tis. Kč, financování investičních výdajů – z ostatních zdrojů ve výši 4 256 tis. Kč (např. projekční technika, ekonomický informační systém, tahač, užitkový automobil, hydraulické písty do inscenace Matilda, lasery do inscenace Matilda, doplnění regulace vzduchotechniky), a odvodu do rozpočtu zřizovatele ve výši 21 143 tis. Kč. Stav fondu investic k 31. 12. 2023 činil 1 869 tis. Kč.

PLÁN TVORBY A ČERPÁNÍ PENĚŽNÍCH FONDŮ K 31. 12. 2023

Příspěvková organizace: Městské divadlo Brno

Správce rozpočtových prostředků: Odbor kultury MMB

v tis. Kč

FOND INVESTIC								
Stav k 1.1. 2023	Tvorba			Čerpání			Plánovaný stav k 31.12.2023	Skutečnost k 31. 12. 2023
		Plán	Skutečnost		Plán	Skutečnost		
7	Příděl ve výši odpisů DHM a DNM	25 123	27 257	Financování investičních výdajů - z příspěvku zřizovatele	5 030	5 012	7	1 869
	Investiční příspěvek od zřizovatele	5 030	5 012	Financování investičních výdajů - z ostatních zdrojů	6 000	4 256		
	Investiční dotace ze státních fondů a jiných veřejných rozpočtů			Úhrada investičních úvěrů nebo půjček				
	Příjmy z prodeje svěřeného DHM			Odvod do rozpočtu zřizovatele	19 123	21 143		
	Peněžní dary a příspěvky od jiných subjektů			Navýšení peněžních prostředků určených na financování údržby a oprav majetku				
	Příjmy z prodeje DHM ve vlastnictví p.o.		4					
	Převod z rezervního fondu							
	Celkem tvorba	30 153	32 273	Celkem čerpání	30 153	30 411		
REZERVNÍ FOND								
Stav k 1.1. 2023	Tvorba			Čerpání			Plánovaný stav k 31.12.2023	Skutečnost k 31. 12. 2023
		Plán	Skutečnost		Plán	Skutečnost		
	Příděl ze zlepšeného výsledku hospodaření			Další rozvoj činnosti				
	Peněžní dary			Časové překlenutí dočasného nesouladu mezi výnosy a náklady				
	Nespotřebované dotace z rozpočtu EU včetně podílu SR, z EHP, aj.			Úhrada případných odvodů a penále za porušení rozpočtové kázně				
				Úhrada ztráty za předchozí léta				
				Posílení fondu investic				
				Použití účelově určených peněžních darů				
	Celkem tvorba			Celkem čerpání				
FOND ODMĚN								
Stav k 1.1. 2023	Tvorba			Čerpání			Plánovaný stav k 31.12.2023	Skutečnost k 31. 12. 2023
		Plán	Skutečnost		Plán	Skutečnost		
	Příděl ze zlepšeného výsledku hospodaření			Odměny zaměstnancům				
				Překročení stanoveného objemu prostředků na platy				
	Celkem tvorba			Celkem čerpání				
FOND KULTURNÍCH A SOCIÁLNÍCH POTŘEB								
Stav k 1.1. 2023	Tvorba			Čerpání			Plánovaný stav k 31.12.2023	Skutečnost k 31. 12. 2023
		Plán	Skutečnost		Plán	Skutečnost		
1 829	Příděl do fondu na vrub nákladů	3 400	3 830	Zabezpečování potřeb zaměstnanců a jiných fyzických nebo právnických osob	3 400	3 714	1 829	1 945
	Ostatní							
	Celkem tvorba	3 400	3 830	Celkem čerpání	3 400	3 714		

5 POSKYTOVÁNÍ INFORMACÍ

Poskytování informací podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím.

- Počet podaných žádostí: 1
- Počet vydaných rozhodnutí o odmítnutí žádosti: 0
- Počet podaných odvolání proti rozhodnutí: 0
- Počet rozsudků soudu ve věci přezkoumání zákonnosti rozhodnutí povinného subjektu o odmítnutí žádosti o poskytnutí: 0
- Výčet poskytnutých výhradních licencí: 0
- Počet stížností podaných podle § 16a zákona č. 106/1999 Sb.: 0

6 KONTROLNÍ ČINNOST

6.1 Roční plán kontrolní činnosti

Roční plán schvaluje dle ustanovení §30 odst. 5, zák. č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů (zákon o finanční kontrole) ředitel divadla.

Roční plán upřesňuje rozsah, věcné zaměření a typ auditů, jejich cíle, časové rozvržení a personální zajištění. Dále obsahuje zejména odbornou přípravu interního auditora a úkoly v metodické a konzultační činnosti.

V roce 2023 byly naplánovány čtyři audity. Plán auditů vycházel z předpokladu rizikových oblastí v činnosti divadla, které vyplynuly jak z obecně známých skutečností a významných legislativních změn, tak i ze zpráv kontrol provedených v minulých letech.

Schválený plán auditu na rok 2023:

1. Prověření aktuálnosti a úplnosti vnitřních předpisů

Oblast:	řídící kontrola a vnitřní předpisy
Časové rozvržení:	únor 2023 až březen 2023
Typ auditu:	audit výkonu a shody
Cíl auditu:	ověřit celkový stav systému vnitřních předpisů divadla k 1. 2. 2023, jeho úplnost, aktuálnost, prověření účinnosti vnitřního kontrolního systému

2. Prověření obsahu účetní výsledovky s důrazem na správnost účtování do věcně i časově souvisejícího období

Oblast:	finanční toky
Časové rozvržení:	duben 2023 až červen 2023
Typ auditu:	finanční audit
Cíl auditu:	poskytnout ujištění vedení divadla, že kontrolní a řídící mechanismy, které se týkají procesu sestavování výkazu zisku a ztrát, jsou účinné a že účetní výkazy podávají věrný a pravdivý obraz

3. Inventarizace majetku a závazků

Oblast:	hmotný a nehmotný majetek
Časové rozvržení:	červenec 2023 až září 2023
Typ auditu:	audit shody
Cíl auditu:	prověření inventarizačních činností, odhalení významných rizik v souvislosti se správou a ochranou majetku, prověření shody s aktuálními právními předpisy

4. Evidence pohledávek a jejich vymáhání

Oblast:	finanční toky
Časové rozvržení:	říjen 2023 až listopad 2023
Typ auditu:	audit systémů
Cíl auditu:	prověření stavu pohledávek v Městském divadle Brno, vymezení rizik a návrh na jejich eliminaci

V měsíci lednu 2023 bylo provedeno prověření skutečného stavu plnění doporučení vzešlých z auditů předchozích let.

V prosinci byla zpracována roční zpráva o výsledcích finančních kontrol za rok 2023, dále byl zpracován plán auditu na rok 2024, aktualizace střednědobého plánu 2024 až 2026 včetně aktualizace mapy rizik.

Součástí časového rozvržení pro rok 2023 byla také odborná příprava interního auditora. Dále metodická a konzultační činnost v oblastech:

- a) pracovněprávní
- b) účetnictví
- c) řídicí kontroly
- d) interních předpisů
- e) daňové problematiky
- f) další oblasti, dle potřeb organizace

6.2 Vyhodnocení plánu kontrolní činnosti

6.2.1 Obecná kvalita vnitřního kontrolního systému (citace zákona §31, odst. 3, písm. a))

Interní právní úprava výkonu finanční kontroly byla v roce 2023 realizována vnitřní směrnici č. 5/2016. Aktuální změny jsou průběžně promítány formou jejich dodatků. Tímto jsou splněny základní zákonné požadavky na uspořádání VKS v souladu se zákonem č. 320/2001 Sb. o finanční kontrole.

Kvalita vnitřního kontrolního systému je zajištěna také systémem dalších vnitřních směrnic a příkazů, které vydává ředitel. Prokazatelné seznámení vedoucích pracovníků s jejich obsahem je zajištěno jejich zasíláním do e-mailových schránek a následným písemným potvrzením jejich převzetí na sekretariátu ředitele divadla. V roce 2023 bylo vydáno pět příkazů ředitele a jedna nová interní směrnice.

6.2.2 Analýza výskytu závažných nedostatků (citace zákona §31, odst. 3, písm. b))

Závažnější nedostatky, zapříčiněné nefunkčností vnitřního kontrolního systému, které by nepříznivě ovlivnily činnost Městského divadla Brno a které by snižovaly jeho finanční výkonnosti, nebyly v hodnoceném období zjištěny.

6.2.3 Předložená doporučení

Z provedených auditů v roce 2023 vyplynula doporučení zejména z následujících oblastí:

- aktualizace vnitřních směrnic;
- důsledné vymáhání pohledávek;
- formální náležitosti smluv s dodavateli.

6.3 Informace o provedených externích kontrolách v roce 2023

V roce 2023 byla provedena pouze následná veřejnosprávní kontrola Odborem kultury Magistrátu města Brna.

Jiné kontroly prováděny nebyly.

7 INFORMACE O VÝSLEDKU INVENTARIZACE MAJETKU

Pro zabezpečení inventarizace majetku a závazků k 31. 12. 2023 vydal dne 3. 11. 2023 ředitel Městského divadla Brno, příspěvkové organizace příkaz ředitele č. 4/2023 Provedení periodické inventarizace majetku a závazků k 31. 12. 2023, včetně následného dodatku č. 1 z 6. 11. 2023.

Příkaz byl zpracován v souladu s ustanoveními § 29 a § 30 zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, v platném znění, a s prováděcí vyhláškou č. 270/2010 Sb., o inventarizaci majetku a závazků, v platném znění.

Příkaz ředitele č. 4/2023 stanovil plán inventur, byla jmenována hlavní inventarizační komise a 11 dílčích inventarizačních komisí zodpovědných za provedení inventarizace.

Vyhodnocení průběhu inventur:

Druhy provedených inventur: fyzické, dokladové a zjednodušené

Skutečný stav majetku a závazků a ostatních inventarizačních položek aktiv a pasiv a podrozvahy, který je zaznamenán v inventurních soupisech, byl zjišťován dle plánu inventur.

Při inventarizaci byly využity pomocné, inventurní a jiné evidence.

Skutečný stav byl porovnán s účetním stavem majetku a závazků a ostatních inventarizačních položek dle data provedení inventury.

Fyzické inventury byly provedeny k rozhodnému dni stanovenému v příkazu ředitele na 7. 11. 2023.

Přirůstky a úbytky majetku v období mezi rozhodným dnem (7. 11. 2023) a rozvahovým dnem (31. 12. 2023) byly zkontrolovány rozdílovými inventurami, na jejichž základě byly vyhotoveny dodatečné inventurní soupisy.

Vyjádření hlavní inventarizační komise:

Periodickou inventarizací byl zjištěn 1 inventarizační rozdíl – manko na účtu 028 001 Drobný dlouhodobý hmotný majetek – DDHM ve výši 2 158,00 Kč. Jednalo se o ztracený radiopřijímač SONY ZS-PS50, inventurní číslo 11618 v pořizovací ceně 2 158,00 Kč, který byl evidován v místnosti vlásenkárny na Hudební scéně divadla. Dne 27. 12. 2023 případ projednala náhradová komise organizace, která doporučila zbytkovou hodnotu rádia, stanovenou s ohledem na stáří rádia na částku 1 000,00 Kč, dát k úhradě vedoucí vlásenkárny. Vedoucí vlásenkárny škodu uhradila dne 11. 1. 2024.